

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของเขตบางพลัด

3.1 ความเป็นมา

เขตบางพลัดแบ่งแยกพื้นที่การปกครองออกมาจากเขตบางกอกน้อยและเป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ.2528 ความเป็นมาของเขตบางพลัด จึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเขตบางกอกน้อย และการเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันตก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาความเป็นมาและการขยายตัวของกรุงเทพมหานครในระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทราบภูมิหลังและวิวัฒนาการของเขตบางพลัด

3.1.1 การขยายตัวของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครหรือกรุงรัตนโกสินทร์ เดิมเป็นเพียงที่ตั้งของหมู่บ้านเล็กในสมัยอยุธยาชื่อว่า “บ้านกอก” (Ban kok) ตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา การตั้งถิ่นฐานริมน้ำดังกล่าวถูกเปลี่ยนแปลงเมื่อ พ.ศ. 2065 ในสมัยพระชัยราชาที่ทรงสั่งให้ราษฎรขุดคลองลัด เพื่อให้พ่อค้าชาวต่างชาติใช้ระยะทางที่สั้นขึ้นในการเดินทางเข้ามาค้าขายจากอ่าวสยามไปยังกรุงศรีอยุธยา จากหลักฐานของชาวต่างชาติ เมื่อร้อยปีกว่า (ประมาณ พ.ศ. 2193) ได้แสดงให้เห็นว่า “บ้านกอก” มีจำนวนผู้คนหนาแน่นกว่าหมู่บ้านอื่นๆ ในบริเวณนี้ มีการสร้างเมืองป้อมปราการเพื่อระวางภัยทางน้ำและเพื่อเก็บภาษีจากพ่อค้าที่จะเดินทางไปยังกรุงศรีอยุธยา เมืองดังกล่าวถูกขนานนามโดยชาวไทยและพ่อค้าต่างชาติว่า “Thonburi Srimahasamut” และเป็นรู้จักกันดีว่าเป็นกุญแจสำคัญไปสู่สยามประเทศ (Key to Siam)

เมืองธนบุรีเป็นเมืองป้อมปราการ ที่ตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ถูกล้อมรอบไปด้วยสวนผลไม้ และนาข้าว และแวดล้อมไปด้วยกิจกรรมการค้าขาย ตลาดและเรือนแพ ตามริมฝั่งแม่น้ำแนวเส้นขอบฟ้าของการตั้งถิ่นฐานในระดับต่ำตามลำแม่น้ำ ถูกสอดแทรกขึ้นภายในด้วยเจดีย์หลากหลาย ทำให้สภาพแวดล้อมดูอ่อนโยน ผู้คนที่อาศัยอยู่ที่นี้แบ่งเป็นคนไทย จีน มุสลิม รามัญ ชาวคริสต์ ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

พ.ศ.2310 เมืองธนบุรีกลายเป็นเมืองหลวงหรือ “กรุง” เมื่อพระเจ้าตากสินมหาราชยึดธานีกลับมาได้จากพม่า และทรงเลือกเป็นเมืองหลวงเพราะมีที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ที่ดี มีป้อมปราการ และสิ่งคูการค้ำ พระองค์ทรงป้องกันเมืองอย่างแข็งแรงด้วยการกำหนดขอบเขตของเมืองด้วยคลองในทิศตะวันตกและตะวันออก และทำการเพาะปลูกไปตามเขตแดนด้านตะวันตกและหนองบึงด้านตะวันออก เพื่อใช้เป็นที่ปลูกข้าวเลี้ยงดูเมืองหลวง ในเวลานั้นชาวไทย จีน มุสลิม รามัญ เขมร ลาว เวียดนาม และชาวยุโรปทั้งหมด ได้อาศัยอยู่ในกำแพงเมืองและตามเส้นทางน้ำหลัก ศูนย์กลางของเมืองรวมกลุ่มอยู่ในพื้นที่โดยรอบพระราชวังบริเวณส่วนตัดกันของแม่น้ำเจ้าพระยากับคลองบางหลวง พื้นที่เริ่มขยายไปทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำโดยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวจีนและเวียดนาม

ใน พ.ศ.2325 ประชากรชาวจีน ก็ถูกเคลื่อนย้ายไปยังด้านใต้ของกรุงธนบุรี เรียกว่า ลำเพ็ง ภายหลังจากที่รัชกาลที่ 1 สถาปนาราชวงศ์จักรี และเลือกพื้นที่ที่ชาวจีนออกไปนั้นสร้างเป็นพระบรมมหาราชวัง พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะถอดแบบความรุ่งเรืองในสมัยอยุธยาไว้ที่นี้และทรงย้ายป้อมจากกรุงธนบุรีมายังฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา และทรงสร้างกรุงเทพมหานครบวรรัตนโกสินทร์ ขึ้นเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยนับแต่นั้นมา

ดังนั้นรูปแบบองค์ประกอบหลักของเมืองจึงเกิดขึ้นจากแบบของอยุธยา พระบรมมหาราชวัง สร้างขึ้นในบริเวณที่ซึ่งชุมชนชาวจีนเคยอยู่ ในส่วนของวังหน้า (พระราชวังของพระราชวังบวร)และวังอื่นๆ ถูกวางไว้ในพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ เพื่อคอยป้องกันพระบรมมหาราชวังและเมืองหลวง มีการขุดคลองรอบเมืองและขุดเส้นทางน้ำอื่นโดยรอบเพื่อผ่านเข้าออกเมือง เพื่อป้องกันเมือง การคมนาคมขนส่ง ระบายน้ำ และเพื่อใช้น้ำในการสาธารณูปโภค (Doosadee Thaitakoo,1992:42-45)

จากการศึกษาของทรงลักษณ์ อูร์พีพัฒนพงษ์ (ประภาพรธม ม่วงไหมทอง, 2531 : 36 - 40) อธิบายถึงการขยายตัวของกรุงเทพมหานครเริ่มตั้งแต่สร้างกรุงเติบโตขึ้นมาจนกลายเป็นเมืองโตเดี่ยว (Primate City) ในปัจจุบัน การขยายตัวแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ

ก. สมัยรัชกาลที่ 1 - 4 (พ.ศ. 2325 - 2411) การขยายตัวของเมืองถูกกำหนดโดยคลองที่ขุดขึ้น 3 สาย คือ คลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุงและคลองผดุงกรุงเกษมกับมีคลองเชื่อมอีก 2 คลอง คือ คลองหลอดกับคลองมหานาค สมัยรัชกาลที่ 4 ได้โปรดเกล้าฯให้สร้างถนนเจริญกรุง ถนนบำรุงเมือง ถนนเพื่อนนคร มีการสร้างตึกแถวสองฟากถนน กรุงเทพมหานครเริ่มเติบโตเป็นเมืองการค้า ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากสนธิสัญญาบาวริงที่ทำกับ

อังกฤษ ระยะเวลาเมืองเริ่มเปลี่ยนไป ประชากรเริ่มย้ายแหล่งที่อยู่อาศัยจากริมคลองมาอยู่ริมถนนมากขึ้น เมืองเริ่มขยายตัวไปทางตะวันออก ในพื้นที่เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสัมพันธวงศ์ และกระจายออกไปในพื้นที่เขตดุสิต เขตบางรัก เขตยานนาวา บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนฝั่งตะวันตกยังไม่มีถนน ประชากรมีวิถีชีวิตริมน้ำเหมือนเดิม มีการเติบโตของชุมชนอย่างช้าๆ ออกไปจากพื้นที่ชุมชนเดิม ในเขตบางกอกใหญ่ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย และเขตธนบุรีเป็นต้น

ข. สมัยรัชกาลที่ 5 - 8 (พ.ศ. 2411 - 2489) ในรัชกาลที่ 5 มีการจัดระเบียบการใช้ที่ดินและการคมนาคมทางบก มีถนนเกิดขึ้นหลายสายที่สำคัญ คือ ถนนราชดำเนินใน ถนนราชดำเนินกลางและถนนราชดำเนินนอก ชุมชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในเขตคลองผดุงกรุงเกษม เมืองเริ่มขยายพื้นที่ออกไปมากขึ้นทุกทิศทาง ระยะเวลาฝั่งตะวันตกมีการขยายตัวน้อยกว่าฝั่งตะวันออกถึง 3 เท่า และยังไม่มีการสร้างถนนใด ๆ การเติบโตและขยายตัวของชุมชนฝั่งตะวันตกยังเป็นไปในแนวธรรมชาติ และวิถีชีวิตยังเป็นแบบดั้งเดิม ในสมัยรัชกาลที่ 6 - 8 เมืองขยายออกเต็มพื้นที่ ภายในคลองผดุงกรุงเกษม ชุมชนกระจายตัวออกไปโดยรอบ ทางทิศเหนือในเขตดุสิต เขตพญาไท ทิศตะวันออกในเขตปทุมวันและเขตพระนคร ทิศใต้ในเขตยานนาวา มีการเปิดพื้นที่ทางด้านฝั่งตะวันตกเพื่อขยายชุมชน ที่สำคัญคือ มีการสร้างสะพานพระพุทธยอดฟ้าเชื่อมกับบริเวณศูนย์กลางการค้าในเขตชั้นในฝั่งตะวันออก กับมีการวางผังถนนทางฝั่งตะวันตกถึง 10 สาย เป็นถนนสายหลัก 4 สาย ถนนสายรอง 6 สาย มีผลทำให้พื้นที่ทางฝั่งตะวันตกซึ่งสภาพของเมืองไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นแต่อย่างใดกลับมีความเจริญเติบโตนับแต่นั้นมา ชุมชนเริ่มขยายตัวไปตามถนนและริมแม่น้ำในเขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตราษฎร์บูรณะ เขตบางกอกใหญ่ และเขตบางกอกน้อย แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นเรือสวนไร่ร่นา และมีวิถีชีวิตแบบเดิม หลัง พ.ศ. 2475 เมืองเริ่มขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากการสร้างถนนหลายสาย ทิศเหนือมีถนนพหลโยธิน ทิศตะวันออกมีถนนสุขุมวิท ทิศใต้มีถนนสาธุประดิษฐ์ ถนนจันทร์ ทิศตะวันตกมีถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนอินทรพิทักษ์ ถนนประชาธิปไตยและถนนจรัลสนิทวงศ์ ในช่วงที่ 2 นี้ เมืองขยายตัวไปทางฝั่งตะวันออกมากขึ้น มีการขยายตัวไปตามแนวถนนสายหลัก ส่วนทางตะวันตกมีการเติบโตไปตามแนวถนนตัดใหม่และเริ่มเปลี่ยนรูปแบบการสัญจรจากทางน้ำเป็นทางบก

ค. สมัยรัชกาลปัจจุบัน (หลัง พ.ศ. 2489) ระยะเวลากรุงเทพมหานครมีการเจริญเติบโตในทุกๆ ด้าน มีการสร้างถนนอีกหลายสาย พื้นที่ชุมชนขยายออกไปทั้งสองฝั่ง แต่ส่วนใหญ่จะขยายพื้นที่ออกไปทางฝั่งตะวันออกมากกว่าฝั่งตะวันตก

หลัง พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา มีการพัฒนาเมืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากเริ่มใช้แผนพัฒนาประเทศ การขยายตัวและการพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครระยะนี้ เป็นผลมาจากการปรับปรุงถนนสายหลักรอบนอก และการพัฒนาด้านธุรกิจ ด้านพาณิชยกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่เขตชั้นใน มีการสร้างทางหลวงสายหลักกับขยายเส้นทางรถประจำทางไกลออกไปจากศูนย์กลางมากขึ้น ทำให้การขยายตัวของกรุงเทพมหานครได้ขยายออกไปตามถนนสายประธานที่แยกออกจากใจกลางเมือง มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น ประชากรอพยพเข้ามาสู่กรุงเทพฯ อันเป็นแหล่งงานสำคัญ ในระยะนี้เริ่มเกิดปัญหาจากความแออัดของเมืองเนื่องจากไม่ได้มีการควบคุมการใช้ที่ดิน เมืองจึงขยายตัวออกไปตามยถากรรมไปตามสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยทางเหนือขยายถึงจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี ตะวันออกขยายไปตามถนนในเขตบางกะปิ มีนบุรี ลาดกระบัง ทางใต้เติบโตไปตามถนนสุขุมวิท ต่อเนื่องถึงจังหวัดสมุทรปราการ ฝั่งตะวันตก ขยายไปตามแนวถนนเพชรเกษม ถนนธนบุรี-ปากท่อ ถนนพระราม 2 และถนนบางกอกน้อย-นครชัยศรี(บรมราชชนนี) ระหว่างนี้มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมระหว่างสองฝั่ง อันเป็นการเปิดพื้นที่ฝั่งตะวันตกทำให้พื้นที่ชุมชนฝั่งตะวันตกมีการขยายตัวรวดเร็วมาก

จากการศึกษาการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่ากรุงเทพมหานครมีการขยายตัวของชุมชนเมืองมาตลอด โดยเฉพาะพื้นที่ทางฝั่งตะวันออก สำหรับช่วงที่มีการเติบโตมากและเริ่มขยายตัวไปทางฝั่งตะวันตก ก็คือ หลังจาก พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มใช้แผนพัฒนาประเทศฉบับแรก ปัจจัยที่ทำให้เกิดการขยายตัว คือ ถนนและสะพานที่ทำให้การติดต่อกับแหล่งงานทางฝั่งตะวันออกสะดวกขึ้น สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดแนวพื้นที่กรุงเทพมหานครจากเหนือมาใต้ ได้แก่ สะพานพระรามเจ็ด สะพานกรุงธน สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานกรุงเทพ สะพานสาทร และสะพานพระรามเก้า ส่วนถนนที่รองรับสะพานและเป็นแนวขยายตัวทางฝั่งตะวันตก ได้แก่ ถนนจรัญสนิทวงศ์ ถนนบรมราชชนนี ถนนสิรินธร ถนนเพชรเกษม ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนธนบุรี-ปากท่อ ถนนพระราม 2 เป็นต้น ถนนเหล่านี้เป็นแนวสำคัญในการขยายตัวของชุมชนใจกลางออกไปชานเมือง และการขยายตัวนี้ก็ยังคงดำเนินต่อไปตามเส้นทางคมนาคมที่เกิดขึ้นใหม่ เขตบางพลัดเป็นเขตหนึ่งที่มีปัจจัยการขยายตัวของชุมชนในลักษณะเช่นนี้ โดยมีสะพานเชื่อมกับฝั่งตะวันออกอยู่ในพื้นที่ 2 แห่ง ในอนาคตจะมีการก่อสร้างสะพานพระราม 8 และสะพานคู่ขนานกับสะพานกรุงธน อีกทั้งจะมีการตัดถนนสายใหม่เลียบทางรถไฟสายใต้ การป้องกันพื้นที่ให้พ้นจากภาวะน้ำท่วม ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่ หากปล่อยให้เมืองเติบโตโดยไม่มีการควบคุมย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ เพื่อป้องกัน

แผนภาพที่ 3.1 วิวัฒนาการการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร

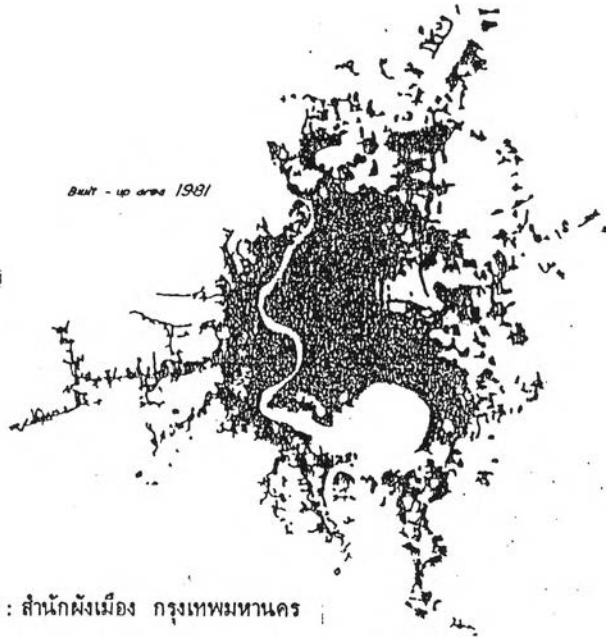
1958
Built-up area

1971
Built-up area

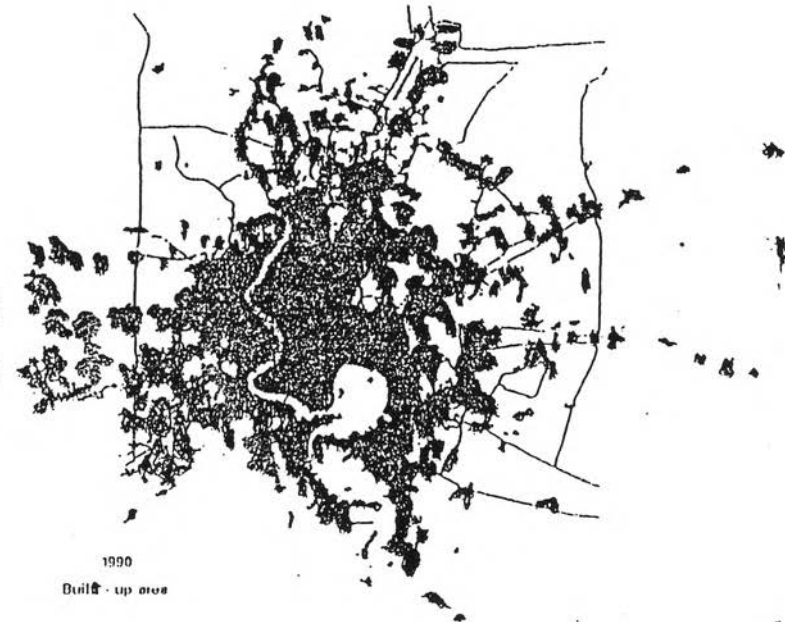

Built-up area 1981

1990

Built-up area

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ปัญหาที่จะเกิดตามขึ้นมา จึงได้มีการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา การใช้ที่ดินและอาคารในพื้นที่ที่ถูกปิดล้อมด้วยระบบป้องกันน้ำท่วมดังกล่าว

2) วิวัฒนาการของเขตบางพลัด

จากการที่เขตบางพลัดได้แยกตัวออกมาจากเขตบางกอกน้อยจึงต้องศึกษาวิวัฒนาการของเขตบางกอกน้อยควบคู่กันไปกับเขตบางพลัดด้วย ซึ่งตามประวัติวิวัฒนาการของทั้งสองเขตนั้นมีพัฒนาการยาวนานตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาโดยเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญเพื่อป้องกันข้าศึกที่มาจากทะเลด้านอ่าวไทย พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะมีการเพาะปลูกผลไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มีรสชาติดี ในยุคนี้ได้เกิดชุมชนริมน้ำและชุมชนชาวสวน

ในปี พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ตั้งกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวงซึ่งตั้งอยู่ทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา เรียกกันว่าเป็นเมืองนอกแตก โดยที่พระราชวังและย่านสถาบันทั้งหลายอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ และเรียกชื่อตามสภาพของพื้นที่ซึ่งเป็นสวนผลไม้ เช่น วังสวนลินจี่ วังสวนมังคุด เป็นต้น สำหรับฝั่งตะวันออกจะเป็นย่านการค้าที่อยู่อาศัยของชนชาติต่างๆ เช่น ชุมชนชาวจีน ชาวมอญ เป็นต้น จากการประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 26 เรื่องตำนานวังเก่าในกรุงเทพฯ หน้า 3688 สรุปได้ว่า พระราชวังเดิมครั้งกรุงธนบุรีและวังหน้าตั้งอยู่ใน เขตบางกอกใหญ่ ส่วนบ้านเสนาบดีรวมถึงพระนิเวศน์เดิมของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอยู่ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย สำหรับพื้นที่รอบนอกจะเป็นย่านที่พักอาศัยของบรรดาข้าราชการบริพารและประชาชนทั่วไป

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงย้ายราชธานีมายังฝั่งพระนคร ความเจริญก็เริ่มขยายตัวมายังฝั่งตะวันออกมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงรัชกาลที่ 1 - 5 ส่วนฝั่งตะวันตกยังคงลักษณะดั้งเดิมของชุมชนริมน้ำและชุมชนชาวสวน ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่แทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงเลย

เขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัดเริ่มมีความสำคัญอีกครั้ง เมื่อรัชกาลที่ 5 ได้ทรงมีพระราชประสงค์ให้มีโรงพยาบาล จึงได้ทรงมีการสร้างโรงพยาบาลศิริราช (วังหลัง) เมื่อ พ.ศ. 2431 และในปี พ.ศ. 2464 รัชกาลที่ 6 ได้เปิดสถานีรถไฟธนบุรี บริเวณริมคลองบางกอกน้อยใกล้กับโรงพยาบาลศิริราช อันเป็นเส้นทางสำคัญสู่ภาคใต้และภาคตะวันตกของประเทศ ทำให้บริเวณดังกล่าวเป็นศูนย์รวมของผู้คนที่เดินทางออกจากเมืองหลวงโดยอาศัยเรือข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากในสมัยนั้นยังไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำ

ในราว พ.ศ. 2468 มีการเปิดใช้สะพานพระรามหกเป็นสะพานแรก ซึ่งสร้างเชื่อมทางรถไฟสายเหนือกับสายใต้ เป็นสะพานสำหรับรถวิ่งและคนข้ามด้วย แต่ไม่มีบทบาทต่อเขตบางพลัดและเขตบางกอกน้อยมากนัก เพราะไม่ผ่านย่านชุมชน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2475 รัชการที่ 7 ได้ทรงสร้างสะพานพระพุทธยอดฟ้าฯ พร้อมกับวางผังและสร้างถนนทางฝั่งตะวันตกจำนวน 10 สาย และขยายถนนทางฝั่งตะวันตกออกเพื่อรองรับการสัญจรจากสะพานให้สะดวกยิ่งขึ้น เป็นการเปิดพื้นที่ทางฝั่งตะวันตกให้มีการขยายตัวมากขึ้น ถนนที่ได้รับการขยายเป็นถนนในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ได้แก่ ถนนอิสรภาพ ถนนพรานนก และถนนอรุณอมรินทร์ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ แขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อยในปัจจุบัน

ราวปี พ.ศ. 2492 มีการสร้างถนนจรัญสนิทวงศ์ ช่วงระหว่างสามแยกท่าพระถึงสะพานพระรามหกต่อจากฝั่งถนนที่วางไว้ในรัชกาลที่ 7 ถึงแม้แนวถนนจะผ่านใจกลางพื้นที่เขตในแนวเหนือ - ใต้ แต่สภาพถนนไม่ค่อยดีนัก และพื้นที่ส่วนใหญ่ทั้งสองฝั่งถนนยังเป็นที่ดินสวน การเข้าออกสู่ถนนจึงเป็นเรื่องลำบาก ระยะนี้เริ่มมีการตัดถนนซอยเข้าสู่พื้นที่ด้านใน โดยเฉพาะในบริเวณที่เป็นชุมชนหรือวัดสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ในปี พ.ศ. 2501 ได้มีการเปิดใช้สะพานกรุงธนและถนนราชวิถีเชื่อมกับถนนจรัญสนิทวงศ์เกิดเป็นชุมชนใหม่ทางตอนบน นอกเหนือไปจากชุมชนเดิมที่อยู่ทางตอนใต้ในแขวงศิริราชและแขวงบ้านช่างหล่อดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อสถานีขนส่งสายใต้ซึ่งย้ายมาจากปากคลองตลาด ได้สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2504 บริเวณดังกล่าวได้กลายมาเป็นศูนย์รวมของผู้คนและรถมากมาย ทำให้มีการปรับปรุงและขยายถนนจรัญสนิทวงศ์ให้มีสภาพดีขึ้นดังในปัจจุบัน ระยะนี้เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานสองฝั่งถนนจรัญสนิทวงศ์มากขึ้น และมีการตัดถนนซอยเพิ่มมากขึ้น แต่พื้นที่ที่อยู่ลึกจากถนนเข้าไปก็ยังมีได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ในปี พ.ศ. 2516 ได้มีการเปิดใช้สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานอรุณอมรินทร์และถนนพระปิ่นเกล้าที่เชื่อมกับถนนจรัญสนิทวงศ์ในแขวงบางยี่ขันนับเป็นการเปิดพื้นที่ทางฝั่งตะวันตกที่สำคัญเพราะเป็นการเปิดพื้นที่เป็นแนวตรงที่เชื่อมกับศูนย์กลางสำคัญในเขตพระนคร บริเวณนี้จึงมีการกระจุกตัวของอาคารพาณิชย์และอาคารสูงซึ่งเริ่มเกิดขึ้นเป็นบริเวณแรกของเขต และในปี พ.ศ. 2528 ได้มีการเปิดใช้ถนนราชวิถี-นครชัยศรี (ถนนสิรินธร) และถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี (ถนนบรมราชชนนี) ซึ่งทั้งสองสายมาบรรจบกันในพื้นที่แขวงบางบำหรุ นับเป็นการเปิดพื้นที่ทางฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือของเขตบางพลัด นอกจากนั้นถนนทั้งสองสายนี้ยังจัดเป็นถนนสายประธานของกรุงเทพมหานครอีกด้วย

จากการศึกษาความเป็นมาของเขตบางพลัด ทำให้ทราบวิวัฒนาการของเขตมา โดยลำดับนับตั้งแต่ยังคงรวมอยู่กับเขตบางกอกน้อย กระทั่งถึงปัจจุบัน พบว่าการตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมของชุมชนในเขตจะอยู่ตามสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง (River Linear Settlement) ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพของพื้นที่ที่อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดแนวตะวันออก และมีลำคลองอยู่มากมาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมถึง การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ทำการเกษตร ประชากรมักจะอาศัยอยู่ริมคลอง และบริเวณทางแยกแม่น้ำหรือบริเวณวัดที่สำคัญที่ตั้งอยู่ริมคลอง ซึ่งรูปแบบนี้ยังคงปรากฏอยู่ปัจจุบัน

ต่อมาถนนเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานของประชากรเริ่มเปลี่ยนไป โดยขึ้นมาอยู่ริมถนนมากขึ้น โดยจะอยู่กันหนาแน่นทางตอนใต้ของเขตบางกอกน้อย บริเวณแขวงศิริราช แขวงบ้านช่างหล่อในลักษณะของการรวมกลุ่ม (Cluster Settlement) เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับพระราชวังเดิมสมัยกรุงธนบุรี และเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศิริราชกับสถานีรถไฟธนบุรี ส่วนทางตอนบนของเขตบางกอกน้อยและบริเวณเขตบางพลัด ยังเป็นชุมชนชาวสวนและชุมชนริมน้ำเช่นเดิม ต่อมาได้มีการตัดถนนสายใหญ่ๆ เพิ่มขึ้นและปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐาน มีการตั้งสถานีขนส่ง และสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเกิดความสะดวกในการติดต่อทั้งภายในเขตเองและกับพื้นที่รอบนอก ทำให้ประชากรอพยพเข้ามาอยู่ในบริเวณนี้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เกิดลักษณะการเติบโตไปตามสองฟากถนนเป็นแนวยาว (Ribbon Development) ส่วนพื้นที่ด้านในเป็นที่พักอาศัยในลักษณะบ้านเดี่ยวกับกลุ่มหมู่บ้านขนาดต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นระเบียบ (Uniform Settlement) กระจายอยู่ทั่วไป นอกนั้นเป็นพื้นที่เกษตรและพื้นที่ๆ ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์

จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพใดๆ ก็ตามในเขตบางพลัดเป็นการเปลี่ยนแปลงสืบเนื่องมาจากการรองรับการขยายตัวของพื้นที่ฝั่งตะวันออกไปตามเส้นทางคมนาคม อันได้แก่ ถนนและสะพานที่เข้าถึงพื้นที่ได้สะดวก โดยเฉพาะสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานกรุงธน ถนนเจริญสุขุมวิท และถนนบรมราชชนนี ทำให้เขตบางพลัด มีการเติบโตของชุมชนพักอาศัยมาโดยตลอด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเฉพาะที่พักอาศัยและด้านพาณิชยกรรม ซึ่งให้บริการแก่ชุมชนเติบโตขึ้นตามลำดับ ช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก ได้แก่ ช่วงหลังจากที่มีการสร้างถนนและสะพานผ่านในพื้นที่ ทำให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่อันเป็นแหล่งงานที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งงานในเขตกรุงเทพมหานครเองหรือแหล่งงานในปริมณฑล แสดงว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ เส้นทางคมนาคมที่ผ่านในพื้นที่นั่นเอง แม้ว่าจะเป็น

พื้นที่ที่มีน้ำท่วมถึงอยู่เป็นประจำ แต่ถ้าได้ดำเนินการป้องกันแก้ไขแล้วก็จะทำให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับรองรับการขยายตัวด้านที่อยู่อาศัยของกรุงเทพมหานครได้ต่อไป

3.2 ลักษณะทางกายภาพ

3.2.1 ที่ตั้งและเขตการปกครอง

ก.ที่ตั้ง เขตบางพลัดตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยกรุงเทพมหานครกำหนดให้เป็นเขตชั้นกลางหรือเขตต่อเมืองเขตหนึ่งในทั้งหมด 50 เขต ของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ 11.360 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,100 ไร่ โดยมีอาณาบริเวณดังนี้

ทิศเหนือ จด ทางรถไฟสายใต้ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างกรุงเทพมหานครกับอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ทิศใต้และทิศตะวันออก จด แม่น้ำเจ้าพระยา โดยติดต่อกับเขตดุสิตและเขตพระนคร

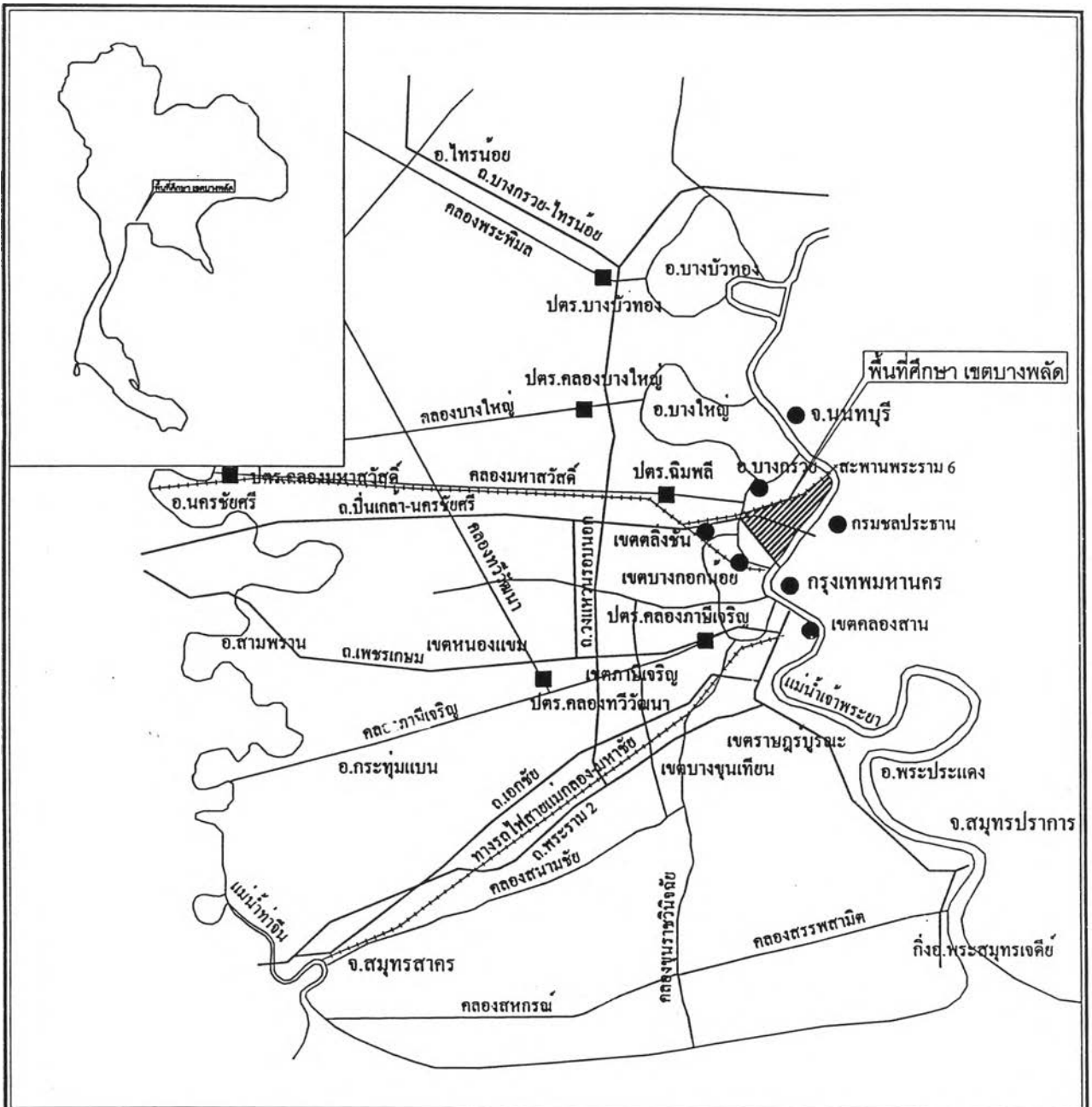
ทิศตะวันตก จด แขวงอรุณอัมรินทร์ เขตบางกอกน้อยและแขวงคลังชั้นเขตคลังชั้น

ข.เขตการปกครอง เขตบางพลัดเดิมมีฐานะเป็นเพียงตำบลหรือแขวงหนึ่งอยู่ในพื้นที่เขตการปกครองของอำเภอบางกอกน้อย จนกระทั่งพ.ศ.2528 กรุงเทพมหานครได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขต โดยตั้ง บางพลัด เป็น แขวง สำนักงานเขตสาขาและสำนักงานเขตโดยลำดับดังนี้

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2528 จัดตั้งที่ทำการแขวงบางพลัด โดยใช้อาคารเรียนของโรงเรียนวัดบางพลัดเป็นที่ทำการและเปิดให้บริการแก่ประชาชนเฉพาะงานบางประเภทเท่านั้น

วันที่ 16 มกราคม 2532 ได้มีประกาศกรุงเทพมหานครจัดตั้งเป็นเขตบางกอกน้อยสาขาบางพลัด โดยมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารเช่นเดียวกับสำนักงานเขต ยกเว้น งานทะเบียนครอบครัว นิติกรรม สัสดีและสรรพากร

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตบางกอกน้อยและจัดตั้งสำนักงานเขตบางพลัด มีพื้นที่การบริหารการปกครอง รวม 4 แขวง

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง พื้นที่ศึกษา

- พื้นที่ศึกษา
- ประตูระบายน้ำ
- สถานีฝน

ที่มา : สำนักงานระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร

มาตราส่วน

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.1

คือ แขวงบางยี่ขัน แขวงบางบำหรุ แขวงบางพลัดและแขวงบางอ้อ มีหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนเต็มรูปแบบเช่นเดียวกับสำนักงานเขตทั่วไปทุกประการ

วันที่ 12 ธันวาคม 2534 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตและพื้นที่แขวงใหม่ ระหว่างเขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัดอีกครั้งหนึ่ง โดยให้บางส่วนของแขวงบางบำหรุ และบางส่วนของแขวงบางยี่ขัน จากแนวสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าฝั่งซ้ายมือทั้งหมดไปขึ้นกับเขตบางกอกน้อย

ปัจจุบันเขตบางพลัดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 แขวงได้แก่

1.แขวงบางยี่ขัน	มีพื้นที่ประมาณ	2.886	ตารางกิโลเมตร
2.แขวงบางบำหรุ	มีพื้นที่ประมาณ	2.332	ตารางกิโลเมตร
3.แขวงบางพลัด	มีพื้นที่ประมาณ	3.296	ตารางกิโลเมตร
4.แขวงบางอ้อ	มีพื้นที่ประมาณ	2.846	ตารางกิโลเมตร

(สำนักงานเขตบางพลัด,2540)

3.2.2 ภูมิประเทศ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขังอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา มีคลองใหญ่น้อยจำนวนมาก มีสภาพดินดีเป็นดินที่เหมาะสมแก่การทำสวนโดยเฉพาะสวนผลไม้ ระดับพื้นดินปานกลางถึงค่อนข้างสูง มีระดับการทรุดตัวของแผ่นดินน้อยไม่เกิน 5 เซนติเมตรต่อปี การเข้าถึงสะดวกและเข้าถึงได้หลายทาง ทั้งทางถนน ทางแม่น้ำ ลำคลองและทางรถไฟ การใช้ประโยชน์ที่ดินมีทุกประเภท ยกเว้น สวนสาธารณะ มีเพียงสนามกีฬาขนาดเล็กซึ่งเป็นของเอกชน เช่น สนามเทนนิส สนามเบดมินตัน สระว่ายน้ำในแขวงบางยี่ขัน แขวงบางอ้อและแขวงบางบำหรุ นอกจากนี้ยังมีสนามกีฬาปะปนอยู่บ้างในสถานศึกษา สถานที่ราชการ และพื้นที่ว่างในวัด ทั้งนี้เนื่องจากกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่จะเป็นของเอกชน จึงยากต่อการที่จะนำมาทำเป็นสวนสาธารณะ ที่ดินที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่เป็นการใช้ที่ดินเพื่อพักอาศัย รองลงมาคือ ถนน ซอย พณิชยกรรม ส่วนพื้นที่เกษตรกรรมเหลือน้อยมาก อาคารพักอาศัยส่วนใหญ่เป็น อาคารเดี่ยว ตึกสูง คอนโดมิเนียมและอพาร์ทเมนต์เกิดขึ้นจำนวนมาก รวมทั้งมีชุมชนแออัดอยู่จำนวนมากอยู่โดยรอบพื้นที่วัด เป็นชุมชนแออัดที่มีสภาพชุมชนค่อนข้างดีหลายแห่งเป็นชุมชนดั้งเดิมที่ตั้งมานาน เปลี่ยนสภาพจากที่พักอาศัยชั้นดีในสมัยก่อน ต่อมาเสื่อมโทรมลงและขยายจำนวนจนกลายเป็นชุมชนหนาแน่นในปัจจุบัน

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง พื้นที่ศึกษา

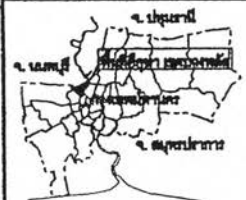
ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
และ ขอบเขตของเขต
ขอบเขตของแขวง

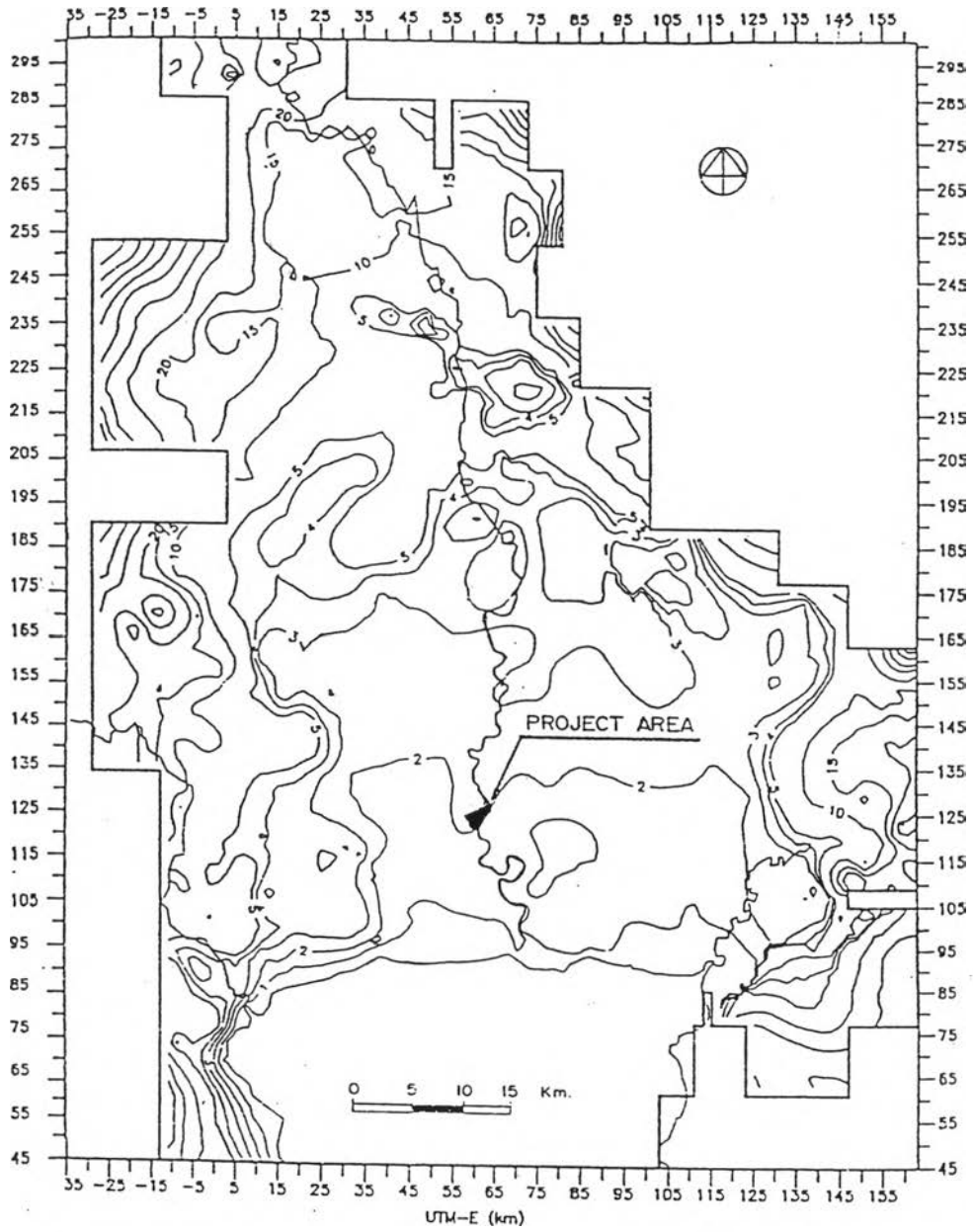
ถนนยกระดับ
ถนนสายหลัก
ถนนซอย

มาตราส่วน

0 200 400 800 เมตร

แผนที่ 3.3 ธรณีสัณฐานวิทยาของที่ราบแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

(Unit: m above sea level)

■ พื้นที่ศึกษา

ที่มา : THIRAMONGKOL,N.& CATE J.T.,1983

3.2.3 ปฐพีวิทยา

ก. สมรรถนะของดิน เขตบางพลัดเป็นที่ราบลุ่มน้ำขึ้นถึง(Tidal Flat) อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2-3 เมตร โดยลักษณะของชั้นดินเกิดขึ้นจากการตกตะกอนของดินเหนียว ทราย และกรวด เนื่องจากในอดีตบริเวณดังกล่าวเป็นทะเล และบริเวณปากแม่น้ำเกิดเป็นที่ราบลุ่มมีการทับถมจนชั้นตะกอนทั้งหมดมีความลึกมากกว่า 500 เมตร

ลักษณะของชั้นดินจากผิวดินถึง 50 เมตรแรก ชั้นดินถูกจัดแบ่งโดยใช้คุณสมบัติทางกายภาพ และคุณสมบัติทางวิศวกรรมธรณีได้เป็น 5 ชั้น ดังนี้(AIT:2521)

1) ชั้นดินเหนียวอ่อนถึงอ่อนมาก หนาประมาณ 15 เมตร จากระดับผิวดินเดิม โดยทั่วไปมีสีเทาออกเขียวหรือสีเทาปานกลางถึงสีเทาเข้ม ค่าความชื้นตามธรรมชาติประมาณ 50-88 % หน่วงน้ำหนักของดินประมาณ 1.4-1.7 ตัน/ลูกบาศก์เมตร ค่าขีดจำกัดเหลว(Liquid Limit:LL) ประมาณ 29-68 % และค่าดัชนีความเหนียว(Plasticity Index:PI) ประมาณ 8-38 % สำหรับคุณสมบัติด้านความแข็งแรง มีค่ากำลังแรงเฉือนแบบไม่ระบายน้ำ 0.7-2.1 ตัน/ตารางเมตร

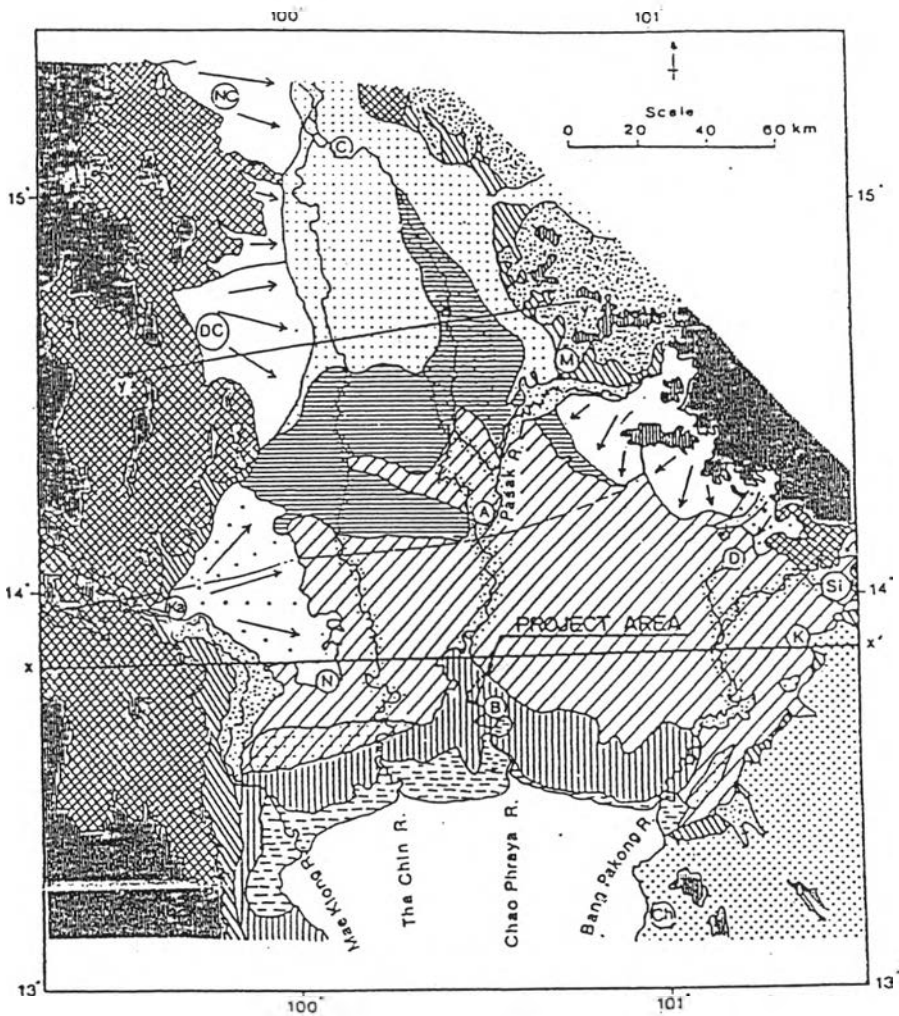
2) ชั้นดินเหนียวแข็งถึงแข็งมาก มีความหนาประมาณ 2-12 เมตร สีเทาเขียวหรือน้ำตาลเหลือง มีค่าความชื้นตามธรรมชาติประมาณ 18-35 % หน่วงน้ำหนักมวลดินประมาณ 1.8-2.0 ตัน/ลูกบาศก์เมตร ค่าขีดจำกัดเหลวประมาณ 25-71 % ค่าดัชนีความเหนียวประมาณ 8-42 %

3) ชั้นทรายปนทรายแป้งแน่นปานกลางถึงแน่นมาก มีความหนาแน่นประมาณ 5-18 เมตร สีน้ำตาลเหลือง มีค่าความชื้นตามธรรมชาติประมาณ 14-22% หน่วงน้ำหนักมวลดินประมาณ 1.8 - 2.5 ตัน/ลูกบาศก์เมตร และมีค่า N จากการตอกทดลองตั้งแต่ 38 - มากกว่า 50 ครั้ง/ฟุต

4) ชั้นดินเหนียวและดินเหนียวปนทรายแป้งแข็งมาก มีความหนาประมาณ 5-10 เมตร สีเทาเขียวหรือน้ำตาลเหลือง มีค่าความชื้นตามธรรมชาติประมาณ 28-30% หน่วงน้ำหนักมวลดินประมาณ 1.9-2.1 ตัน/ลูกบาศก์เมตร ค่าขีดจำกัดเหลวประมาณ 30-55% ค่าดัชนีความเหนียวประมาณ 16-34% และมีค่า N จากการตอกทดลองตั้งแต่ 32-38 ครั้ง/ฟุต

5) ชั้นทรายและชั้นทรายปนทรายแป้งแน่นถึงแน่นมาก สีน้ำตาลหรือเทาอมเขียว มีค่าความชื้นตามธรรมชาติประมาณ 13-24% หน่วงน้ำหนักมวลดินประมาณ 2.0-2.7 ตัน/ลูกบาศก์เมตร และมีค่า N จากการตอกทดลองตั้งแต่ 35-มากกว่า 50 ครั้ง/ฟุต

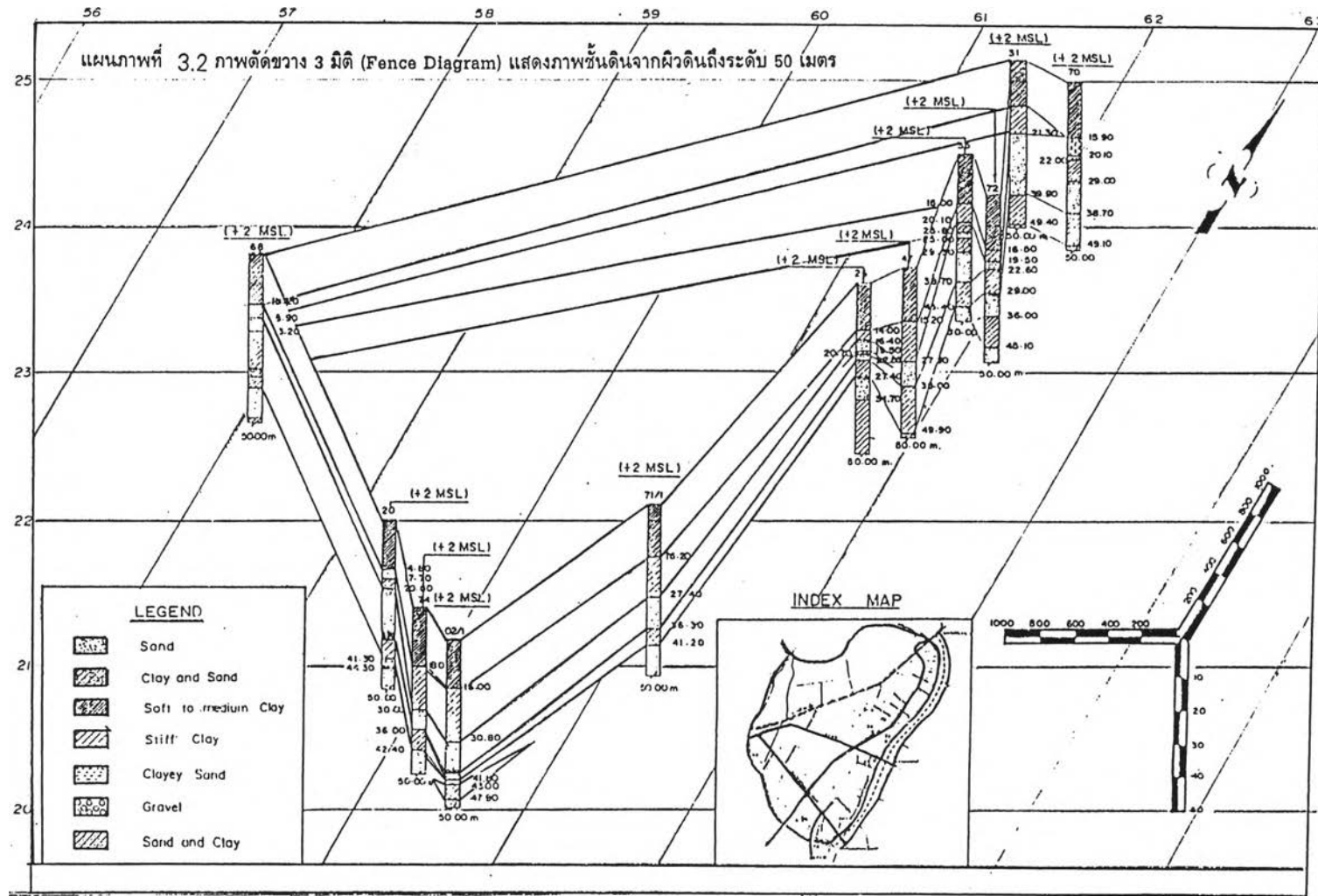
แผนที่ 3.4 ธรณีสัณฐานวิทยาของที่ราบแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

(A) Ayutthaya (B) Bangkok (C) Chai Nat (Ch) Chon Buri (D) Ban Dong Lakhon (K) Khok Pib (Ka) Kanchanaburi (M) Ban Mo (N) Nakhon Pathom (Si) Si Maha Phot (DC) Don Chedi fan (NC) Nong Chang fan

Tidal zone	Delta of brackish sediments	High terrace
Flood plain	Delta of fluvial sediments	Peneplain
Barrier	Young alluvial fan	Structural terrace in marl
Tidal flat of marine clays	Old alluvial fan	Mountains and hills
Tidal flat of brackish clays	Middle terrace	

ที่มา : THIRAMONGKOL,N.& CATE J.T.,1983

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สมรรถนะของดินในพื้นที่เขตบางพลัดไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่แต่อย่างใด ในทางกลับกันกลับมีความพร้อมต่อการก่อสร้างทุกรูปแบบ แม้ว่าพื้นที่จะสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางเล็กน้อย ซึ่งหากเมื่อกำจัดอุปสรรคนี้ได้ ความพร้อมในการพัฒนาก็จะเพิ่มขึ้นอย่างเต็มที่

ข. การทรุดตัวของพื้นที่ การทรุดตัวของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีสาเหตุมาจากการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้กันอย่างแพร่หลายในอัตราที่สูงมาก และได้ใช้ต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ทำให้แรงดันของระดับน้ำบาดาลลดต่ำลงอย่างรวดเร็วโดยไม่มี การคืนตัว ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์แผ่นดินทรุด

อย่างไรก็ตาม ภายหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.2520 แล้ว อัตราการใช้บาดาลได้ลดลง ซึ่งทำให้อัตราการทรุดตัวของพื้นที่ดังกล่าวลดลงด้วย

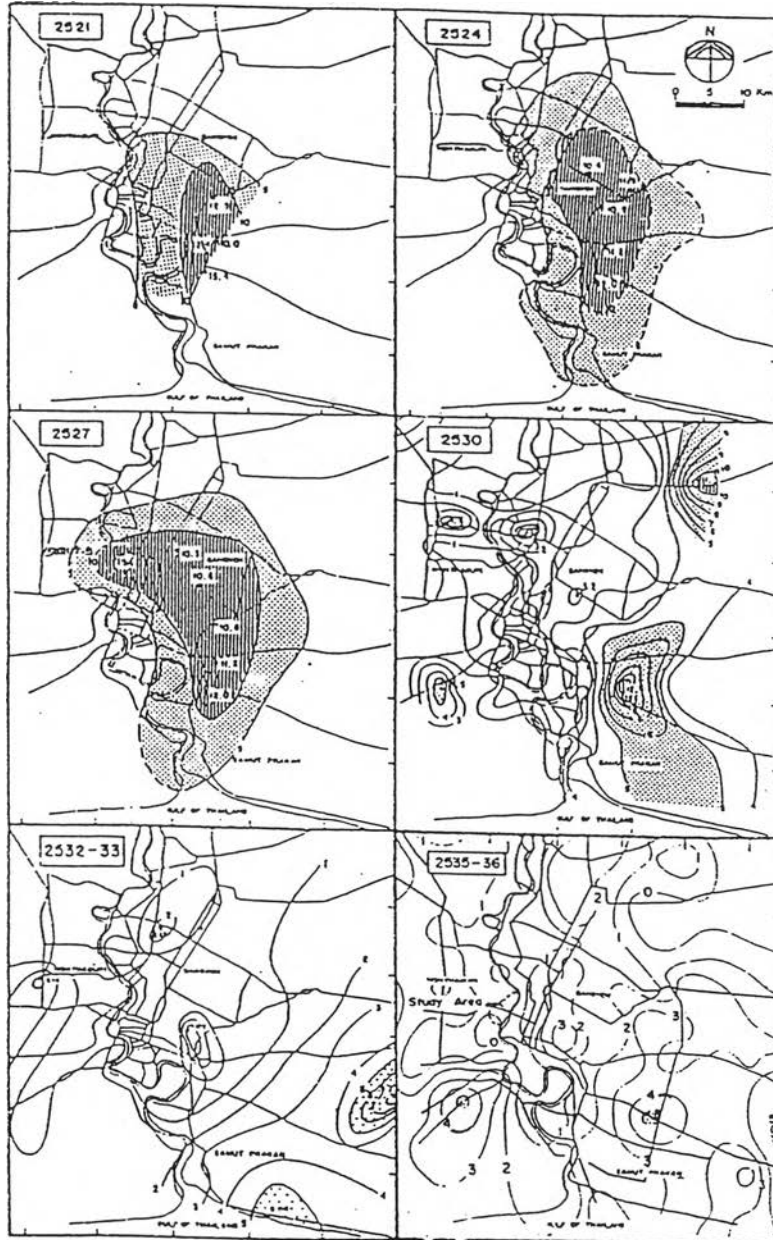
จากการศึกษาอัตราการทรุดตัวของพื้นที่เขตบางพลัด ระหว่าง พ.ศ.2521 ถึงปี พ.ศ.2533 และปี พ.ศ.2534 ถึงปี พ.ศ.2536 พบว่าอัตราการทรุดตัวเฉลี่ยของพื้นที่เขตบางพลัดมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาทั้งสองช่วงเวลาดังนี้

(1) ระหว่างปี พ.ศ.2521-2527 อัตราการทรุดตัวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากน้อยกว่า 5 เซ็นติเมตร/ปี ในปี พ.ศ.2521 เป็นประมาณ 15 เซ็นติเมตร/ปี ในปี พ.ศ.2527

(2) หลังปี พ.ศ.2527 ถึงปัจจุบัน อัตราการทรุดตัวลดลงอย่างรวดเร็วจากประมาณ 15 เซ็นติเมตร/ปี ในปี พ.ศ.2527 เหลือน้อยกว่า 1 เซ็นติเมตร/ปี ในปี พ.ศ.2530 หลังจากนั้นอัตราการทรุดตัวค่อนข้างคงที่ โดยในปี พ.ศ.2536 มีอัตราการทรุดตัวไม่เกิน 0.7 เซ็นติเมตร/ปี

ดังนั้น จึงสามารถคาดคะเนได้ว่าระดับน้ำบาดาลในพื้นที่เขตบางพลัดอยู่ในชั้นพื้นตื้นกลับ ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่พื้นที่อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา น้ำบางส่วนจากแม่น้ำสามารถไหลซึมอย่างช้าๆ ผ่านลงไปยังแหล่งน้ำบาดาลระดับตื้นได้โดยตรง และสาเหตุอีกส่วนหนึ่งมาจากประมาณการใช้บาดาลในพื้นที่เขตบางพลัดมีไม่มาก และถ้าในพื้นที่เขตบางพลัดไม่มีการเจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติมแล้ว ใน 20 ปีข้างหน้า อัตราการสูบน้ำบาดาลน่าจะลดลงเพราะบ่อกำรูดเสียหายหรือเลิกสูบน้ำบาดาล และอัตราการทรุดตัวของพื้นที่ทั้งหมดน่าจะลดน้อยลงกว่า 0.7 เซ็นติเมตร/ปี หรืออย่างมากไม่น่าจะเกิน 1 เซ็นติเมตร/ปี (สำนักงานระบายน้ำ, 2538:6-8)

แผนที่ 3.5 เปรียบเทียบอัตราการทรุดตัวของแผ่นดินในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สัญลักษณ์:

อัตราทรุดตัว	
□	น้อยกว่า 5.00 ซม./ปี
▨	ประมาณ 5.00 - 10.00 ซม./ปี
▩	มากกว่า 10.00 ซม./ปี
○	จุดสังเกตที่วัดได้

ที่มา : KOKUSAI KOGYO : 1994 และ
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย , 2521-2523

3.2.4 อุทกวิทยา

ก.สภาพฝน ลักษณะการเกิดฝนในพื้นที่เขตบางพลัดเป็นไปตามการเกิดฝนของประเทศ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมและพายุจรที่พัดผ่านประเทศ

จากสถิติข้อมูลฝนในพื้นที่เขตบางพลัด โดยพิจารณาจากข้อมูลการตรวจวัดของกรมอุตุนิยมวิทยาและกรมชลประทานในช่วงระยะเวลา 30 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2505-2536 โดยเลือกข้อมูลจากสถานีฝนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และอยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่เขตบางพลัดมากที่สุดพบว่า มีค่าเฉลี่ยระยะยาวรายปีเท่ากับ 1,341.1 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุดในเดือนกันยายน จำนวน 294.7 มิลลิเมตร และเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม จำนวน 9.4 มิลลิเมตร

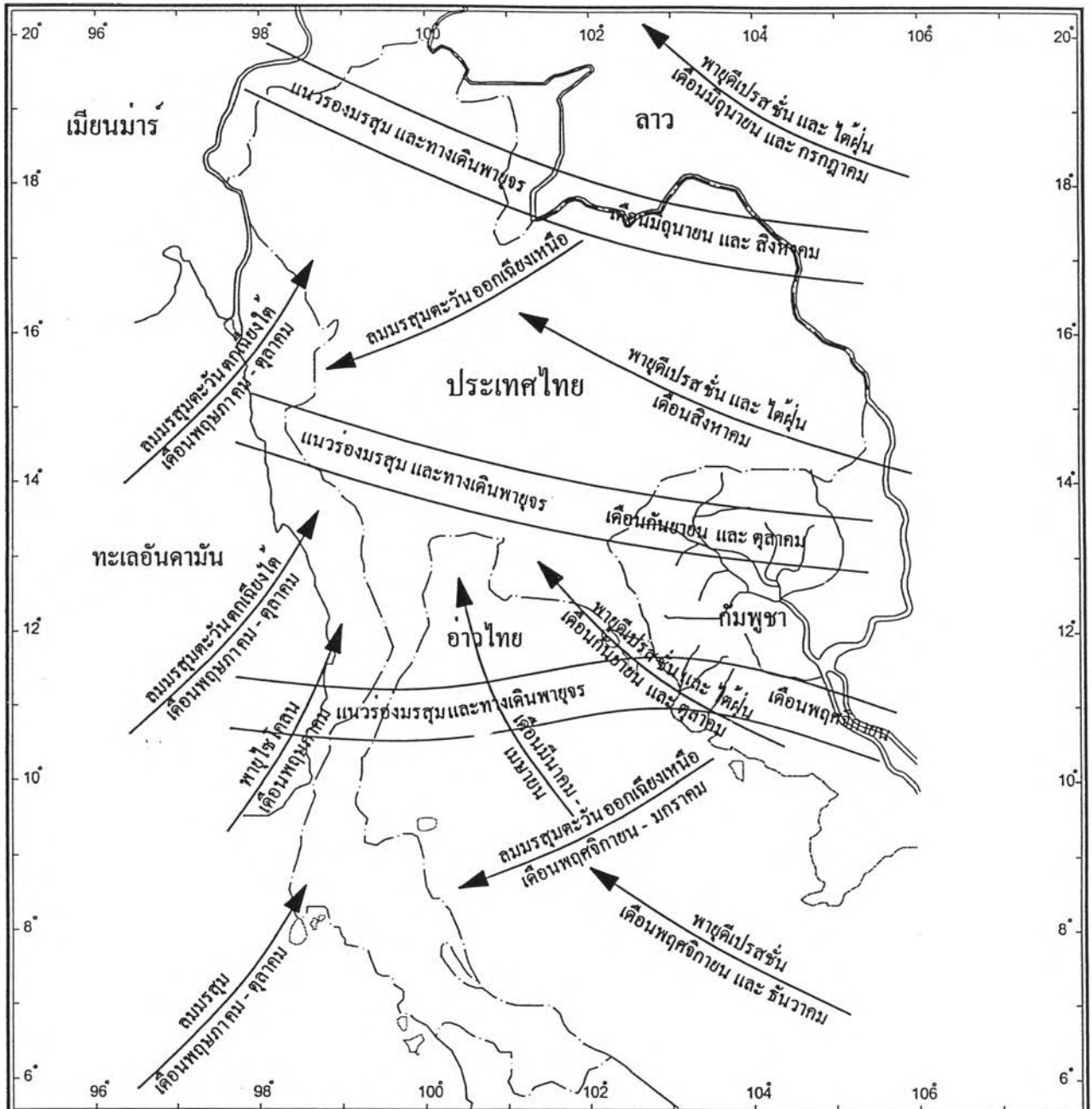
เมื่อพิจารณาค่าฝนสูงสุดของสถานีต่างๆ บริเวณพื้นที่เขตบางพลัด สามารถพิจารณาเลือกค่าสูงสุดที่อาจเกิดขึ้นได้ในพื้นที่ดังต่อไปนี้

ความถี่(ปี)	ฝนสูงสุด(ม.ม.)		
	1 วัน	2 วัน	3 วัน
2	99.7	132.3	159.6
5	135.3	188.8	220.8
10	158.9	226.2	261.4
25	194.8	273.4	312.4

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

จากข้อมูลข้างต้นอาจพิจารณาได้ว่า ที่ผ่านมาเขตบางพลัดประสบกับปัญหาน้ำท่วมหนัก ในช่วงระยะเวลาของความถี่เท่ากับ 2 ปี เมื่อพิจารณาเทียบกับปริมาณฝนตกสูงสุดในช่วงระยะเวลาเดียวกัน จะพบว่ามีปริมาณฝนตกในช่วง 1 วัน 2 วัน 3 วัน เท่ากับ 99.7 132.3 และ 159.6 มิลลิเมตร ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่าหากค่าของปริมาณฝนตกสูงสุดเท่ากับค่าดังกล่าว จะสามารถทำให้น้ำท่วมเขตบางพลัดได้นั้นเองแต่อย่างไรก็ดีหากมีมาตรการป้องกันที่ดีก็จะสามารถป้องกันน้ำท่วมได้

ข. สภาพน้ำท่า สภาพน้ำท่าในเขตบางพลัดประกอบด้วย สภาพระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านทิศตะวันออก ระดับน้ำสูงสุดดังกล่าวจะเป็นตัวการนำน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าไปท่วมในเขตบางพลัด ประกอบกับน้ำท่าที่ต้องพิจารณาอีกด้านหนึ่งคือ

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง ร่องมรสุม, ทิศทางลมมรสุม และทางเดินพายุจร ผ่านประเทศไทย

ร่องมรสุม ทิศทางลม และทางเดินพายุจร

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

มาตราส่วน

0 50 100 150 กม.

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.6

ตารางที่ 3.1 สถิติน้ำสูงสุดประจำปีของแม่น้ำเจ้าพระยาที่สถานีสำรวจน้ำต่างๆ

ปี พ.ศ.	สถานี C22 ปากเกร็ด	สถานี C12 กรมชลประทาน	สถานี C4 สะพานพุทธ
2503	1.89	1.6	1.58
2504	1.9	1.72	1.69
2505	1.9	1.72	1.69
2506	1.85	1.68	1.7
2507	2.12	1.77	1.75
2508	1.59	1.45	1.43
2509	1.74	1.62	1.62
2510	1.4	1.49	1.6
2511	1.45	1.44	1.41
2512	1.78	1.63	1.65
2513	2.03	1.84	1.86
2514	1.84	1.58	1.65
2515	1.6	1.63	1.6
2516	1.74	1.72	1.67
2517	1.87	1.81	1.79
2518	2.26	2.08	2.05
2519	1.82	1.81	1.78
2520	1.6	1.66	1.62
2521	2.22	2.15	2.05
2522	1.52	1.69	1.64
2523	2.21	2.05	1.99
2524	1.6	1.64	1.58
2525	1.5	1.6	1.49
2526	2.17	2.04	1.93
2527	1.34	1.5	1.46
2528	1.68	1.8	1.78
2529	1.4	1.55	1.44
2530	1.56	1.55	1.5
2531	1.88	1.8	1.75
2532	1.48	1.48	1.48
2533	1.7	1.7	1.67
2534	1.37	1.43	1.56
2535	1.38	1.46	1.59
2536	1.31	1.36	1.35
2537	2.07	2.13	1.84

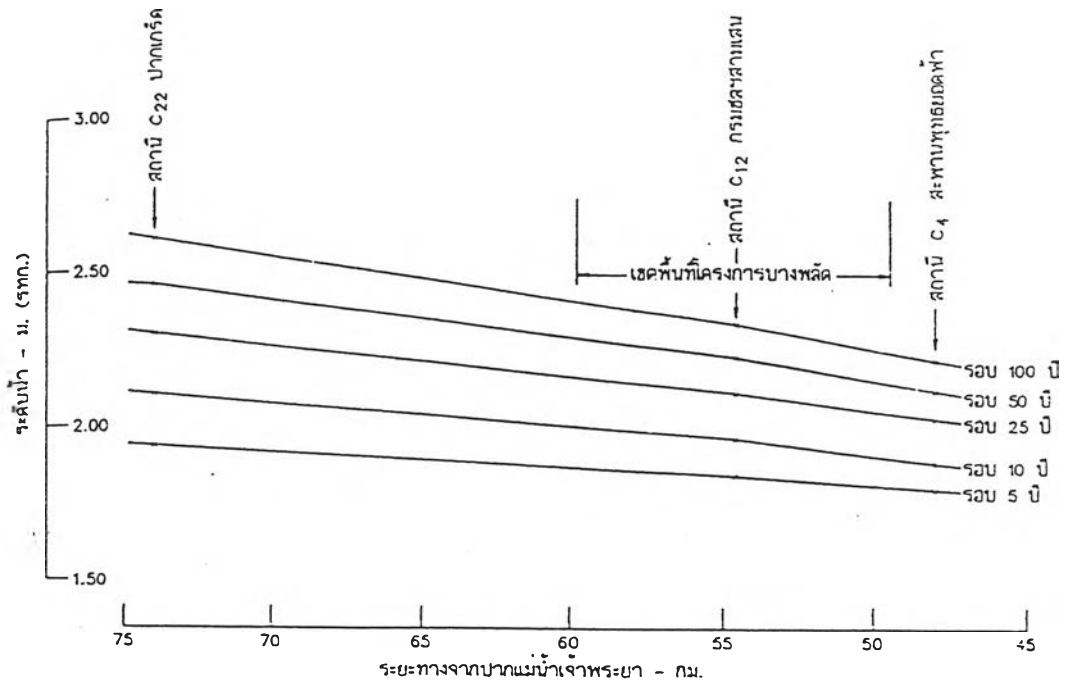
ที่มา : กรมชลประทาน

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาในรอบปีต่างๆ ที่มีการปรับค่าการกวดตัวของแม่น้ำแล้ว

ความถี่ของการเกิด	ระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา - ม (รทก.)		
	สถานี C22	สถานี C12	สถานี C4
	ปากเกร็ด	กรมชลประทาน	สะพานพุทธ
รอบ 5 ปี	1.99	1.75	1.74
รอบ 10 ปี	2.17	1.9	1.88
รอบ 25 ปี	2.39	2.08	2.07
รอบ 50 ปี	2.55	2.22	2.22
รอบ 100 ปี	2.71	2.35	2.34

ที่มา : สำนักบรรณานุกรม กรุงเทพมหานคร

แผนภาพที่ 3.3 รูปตัดตามยาวของระดับน้ำสูงสุด แม่น้ำเจ้าพระยา ในรอบปีต่างๆ ระหว่างปากเกร็ดถึงสะพานพุทธยอดฟ้า

ที่มา : กรมชลประทาน

ตาราง 3.3 ระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาตามรอบปีต่างๆที่ สถานี C22 ปากเกร็ด สถานี C12 กรมชลประทาน สถานี C4 สะพานพุทธยอดฟ้า

สถานี	ระยะทาง จากปากแม่น้ำ (กม.)	ระดับน้ำสูงสุด ม. (รทก.)			
		รอบ 10 ปี	รอบ 25 ปี	รอบ 50 ปี	รอบ 100 ปี
C22 ปากเกร็ด	74	2.17	2.30	2.45	2.60
C12 กรมชลประทาน	54.5	1.96	2.11	2.23	2.34
C4 สะพานพุทธ	47.9	1.89	2.02	2.12	2.21

ที่มา : กรมชลประทาน

ระดับน้ำสูงช่วงฤดูน้ำในคลองต่างๆ ที่เชื่อมโยงในพื้นที่เขต ซึ่งระดับน้ำในคลองดังกล่าวทุกแห่งต่างก็มีประตูระบายน้ำควบคุมอยู่ การวิเคราะห์ระดับน้ำในคลองก็เพื่อ กำหนดเกณฑ์ของระดับน้ำสูงสุดที่สามารถควบคุมได้จากประตูระบายน้ำ จากการศึกษาของสำนักระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร พบว่า พื้นที่เขตบางพลัดทางด้านตะวันออกติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ระยะระหว่างกิโลเมตรที่ 48 ถึง กิโลเมตรที่ 60 นับจากปากแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นระยะทางขึ้นมาตามลำแม่น้ำที่บริเวณดังกล่าว รวมทั้งด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำ มีสถานีสำรวจระดับน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ 3 แห่งคือ สถานีสำรวจน้ำ C22 ที่บริเวณอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สถานีสำรวจน้ำ C12 บริเวณที่ตั้งของกรมชลประทานสามเสน และสถานีสำรวจน้ำ C4 บริเวณสะพานพุทธยอดฟ้า โดยได้มีการบันทึกสถิติระดับน้ำสูงสุด เป็นช่วงระยะเวลายาวนานมากกว่า 30 ปี ปรากฏตามตาราง (กรุงเทพมหานคร,2538:5-32)

จากตารางดังกล่าวจะพบว่าในช่วงระยะเวลา 35 ปี ระดับน้ำสูงสุดในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณพื้นที่เขตบางพลัด ซึ่งได้แก่บริเวณ สถานีสำรวจระดับน้ำ C12 อันเป็นบริเวณที่ตั้งของกรมชลประทานมีระดับน้ำสูงสุดโดยเฉลี่ย 1.69 ม.(รทก.) โดยมีระดับน้ำสูงสุดในปี 2521 เท่ากับ 2.15 ม.(รทก.) และระดับน้ำต่ำสุดในปี 2536 เท่ากับ 1.36 ม.(รทก.) ทั้งนี้ระดับน้ำสูงสุดและต่ำสุดดังกล่าว จะมีการไหลเข้าไปทำความเสียหายในพื้นที่เขตบางพลัดเป็นประจำ ดังนั้น การที่จะดำเนินการวางแผนป้องกันน้ำท่วมจึงต้องมีการกำหนดค่าระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วม จากการศึกษาของบริษัทที่ปรึกษาของสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ได้ทำการวิเคราะห์หาความถี่ของการเกิดระดับน้ำสูงสุดที่สถานีทั้ง 3 แห่ง จนได้ค่าระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา ตลอดช่วงของระยะทางตั้งแต่อำเภอปากเกร็ดถึงสะพานพุทธยอดฟ้า ในรอบปีต่างๆ ดังแสดงเป็นรูปตัดตามยาวระดับน้ำสูงสุดรอบปีต่างๆ แล้วได้กำหนดค่าระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา รอบ 100 ปี เป็นเกณฑ์ในการออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วมจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่จะเข้าไปทำความเสียหายให้กับพื้นที่เขตบางพลัด โดยมีเกณฑ์เป็นค่าระดับน้ำเท่ากับ +2.34 ม.(รทก.) และเมื่อทำการปรับค่าการทรุดตัวของแผ่นดินแล้ว จะมีค่าระดับเท่ากับ +2.35 ม.(รทก.)

3.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

3.3.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีความเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและอื่นๆซึ่งนับแต่อดีตมาจะพบว่าลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลมากต่อการกระจุกตัว

ตารางที่ 3.4 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจังหวัดกรุงเทพมหานคร (ราคาคงที่ ปี 2531)

หน่วย : 1,000 บาท

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ทั้งประเทศ	อัตราการขยายตัว ร้อยละ	ผลิตภัณฑ์มวลรวม กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	อัตราการขยายตัว ร้อยละ	ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดกรุงเทพมหานคร	อัตราการขยายตัว ร้อยละ	สัดส่วนของ กทม.ต่อประเทศ	สัดส่วนของ กทม.ต่อภาค
2532	1,749,951,720		871,085,568		661,994,819		37.83	76.00
2533	1,945,372,343	11.17	1,014,647,957	16.48	778,604,251	17.61	40.02	76.74
2534	2,111,861,797	8.56	1,099,077,539	8.32	843,329,788	8.31	39.93	76.73
2535	2,285,864,717	8.24	1,186,411,645	7.95	917,583,868	8.80	40.14	77.34
2536	2,481,277,965	8.55	1,305,690,922	10.05	1,018,432,130	10.99	41.04	78.00
2537	2,702,078,250	8.90	1,409,046,826	7.92	1,080,301,652	6.07	39.98	76.67

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ของความเจริญในกรุงเทพมหานคร คือ ท่าเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ราบในศูนย์กลางของประเทศที่สามารถติดต่อกับทุกภาคของประเทศได้โดยสะดวกและอยู่ใกล้ทะเลจึงนับเป็นข้อได้เปรียบทางกายภาพที่นำไปสู่การได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ในแง่ที่ผลผลิตจากภาคต่างๆไหลเข้ากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประตูการค้าที่สำคัญกับตลาดต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ดี การพิจารณาถึงโครงสร้างและสถานภาพทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครเท่านั้นอาจไม่สมบูรณ์พอ ทั้งนี้เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครกับจังหวัดปริมณฑลโดยรวมของกรุงเทพมหานครมีอยู่สูงและความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครก็ได้ขยายไปครอบคลุมปริมณฑลด้วย ดังนั้น การวิเคราะห์โครงสร้างและสถานภาพทางเศรษฐกิจ จึงต้องพิจารณารวมปริมณฑลเข้าไว้กับกรุงเทพมหานครในบางเรื่อง ดังจะได้แบ่งการศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจออกเป็นหัวข้อดังนี้

(1) ผลผลิตทั้งหมดรวมทั่วประเทศ

เมื่อพิจารณาผลผลิตทั้งหมดรวมทั่วประเทศ พบว่าก่อนเริ่มต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มีอัตราการขยายตัวลดลง จากร้อยละ 11.17 ในปี 2533 เป็นร้อยละ 8.24 ในปี 2535 อันเป็นปีที่เริ่มต้นแผนฯ แต่อย่างไรก็ตามเริ่มมีการฟื้นตัวขึ้นเมื่อเข้าสู่แผนฯดังกล่าว โดยมีการขยายตัวในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 8.55 ในปี 2536 เป็นร้อยละ 8.9 ในปี 2537 ต่อเนื่องไปจนถึงปี 2538 ซึ่งด้านการผลิตยังคงเติบโตในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 8.8 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2538) และจากสรุปภาวะเศรษฐกิจปี 2539 ของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้สรุปไว้ว่า เศรษฐกิจไทยปี 2539 คาดว่าจะเติบโตร้อยละ 6.7 โดยชะลอลงจากปีก่อน อันเป็นผลจากการลดลงของการส่งออกเป็นสำคัญ ขณะที่การใช้จ่ายในประเทศขยายตัวในอัตราที่ต่ำลงแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงเพราะการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวสูง โดยเฉพาะการลงทุนจากการเร่งรัดโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของทางการ ส่วนการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวลงมากตามภาวะของอุตสาหกรรมส่งออก ในขณะที่กำลังการผลิตเหลืออยู่มาก เนื่องจากได้มีการลงทุนเพื่อเร่งขยายการผลิตในช่วงก่อนหน้านั้น ส่วนการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มชะลอลง อันเป็นผลมาจากมาตรการของทางการที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีก่อน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2539)

สรุปได้ว่า ช่วงปี 2539 ภาพรวมของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชะลอตัวลง ประกอบกับปัจจัยทางด้านการค้าดุลบัญชีเดินสะพัดที่ชะลอลง รัฐบาลเองก็อยู่ในช่วงกำลังจะเปลี่ยนแปลง ตลาดหุ้นซบเซา นักลงทุนจึงอยู่ในช่วงในช่วงชะลอการลงทุนไว้ก่อนเช่นกัน

ในขณะเดียวกัน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย(TDRI) ก็ได้คาดการณ์ว่า การขยายตัวของการส่งออกปี 2540 จะอยู่ในระดับ 10 เปอร์เซ็นต์ เงินเฟ้อ 4.9 เปอร์เซ็นต์ การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอยู่ระดับ 8.8 เปอร์เซ็นต์ อัตราการขยายตัวของประเทศอยู่ระดับ 7.1 เปอร์เซ็นต์ จึงอาจถือได้ว่า เศรษฐกิจปี 2540 คงไม่สามารถพลิกฟื้นขึ้นมาได้และต้องอาศัยเวลาเยียวยาอย่างน้อยในปี 2542 (ประชาชาติธุรกิจ,2540) หรือมากกว่านั้นหากสภาวะวิกฤติทางการเงินที่เกิดขึ้นในปี 2540 ยังไม่คลี่คลายไปในทางที่ดี

(2) ผลกระทบที่มวลรวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการขยายตัวในอัตราที่สูงเช่นเดียวกับของประเทศ จากการศึกษาของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความหนาแน่นสูงขึ้น เนื่องจากความเป็นศูนย์กลางการผลิตและความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ธุรกิจของเอกชนในปัจจุบันประสบปัญหาทางด้านต้นทุนการใช้ที่ดินเป็นอย่างมากและแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติการผังเมือง ฉบับที่ 3 พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2537 ประกาศใช้บังคับแล้วก็ตามก็มิได้มีผลทำให้การผลิตที่มีอยู่เดิม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมในส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการควบคุมโดยกฎหมายดังกล่าวลดขนาดการผลิตลงและมีการย้ายแหล่งผลิตไปสู่ภาคอื่นๆด้วยสาเหตุนี้มากนัก แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดปริมณฑล เช่น จังหวัดปทุมธานี นครปฐมและสมุทรสาคร ไม่ได้รับผลกระทบในเรื่องนี้มากนัก อุตสาหกรรมยังคงเติบโตได้ดีและมีผลต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงภายในภาคอย่างชัดเจน นั่นคือจังหวัดปริมณฑลเหล่านี้ จะยกระดับเป็นจังหวัดที่สำคัญทางด้านการผลิตของภาค ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวตามมา โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางด้านการค้าการเงินและการธนาคาร การขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2534-2535 ของภาคมีค่าเท่ากับ 7.95-8.32 เปอร์เซ็นต์ และในปี 2536-2537 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากช่วงก่อนคืออยู่ในช่วง 7.92-10.05 เปอร์เซ็นต์

(3) ผลกระทบที่มวลรวมกรุงเทพมหานคร

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร มีการขยายตัวสูงมากเช่นเดียวกับของภาคและของประเทศ คือสูงถึงร้อยละ 17.61 ในปี 2533 และชะลอตัวลงเหลือร้อยละ 8.31 ในปี 2534 ก่อนเริ่มต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 แล้วเริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเข้าสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ในตอนต้น โดยมีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 10.99 ในปี 2536 แล้วพลิกผันลดลงเหลือเพียงร้อยละ 6.07 ในปี 2537 เมื่อเข้าสู่ช่วงปลายแผนพัฒนาฯฉบับ

ที่ 7 อันมีสาเหตุมาจากการชะลอตัวลงของการส่งออกและสาเหตุอื่นๆดังได้กล่าวแล้วในภาพรวมของประเทศ เพราะเหตุว่ากรุงเทพมหานครมีส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประเทศสูงถึงร้อยละ 37.83 ถึง 41.04 และมีสัดส่วนต่อภาคอยู่ระหว่างร้อยละ 76 ถึง 78

(4) โครงสร้างทางเศรษฐกิจแยกตามรายสาขาการผลิต

เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลแยกตามรายสาขาการผลิตแล้วพบว่า สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งภาคโดยรวมลดลงจากร้อยละ 2.75 ในปี 2532 เหลือร้อยละ 2.19 ในปี 2537 มีเพียงการผลิตสินค้าเกษตรเท่านั้นที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือจากร้อยละ 1.03 เป็นร้อยละ 1.09 โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 11.48 อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการชะลอตัวลงของการลงทุนภาคเอกชน ในขณะที่กำลังการผลิตยังเหลืออยู่มาก ในทำนองเดียวกันภาคอุตสาหกรรมก็มีสัดส่วนลดลงเช่นกัน โดยลดลงจากร้อยละ 44.75 เหลือร้อยละ 43.21 ส่วนภาคบริการโดยรวมกลับมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 52.50 เป็นร้อยละ 54.60 โดยมีการเพิ่มขึ้นในสาขาคมนาคมสื่อสาร การธนาคาร เท่านั้นส่วนสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนที่ลดลง

สำหรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร แยกตามรายสาขาการผลิต พบว่า สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัดมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดจากร้อยละ 0.70 ในปี 2532 เป็นร้อยละ 0.56 ในปี 2537 โดยทุกสาขามีสัดส่วนลดลง ยกเว้น สาขาปศุสัตว์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 23

ภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนที่ลดลงจากร้อยละ 38.19 เป็นร้อยละ 36.66 แต่สาขาการก่อสร้างกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการส่งเสริมการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และการลงทุนโดยโครงการของรัฐด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.58 เป็นร้อยละ 6.09 โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 12.24

ภาคบริการ มีสัดส่วนโดยรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.11 ในปี 2532 เป็นร้อยละ 62.78 ในปี 2537 สาขาที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นได้แก่ สาขาการธนาคาร รองลงมาได้แก่ สาขาค้าปลีกค้าส่งและสาขาคมนาคมสื่อสาร ร้อยละ 12.99 20.14 และ 12.32 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดตามลำดับ สำหรับสาขาที่มีสัดส่วนลดลงได้แก่ สาขาการบริหาร สาขาการบริการ สาขา

ตารางที่ 3.5 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขา ปี พ.ศ.2532-2537 ณ ราคาคงที่ ปี 2531 ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและจังหวัดกรุงเทพมหานคร

หน่วย : 1,000 บาท

สาขาการผลิต	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล					กรุงเทพมหานคร				
	ปี พ.ศ.2532		ปี พ.ศ.2537			ปี พ.ศ.2532		ปี พ.ศ.2537		
	มูลค่า	สัดส่วน (%)	มูลค่า	สัดส่วน (%)	อัตราการขยายตัว	มูลค่า	สัดส่วน (%)	มูลค่า	สัดส่วน (%)	อัตราการขยายตัว
ภาคเกษตรกรรม	23,991,839	2.75	30,856,516	2.19	5.16	4,685,411	0.70	6,035,108	0.58	5.28
1.กสิกรรม	7,173,370	0.82	6,945,078	0.49	-0.64	863,303	0.13	886,316	0.08	0.53
2.ปศุสัตว์	2,303,875	0.26	2,488,116	0.18	1.55	120,258	0.02	351,181	0.03	23.90
3.ประมง	5,315,023	0.61	5,826,999	0.41	1.86	211,241	0.03	95,673	0.01	-14.65
4.ป่าไม้	0	0	33	0.000002	0	0	0	0	0	0
5.บริการทางเกษตรกรรม	251,964	0.03	187,307	0.01	-5.76	24,560	0.00	19,702	0.00	-4.31
6.การผลิตสินค้าเกษตร	8,947,607	1.03	15,408,983	1.09	11.48	3,446,049	0.52	4,682,236	0.43	6.32
ภาคอุตสาหกรรม	389,781,738	44.75	608,867,802	43.21	9.33	252,793,422	38.19	396,070,094	36.66	9.40
7.เหมืองแร่	416,252	0.05	329,480	0.02	-4.57	0	0	0	0	0
8.อุตสาหกรรม	344,851,506	39.59	524,544,261	37.23	8.75	215,870,373	32.61	330,298,498	30.57	8.88
9.การก่อสร้าง	44,513,978	5.11	83,994,061	5.96	13.54	36,923,049	5.58	65,771,596	6.09	12.24
ภาคบริการ	457,311,993	52.50	769,322,508	54.60	10.96	404,535,986	61.11	678,196,450	62.78	10.89
10.ไฟฟ้า-ประปา	23,595,494	2.71	34,477,114	2.45	7.88	13,596,855	2.05	18,116,435	1.68	5.91
11.คมนาคม สื่อสาร	84,378,748	9.69	144,928,892	10.29	11.43	78,681,215	11.89	133,092,926	12.32	11.09
12.ค้าปลีก ค้าส่ง	149,362,475	17.15	241,584,310	17.15	10.09	132,399,529	20.00	217,614,152	20.14	10.45
13.การธนาคาร	53,908,487	6.19	153,149,921	10.87	23.22	48,262,688	7.29	140,371,657	12.99	23.80
14.ที่อยู่อาศัย	17,486,701	2.01	24,662,160	1.75	7.12	13,890,960	2.10	18,764,302	1.74	6.20
15.การบริหาร	17,108,644	1.96	20,325,494	1.44	3.51	14,999,189	2.27	17,725,106	1.64	3.40
16.การบริการ	111,471,444	12.80	150,194,617	10.66	6.14	102,705,550	15.51	132,511,872	12.27	5.23
ยอดรวม	871,085,588	100	1,409,046,826	100	10.10	661,994,819	100	1,080,301,652	100	10.29

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ไฟฟ้า-ประปาและสาขาที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม ทุกสาขาการผลิตในภาคบริการก็ล้วนแต่มีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นทั้งสิ้น

สรุป จากภาพรวมทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครดังกล่าว จะเห็นได้ว่า โครงสร้างภาคตติยภูมิ(Tertiary Sector) อันได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมและสาขาบริการยังมีความสำคัญมากขึ้น ทำให้กรุงเทพมหานครยังคงมีบทบาทเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจและการบริการ การปลูกสร้างอาคารพาณิชย์กรรมที่มีการขยายตัวมากในเขตเมืองชั้นใน ได้ส่งผลกระทบต่ออาคารพักอาศัยที่ต้องรื้อถอน และสร้างอาคารใหม่เพื่อใช้ในย่านธุรกิจเข้ามาแทนที่แรงผลักดันดังกล่าวทำให้การปลูกสร้างอาคารประเภทพักอาศัยมีการกระจายตัวไปยังเขตเมืองชั้นกลางและชั้นนอกมากขึ้น ส่วนประเภทอาคารอุตสาหกรรมหรือโรงงานได้มีการกระจุกอยู่ในเขตเมืองชั้นกลางโดยเฉพาะทางด้านฝั่งธนบุรี ในเขตภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะและบางขุนเทียน (สำนักผังเมือง,2539:2-36,2-37) รวมทั้งพื้นที่ด้านตะวันออกหรือฝั่งพระนครในเขตคลองเตย พระโขนงและบางกะปิ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดเตรียมแผนพัฒนาเขตต่างๆของกรุงเทพมหานครเพื่อจัดหาสิ่งบริการสังคมอันเป็นปัจจัยสำคัญของความเป็นอยู่ของชุมชนเมือง โดยจะต้องมีการขยายสาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การคมนาคมขนส่งทั้งผู้โดยสารและสินค้า ไปให้ทั่วถึงทุกพื้นที่อย่างเป็นระบบที่สอดคล้องเหมาะสม เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของเมืองต่อไป

3.3.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ เขตบางพลัด

สภาพทางเศรษฐกิจเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะของพื้นที่ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินต่อไป โดยทั่วไปโครงสร้างทางเศรษฐกิจหลักมีอยู่ 3 ประการคือ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้าและบริการ รวมถึงเรื่องของแหล่งงานกับสภาพการคลังของเขตที่สัมพันธ์กัน

1) สาขาเกษตรกรรม

จากการสำรวจของ สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย (กรมการผังเมือง) กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร(สำนักผังเมือง) และกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า เดิมเขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัดยังมีพื้นที่เกษตรอยู่ส่วนหนึ่งปรากฏอยู่ทางตะวันตกของเขต ส่วนที่ต่อเนื่องกับเขตตลิ่งชันและจังหวัดนนทบุรีในพื้นที่บางส่วนของ แขวงบางขุนศรี แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อยและแขวงบางบำหรุ แขวงบางพลัด แขวงบางอ้อ

ตาราง 3.6 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนตามประเภทงาน จำนวนตามประเภทการใช้จ่ายเงินตามเขต ปี พ.ศ. 2539

หน่วย : ล้านบาท

เขต	ประเภทของงาน	ประเภทการใช้จ่ายเงิน(ล้านบาท)													
		เงินเดือน	ค่าจ้าง	ค่าวัสดุ	ค่าเช่า	ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ค่าวัสดุคงทน	ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ค่าวัสดุคงทน	ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ค่าวัสดุคงทน	ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ค่าวัสดุคงทน	ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	ค่าวัสดุคงทน
กรุงเทพมหานคร		390,462,425	307,501,141	45,919,612	25,274,950	4,410,496	47,277,874	10,100,211	4,936,281	15,701,263	60,415,447	319,075,543	36,999,516	102,088,882	141,636
1	รองนายก	3,460,000	732,744	428,406	37,837	14,979	690,047	188,912	300,130	207,143	496,249	-	372,537	1,020	
2	ปลัดกรุงเทพมหานคร	1,206,875	354,635	295,710	31,520	15,530	95,860	39,080	107,320	235,090	-	-	32,130		
3	อธิบดีกรม	885,000	162,574	413,206	7,611	65,047	12,390	16,107	76,460	80,183	-	-	51,418		
4	อธิบดีกรม	5,230,625	961,655	960,269	34,410	32,450	845,300	786,400	58,050	687,300	805,541	-	59,250		
5	นายก	3,460,000	1,067,847	1,079,605	48,438	41,028	174,480	148,181	101,470	677,325	-	-	121,627		
6	ผู้ติดตาม	6,665,625	567,831	544,813	204,229	70,462	3,116,238	337,183	124,280	298,260	802,086	-	181,503	18,740	
7	นายก	7,215,625	67,195	1,106,520	307,585	49,146	259,335	307,383	95,600	-	984,090	142,377	234,375	74,069	
8	นายก	5,996,975	2,314,542	1,328,249	2,556	14,200	1,055,451	90,589	60,440	9,790	1,037,890	-	83,175		
9	นายก	4,453,750	277,895	2,085,000	31,854	-	1,286,863	326,406	7,090	20,000	1,033,272	-	103,210	6,780	
10	นายก	9,395,625	2,362,407	3,936,369	211,990	60,210	1,031,386	129,941	22,150	18,280	450,972	76,020	215,836	880,070	
11	ผู้ติดตาม	5,221,250	2,261,897	1,424,107	234,548	-	561,791	90,589	21,100	92,500	460,523	-	71,945	2,251	
12	นายก	5,391,250	1,946,421	1,396,735	130,950	85,110	179,590	149,190	205,280	8,090	994,643	-	292,990	2,251	
13	ผู้ติดตาม	3,741,875	1,723,700	229,545	108,066	120,710	101,408	52,980	87,490	21,650	621,398	60,850	417,390	236,689	
14	นายก	3,862,500	1,577,676	602,119	176,126	14,930	99,280	53,730	123,801	35,868	579,540	87,649	318,570	193,202	
15	นายก	10,413,750	4,084,716	618,249	143,615	490,310	122,491	124,613	127,440	13,840	2,014,698	12,031	1,088,335	241,552	
16	นายก	5,829,750	404,542	2,809,759	452,115	7,848	862,921	252,952	133,800	3,110	595,269	-	142,360	64,087	
17	นายก	6,825,625	3,129,025	476,688	160,142	350,234	46,300	231,813	140,150	-	1,324,458	-	925,128	41,096	
18	นายก	20,484,375	11,852,557	1,908,847	1,314,510	71,458	715,033	342,498	98,260	69,203	1,326,450	8,147	737,448	2,039,937	
19	นายก	15,974,375	5,635,468	3,723,677	528,644	688,035	1,409,097	182,029	117,220	183,186	2,813,010	3,550	521,919	168,530	
20	นายก	38,466,875	14,985,610	487,810	604,483	-	622,446	49,430	68,200	1,289,740	3,726,460	1,118,388	853,375	14,662,941	
21	นายก	14,798,750	7,992,185	425,973	402,950	50,250	58,750	4,200	73,250	549,186	2,349,350	28,211	614,875	2,210,570	
22	นายก	47,883,125	19,319,826	1,150,950	317,985	79,510	3,167,550	484,530	143,100	1,141,679	2,186,950	13,917,700	784,625	5,188,720	
23	นายก	20,557,500	8,584,500	2,574,500	393,625	150,399	3,851,430	925,423	47,500	589,590	2,725,777	-	489,250	235,400	
24	นายก	37,368,125	18,068,153	1,379,400	752,150	20,765	7,876,500	198,340	47,840	269,157	2,673,960	70,410	667,750	5,343,700	
25	นายก	30,565,000	16,616,650	3,223,900	270,650	183,630	86,920	199,035	75,850	1,065,900	2,694,875	116,915	862,750	5,167,925	
26	นายก	19,047,500	15,265,760	587,500	941,300	-	154,250	113,935	43,880	-	575,369	-	431,256	943,756	
27	นายก	43,689,375	22,512,720	1,072,890	325,000	243,250	93,500	92,500	50,760	2,359,575	2,880,534	3,002,040	1,102,875	9,850,250	103,478
28	นายก	7,465,000	3,286,500	764,722	109,410	34,850	153,090	227,630	104,500	-	1,188,500	52,500	910,698	632,600	
29	นายก	7,100,000	3,435,250	931,625	237,600	46,676	184,000	19,204	428,750	-	1,751,090	26,200	607,192	526,799	
30	นายก	33,716,875	15,708,897	1,924,931	1,171,050	71,950	1,623,87	259,130	320,400	66,821	959,677	7,101,792	276,790	5,695,070	
31	นายก	16,077,500	8,764,875	968,424	730,574	152,375	162,407	73,648	252,680	-	959,677	757,600	652,350	2,602,800	
32	นายก	26,796,250	10,480,899	579,618	1,465,151	342,610	148,100	421,644	59,790	147,830	1,603,209	7,663,658	657,260	3,226,481	
33	นายก	108,956,875	21,443,412	923,759	1,049,472	90,530	240,250	169,380	6,096,400	69,372,628	69,372,628	-	924,375	5,215,454	
34	นายก	147,663,125	25,619,900	78,125	301,866	64,281	14,619,440	451,636	170,630	2,972,250	1,356,250	88,394,307	1,185,625	12,448,815	
35	นายก	77,411,875	16,153,587	348,825	4,355,828	16,207	167,500	928,750	136,880	152,500	2,342,419	46,355,703	586,250	5,867,435	
36	นายก	97,145,000	11,214,845	897,873	1,625,690	580,570	124,570	457,410	635,000	120,027	1,927,142	86,828,043	17,553,110	6,180,710	
37	นายก	49,811,250	13,733,225	653,141	42,550	45,020	185,900	181,580	272,380	139,814	5,063,640	21,650,811	1,435,600	6,407,588	
38	นายก	30,176,875	8,852,820	1,477,673	6,020,970	46,737	2,520,594	872,360	129,980	20,824	621,176	3,231,017	432,034	5,912,653	38,158

ที่มา : ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

เขตบางพลัด โดยที่กรมพัฒนาที่ดิน ได้ระบุไว้ว่า พื้นที่เกษตรดังกล่าวเป็นสวนผลไม้ผสม (ประภาพรรณ,2531:61)

ปัจจุบัน พื้นที่ดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเขตบางพลัดแทบจะไม่มีแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นที่ว่างเสียมากกว่า โดยเป็นผลมาจากการรुक้าของการพัฒนาทางด้านที่อยู่อาศัยและการค้า อย่างไรก็ตามพื้นที่ประเภทนี้จะมียู่กระจายอยู่ในแขวงบางพลัดเป็นส่วนใหญ่ และอาจกล่าวได้ว่า ภาคเกษตรกรรม ไม่มีความสำคัญต่อเขตบางพลัดอีกต่อไปแล้ว จากตารางการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานครในส่วนของเขตบางพลัด พบว่าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ 7 พื้นที่เกษตรกรรมของเขตบางพลัดลดลงอย่างมากจนเห็นได้ชัด รวมทั้งจากที่ถูกตัดพื้นที่บางส่วนไปเป็นแขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย พื้นที่การเกษตรคงเหลือเพียง 350.939 ไร่ ในปี พ.ศ.2539 เท่านั้น

2) สาขาการค้าและบริการ

จำนวนสถานประกอบกิจการค้าและบริการ สามารถชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของสาขาการค้าและบริการของเขตบางพลัด จากการที่อัตราการขยายตัวของจำนวนสถานประกอบกิจการค้าและบริการในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ยังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางการค้าของประเทศนั้น เมื่อพิจารณาข้อมูลของสำนักงานเขตบางพลัดที่ได้รวบรวมจำนวนกิจการของการค้าและบริการอันได้แก่ กิจการค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร จำนวนจุดผู้ทำการค้าหาบเร่-แผงลอย และจำนวนผู้ค้าหาบเร่ - แผงลอย จะพบว่าเขตบางพลัดมีจำนวนสถานประกอบกิจการค้า 777 แห่ง โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อพื้นที่เท่ากับ 68.40 แห่งต่อตารางกิโลเมตร และมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อประชากร แห่งละ 166 คน

สถานที่จำหน่ายอาหารเขตบางพลัดมีจำนวน 235 แห่ง มีสัดส่วนเฉลี่ยต่อพื้นที่เท่ากับ 20.69 แห่งต่อตารางกิโลเมตร เฉลี่ยต่อประชากรแห่งละ 549 คน

สถานที่สะสมอาหาร มีจำนวน 321 แห่ง มีสัดส่วนเฉลี่ยต่อพื้นที่เท่ากับ 28.26 แห่งต่อตารางกิโลเมตร เฉลี่ยต่อประชากรแห่งละ 402 คน

จุดทำการค้าหาบเร่-แผงลอย มีจำนวน 14 แห่ง มีสัดส่วนเฉลี่ยต่อพื้นที่เท่ากับ 1.23 แห่งต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร เฉลี่ยต่อประชากร 9,230 คน เมื่อพิจารณาจำนวนรายของผู้ค้าหาบเร่ แผงลอย พบว่ามีจำนวน 499 ราย เฉลี่ยต่อพื้นที่เท่ากับ 43.93 รายต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร โดยมีสัดส่วนต่อประชากร 258 คนต่อราย

ตารางที่ 3.7 จำนวนสถานที่ประกอบกิจการค้า จำหน่ายอาหาร สะสมอาหาร จำนวนจุดทำการค้าหาบเร่แผงลอยและจำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอย เขตบางพลัด ปี พ.ศ.2540

ลำดับ	พื้นที่เขต	จำนวนพื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร 2539	กิจการค้า			จำหน่ายอาหาร			สะสมอาหาร			จุดทำการค้าหาบเร่-แผงลอย			จำนวนผู้ค้าหาบเร่-แผงลอย		
				แห่ง	ต่อ ตร.กม.	ต่อประชากร	แห่ง	ต่อ ตร.กม.	ต่อประชากร	แห่ง	ต่อ ตร.กม.	ต่อประชากร	แห่ง	ต่อ ตร.กม.	ต่อประชากร	ราย	ต่อ ตร.กม.	ต่อประชากร
	เขตบางพลัด	11.360	129,228	777	68.40	166	235	20.69	550	321	28.26	403	14	1.23	9,231	499	43.93	259
1	แขวงบางยี่ขัน	2.886	39,556	227	78.66	174	88	30.49	450	117	40.54	338	8	2.77	4,945	331	114.69	120
2	แขวงบางพลัด	3.296	34,645	215	65.23	161	58	17.60	597	54	16.38	642	2	0.61	17,323	43	13.05	806
3	แขวงบางบำหรุ	2.332	23,135	184	78.90	126	54	23.16	428	75	32.16	308	2	0.86	11,568	35	15.01	661
4	แขวงบางอ้อ	2.846	31,092	151	53.06	211	35	12.30	911	75	26.35	425	2	0.70	15,946	90	31.62	354

ที่มา : ฝ่ายอนามัย ฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตบางพลัด

เมื่อพิจารณาในระดับแขวงของเขตบางพลัด พบว่าแขวงที่มีจำนวนกิจการค้า กระจุกตัวอยู่มากที่สุดได้แก่ แขวงบางยี่ขัน รองลงมาได้แก่แขวงบางพลัด แขวงบางบำหรุ และ แขวงบางอ้อ จำนวน 227 215 184 และ 151 แห่งตามลำดับ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อพื้นที่สูงสุดอยู่ในแขวงบางบำหรุ เท่ากับ 78.90 แห่งต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ แขวงบางยี่ขัน 78.66 แห่งต่อตารางกิโลเมตร นอกนั้นกระจายตัวอยู่ในแขวงบางพลัดและแขวงบางอ้อตาม ลำดับ และยังพบว่าแขวงที่มีสถานที่จำหน่ายอาหาร สะสมอาหาร จุดทำการค้าหาบเร่-แผงลอย และจำนวนผู้ค้าหาบเร่-แผงลอยกระจุกตัวอยู่มากที่สุดได้แก่แขวงบางยี่ขัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการ ให้บริการด้านการค้าบริการเหล่านี้ จะไม่เป็นการให้บริการเพียงแต่ประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ เท่านั้น แต่การบริการยังครอบคลุมถึงกลุ่มประชากรที่มาใช้บริการและประกอบกิจกรรมต่างๆ ของพื้นที่ในเวลากลางวันด้วย โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นย่านพาณิชย์กรรมและการให้บริการประเภท นี้จะมีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ที่มีสัดส่วนของอาคารพาณิชย์และอาคารสำนักงานสูงด้วยเช่นกัน

3) สาขาอุตสาหกรรม

จากสถิติการจดทะเบียนขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมในเขต กรุงเทพมหานครของกองควบคุมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมในช่วงปี พ.ศ.2534-2537 พบว่ามีจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการลดลงจาก 21,590 แห่งในปี 2533 เป็น 20,102 แห่งในปี 2537 แต่เมื่อพิจารณาจำนวนเงินจดทะเบียนในช่วงระยะเวลาเดียวกันพบว่า แม้จะมีจำนวนโรงงานลดลงแต่เงินทุนจดทะเบียนกลับเพิ่มขึ้นจาก 119,006.67 ล้านบาทในปี 2533 เป็น 176,137.78 ล้านบาทในปี 2537 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.01 อันมีสาเหตุ มาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตสาขาอุตสาหกรรม ที่เปลี่ยนจากการใช้แรงงาน จำนวนมากมาเป็นการใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้น อย่างไรก็ตามจำนวนคนงานก็ยังมี อัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.22 แต่ที่สำคัญก็คือความไม่สมดุลย์ของโครงสร้างบริการพื้นฐาน และการศึกษา การพัฒนาด้านการเงินการคลังตลอดจนขนาดของตลาดในท้องถิ่น ล้วนเป็น ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการกระจุกตัวของการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร และ ยังพบว่าอุตสาหกรรมที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาดังกล่าว ได้แก่กลุ่ม อุตสาหกรรมประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม พลาสติก กระดาษ ไม้ และเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในเขตชั้นนอกและ เขตชั้นกลางของกรุงเทพมหานคร (สำนักผังเมือง,2540)

ตารางที่ 3.8 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานคร แยกตามเขต พ.ศ.2533-2537

ลำดับ	พื้นที่	จำนวนโรงงาน(แห่ง)				% เพิ่ม/ลด 33:37
		2534	2535	2536	2537	
1	กรุงเทพมหานคร	21,590	19,989	21,850	20,102	-6.89
	พระนคร	325	266	270	238	-26.77
2	ป้อมปราบฯ	533	453	459	400	-24.95
3	สัมพันธวงศ์	178	136	141	124	-30.34
4	ปทุมวัน	502	408	430	348	-30.68
5	บางรัก	555	429	441	374	-32.61
6	ยานนาวา	987	915	958	823	-16.62
7	สาทร	881	744	766	642	-27.13
8	บางคอแหลม	1,052	959	994	872	-17.11
9	คูศิด	153	123	134	122	-20.26
10	บางซื่อ	585	529	576	525	-10.26
11	พญาไท	234	188	190	165	-29.49
12	ราชเทวี	293	230	239	208	-29.01
13	ห้วยขวาง	425	370	384	325	-23.53
14	คลองเตย	1,185	1,026	1,068	868	-26.75
15	จตุจักร	500	444	464	395	-21.00
16	ธนบุรี	989	900	956	753	-23.86
17	คลองสาน	777	707	766	595	-23.42
18	บางกอกน้อย	306	269	279	256	-16.34
19	บางกอกใหญ่	640	579	603	507	-20.78
20	ดินแดง	212	182	187	157	-25.94
21	พระโขนง	806	768	811	721	-10.55
22	ประเวศ	305	321	368	388	27.21
23	บางเขน	170	161	176	162	-4.71
24	บางกะปิ	601	554	593	546	-9.15
25	ลาดพร้าว	173	185	202	197	13.87
26	บึงกุ่ม	319	308	342	318	-0.31
27	ภาษีเจริญ	1,513	1,445	1,616	1,500	-0.86
28	จอมทอง	1,492	1,485	1,635	1,582	6.03
29	ราษฎร์บูรณะ	1,442	1,352	1,467	1,370	-4.99
30	บางพลัด	503	450	473	406	-19.28
31	สวนหลวง	356	350	369	355	-0.28
32	มีนบุรี	291	266	292	307	5.50
33	ดอนเมือง	218	204	221	192	-11.93
34	หนองจอก	80	82	98	99	23.75
35	ลาดกระบัง	253	233	254	296	17.00
36	คลองสาม	101	102	124	137	35.64
37	หนองแขม	423	451	536	564	33.33
38	บางขุนเทียน	1,232	1,415	1,968	2,265	83.85

ที่มา: กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

รวบรวมโดย: กองสารสนเทศที่ดิน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

เขตบางพลัดมีโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2534-2537 จำนวน 406 แห่ง และเป็นเขตที่จัดอยู่ในกลุ่มเขตชั้นกลางที่มีการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม พลาสติก กระดาษ ไม้และเครื่องใช้ไฟฟ้าเช่นเดียวกันกับโครงสร้างของกรุงเทพมหานคร แต่อย่างไรก็ดีกลุ่มอุตสาหกรรมไม้ จะมีความเป็นมาที่ยาวนานกว่าอุตสาหกรรมชนิดอื่น โดยเฉพาะบริเวณแขวงบางอ้อและแขวงบางพลัด

3.3.3 สถานประกอบการและคนทำงานของเขตบางพลัด

เขตบางพลัดมีอัตราการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมและจำนวนคนงานลดลงร้อยละ 6.89 และ 0.61 ตามลำดับ แต่กลับมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินลงทุน ร้อยละ 2.08 อันเนื่องมาจากสาเหตุเดียวกับภาพรวมของกรุงเทพมหานครดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

เมื่อพิจารณาในระดับแขวง พบว่าในทุกแขวงมีการลดลงของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม แขวงที่มีอัตราการลดลงของโรงงานมากที่สุดได้แก่แขวงบางอ้อ รองลงมาได้แก่แขวงบางพลัด คิดเป็นอัตราการขยายตัวลดลงทั้งจำนวนเงินลงทุนและจำนวนคนงาน ส่วนแขวงบางอ้อแม้จะมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินลงทุนก็เป็นเพียงเล็กน้อยอันเป็นการเพิ่มทุนตามปกติของกิจการ แขวงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดได้แก่ แขวงบางบำหรุ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวลดลงของจำนวนโรงงานน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 4.09 และมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนคนงาน ร้อยละ 1.38 แต่กลับมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินลงทุนถึงร้อยละ 18.89 แสดงให้เห็นว่าการขยายตัวของกลุ่ม อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น ประกอบกับบริเวณแขวงบางบำหรุเป็นพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของกิจกรรมด้านพาณิชยกรรมจำนวนมากและมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวกกว่าบริเวณอื่น

3.3.4 การคลัง

ฐานะการคลังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะใช้เป็นตัวชี้ถึงศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ ทั้งนี้จะได้พิจารณาจากโครงสร้างภาษีที่ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่หรือทิศทางที่จะพัฒนาพื้นที่อันได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้ายและรายได้จากการเก็บขยะมูลฝอยและกำจัดสิ่งปฏิกูล

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นการเก็บจากรายได้ที่ได้รับการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ภาษีบำรุงท้องที่ เก็บจากการครอบครองที่ดิน สำหรับภาษีป้ายเป็นรายได้จากการติดตั้ง

ตารางที่ 3.9 จำนวนเงินทุนของโรงงาน ในกรุงเทพมหานคร แยกตามเขต พ.ศ.2533-2537

ลำดับ	พื้นที่	จำนวนเงินทุน(ล้านบาท)				%เพิ่มลด ปี 33:37
		2534	2535	2536	2537	
	กรุงเทพมหานคร	119,006.673	140,067.745	156,260.565	176,137.781	48.01
1	พระนคร	560.6	632.500	640.9	928.3	65.58
2	ป้อมปราบฯ	491.0	438.797	477.5	531.2	8.19
3	สัมพันธวงศ์	189.1	538.002	557.4	578.0	205.74
4	ปทุมวัน	700.8	672.531	748.2	618.2	-11.79
5	บางรัก	1,420.3	1,362.840	1,475.2	1,153.5	-18.78
6	ยานนาวา	4,240.5	4,965.336	5,181.2	5,683.4	34.03
7	สาทร	1,986.6	2,081.563	2,133.4	2,105.7	6.00
8	บางคอแหลม	11,655.5	11,934.122	12,045.0	4,201.2	-63.96
9	คูสิต	1,055.8	859.318	880.9	895.4	-15.20
10	บางซื่อ	955.4	1,301.706	1,462.9	1,581.3	65.50
11	พญาไท	779.4	776.987	779.6	728.1	-6.59
12	ราชเทวี	2,321.8	1,282.327	1,313.9	1,386.6	-40.28
13	ห้วยขวาง	1,867.4	1,856.321	2,040.4	2,012.1	7.75
14	คลองเตย	12,630.7	13,580.222	13,940.4	20,836.5	64.97
15	จตุจักร	2,979.8	3,634.107	5,903.6	7,731.3	159.46
16	ธนบุรี	998.5	1,089.065	1,330.3	1,332.6	33.47
17	คลองสาน	1,186.7	1,451.072	1,741.8	1,779.9	49.99
18	บางกอกน้อย	348.3	337.617	441.8	559.8	60.74
19	บางกอกใหญ่	962.4	1,095.062	1,284.4	1,327.5	37.93
20	ดินแดง	375.0	339.987	351.7	327.9	-12.57
21	พระโขนง	12,941.9	18,245.879	18,971.9	18,950.8	46.43
22	ประเวศ	1,891.3	2,103.627	3,118.7	4,307.6	127.75
23	บางเขน	1,223.9	2,020.935	2,131.0	2,367.0	93.40
24	บางกะปิ	3,604.6	4,025.269	4,288.7	4,738.3	31.45
25	ลาดพร้าว	349.2	522.063	583.8	692.3	98.25
26	บึงกุ่ม	2,122.1	3,467.772	3,714.9	4,195.1	97.69
27	ภาษีเจริญ	2,780.1	3,233.061	3,782.6	4,001.6	43.94
28	จอมทอง	1,794.6	2,139.850	2,558.1	2,894.4	61.28
29	ราษฎร์บูรณะ	4,664.5	4,902.542	5,733.2	6,373.8	36.64
30	บางพลัด	2,258.2	2,378.688	2,463.5	2,402.2	6.38
31	สวนหลวง	1,127.9	1,469.536	1,526.4	1,608.2	42.57
32	มีนบุรี	8,519.3	12,290.141	12,684.2	8,985.6	5.47
33	ดอนเมือง	5,022.7	6,443.001	7,369.2	7,828.0	55.85
34	หนองจอก	1,104.5	1,544.445	1,793.9	2,335.4	111.45
35	ลาดกระบัง	11,382.1	11,194.942	12,875.8	27,814.4	144.37
36	ตลิ่งชัน	571.8	893.028	1,112.4	1,279.6	123.78
37	หนองแขม	2,850.1	3,783.780	4,161.2	4,774.7	67.52
38	บางขุนเทียน	7,092.0	9,179.704	12,660.6	14,290.5	101.50

ที่มา: กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

รวบรวมโดย: กองสารสนเทศที่ดิน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.10 จำนวน คนงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานคร ปี 2533-2537

ลำดับ	พื้นที่	จำนวนคนงาน(คน)				%เพิ่มลด ปี 33:37
		2534	2535	2536	2537	
	กรุงเทพมหานคร	551,330	559,150	599,984	613,216	11.22
1	พระนคร	4,887	4,223	4,275	3,772	-22.82
2	ป้อมปราบฯ	4,877	4,157	4,189	3,960	-18.80
3	สัมพันธวงศ์	1,868	1,420	1,450	1,429	-23.50
4	ปทุมวัน	5,046	4,001	4,536	4,199	-16.79
5	บางรัก	10,113	8,970	9,197	7,937	-21.52
6	ยานนาวา	24,094	25,566	26,610	27,474	14.03
7	สาทร	14,252	12,787	13,170	12,617	-11.47
8	บางคอแหลม	25,287	28,606	29,249	22,391	-11.45
9	ดุสิต	4,006	3,585	3,815	1,747	-56.39
10	บางซื่อ	8,405	9,320	9,875	9,246	10.01
11	พญาไท	4,539	3,933	3,943	3,673	-19.08
12	ราชเทวี	6,266	5,421	5,767	6,114	-2.43
13	ห้วยขวาง	11,233	8,988	9,667	9,379	-16.50
14	คลองเตย	27,801	26,645	27,618	24,514	-11.82
15	จตุจักร	15,205	14,363	15,221	15,115	-0.59
16	ธนบุรี	13,014	12,006	13,373	12,643	-2.85
17	คลองสาน	13,882	13,169	15,041	14,269	2.79
18	บางกอกน้อย	3,579	3,456	3,639	3,585	0.17
19	บางกอกใหญ่	8,798	8,641	9,190	9,477	7.72
20	ดินแดง	3,845	2,693	2,770	2,277	-40.78
21	พระโขนง	32,463	31,482	32,923	33,783	4.07
22	ประเวศ	9,691	10,609	13,119	15,694	61.94
23	บางเขน	3,871	4,351	4,674	4,834	24.88
24	บางกะปิ	55,261	57,130	57,948	56,613	2.45
25	ลาดพร้าว	2,457	2,863	3,248	2,974	21.04
26	ปิ่นเกล้า	10,054	11,522	12,068	14,914	48.34
27	ภาษีเจริญ	29,883	29,582	33,065	36,772	23.05
28	จอมทอง	20,809	22,601	25,207	25,440	22.25
29	ราษฎร์บูรณะ	30,593	29,963	31,656	33,431	9.28
30	บางพลัด	9,630	9,313	9,752	9,454	-1.83
31	สวนหลวง	7,832	8,129	8,427	9,502	21.32
32	มีนบุรี	19,587	16,039	16,768	19,764	0.90
33	ดอนเมือง	30,043	31,096	32,459	24,794	-17.47
34	หนองจอก	2,164	3,016	3,380	4,166	92.51
35	ลาดกระบัง	23,606	22,614	24,691	35,556	50.62
36	คลองสาม	1,349	1,749	2,288	3,104	130.10
37	หนองแขม	13,642	16,231	18,007	21,455	57.27
38	บางขุนเทียน	37,398	48,910	57,709	65,148	74.20

ที่มา: กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

รวบรวมโดย: กองสารสนเทศที่ดิน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ตาราง 3.11 เปรียบเทียบการขยายตัวของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จำนวนเงินทุนและจำนวนคนงานในกรุงเทพมหานคร
แยกตามเขต พ.ศ.2534-2537

ลำดับ	พื้นที่	จำนวนโรงงาน(แห่ง)		อัตราการ ขยายตัว%	จำนวนเงินทุน(ล้านบาท)		อัตราการ ขยายตัว%	จำนวนคนงาน(คน)		อัตราการ ขยายตัว%
		2534	2537		2534	2537		2534	2537	
	กรุงเทพมหานคร	21,590	20,102	-2.35	119,006.673	176,137.781	13.96	551,330	613,216	3.61
1	พระนคร	325	238	-9.86	560.6	928.3	18.31	4,887	3,772	-8.27
2	ป้อมปราบฯ	533	400	-9.13	491.0	531.2	2.66	4,877	3,960	-6.71
3	สัมพันธวงศ์	178	124	-11.35	189.1	578.0	45.14	1,868	1,429	-8.54
4	ปทุมวัน	502	348	-11.50	700.8	618.2	-4.10	5,046	4,199	-5.94
5	บางรัก	555	374	-12.33	1,420.3	1,153.5	-6.70	10,113	7,937	-7.76
6	ยานนาวา	987	823	-5.88	4,240.5	5,683.4	10.25	24,094	27,474	4.47
7	สาทร	881	642	-10.01	1,986.6	2,105.7	1.96	14,252	12,617	-3.98
8	บางคอแหลม	1,052	872	-6.06	11,655.5	4,201.2	-28.83	25,287	22,391	-3.97
9	คูัด	153	122	-7.27	1,055.8	895.4	-5.35	4,006	1,747	-24.17
10	บางซื่อ	585	525	-3.54	955.4	1,581.3	18.29	8,405	9,246	3.23
11	พญาไท	234	165	-10.99	779.4	728.1	-2.25	4,539	3,673	-6.81
12	ราชเทวี	293	208	-10.79	2,321.8	1,386.6	-15.79	6,266	6,114	-0.82
13	ห้วยขวาง	425	325	-8.55	1,867.4	2,012.1	2.52	11,233	9,379	-5.84
14	คลองเตย	1,185	868	-9.86	12,630.7	20,836.5	18.16	27,801	24,514	-4.11
15	จตุจักร	500	395	-7.56	2,979.8	7,731.3	37.41	15,205	15,115	-0.20
16	ชนบุรี	989	753	-8.69	998.5	1,332.6	10.10	13,014	12,643	-0.96
17	คลองสาน	777	595	-8.51	1,186.7	1,779.9	14.47	13,882	14,269	0.92
18	บางกอกน้อย	306	256	-5.77	348.3	559.8	17.14	3,579	3,585	0.06
19	บางกอกใหญ่	640	507	-7.47	962.4	1,327.5	11.32	8,798	9,477	2.51
20	ดินแดง	212	157	-9.53	375.0	327.9	-4.38	3,845	2,277	-16.02
21	พระโขนง	806	721	-3.65	12,941.9	18,950.8	13.56	32,463	33,783	1.34
22	ประเวศ	305	388	8.35	1,891.3	4,307.6	31.57	9,691	15,694	17.43
23	บางเขน	170	162	-1.59	1,223.9	2,367.0	24.59	3,871	4,834	7.69
24	บางกะปิ	601	546	-3.15	3,604.6	4,738.3	9.54	55,261	56,613	0.81
25	ลาดพร้าว	173	197	4.43	349.2	692.3	25.62	2,457	2,974	6.57
26	บึงกุ่ม	319	318	-0.10	2,122.1	4,195.1	25.50	10,054	14,914	14.05
27	ภาษีเจริญ	1,513	1,500	-0.29	2,780.1	4,001.6	12.91	29,883	36,772	7.16
28	จอมทอง	1,492	1,582	1.97	1,794.6	2,894.4	17.27	20,809	25,440	6.93
29	ราษฎร์บูรณะ	1,442	1,370	-1.69	4,664.5	6,373.8	10.97	30,593	33,431	3.00
30	บางพลัด	503	406	-6.89	2,258.2	2,402.2	2.08	9,630	9,454	-0.61
31	สวนหลวง	356	355	-0.09	1,127.9	1,608.2	12.55	7,832	9,502	6.65
32	มีนบุรี	291	307	1.80	8,519.3	8,985.6	1.79	19,587	19,764	0.30
33	ดอนเมือง	218	192	-4.14	5,022.7	7,828.0	15.94	30,043	24,794	-6.20
34	หนองจอก	80	99	7.36	1,104.5	2,335.4	28.35	2,164	4,166	24.40
35	ลาดกระบัง	253	296	5.37	11,382.1	27,814.4	34.69	23,606	35,556	14.63
36	คลองสาม	101	137	10.70	571.8	1,279.6	30.80	1,349	3,104	32.02
37	หนองแขม	423	564	10.06	2,850.1	4,774.7	18.77	13,642	21,455	16.29
38	บางขุนเทียน	1,232	2,265	22.50	7,092.0	14,290.5	26.31	37,398	65,148	20.32

ที่มา: กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

รวบรวมโดย: กองสารสนเทศที่ดิน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.12 เปรียบเทียบการขยายตัวของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จำนวนเงินทุนและจำนวนคนงานในเขตบางพลัด

แยกแยะช่วง พ.ศ.2534-2537

พื้นที่	จำนวนโรงงาน(โรง)				อัตราการขยายตัว%	จำนวนเงินลงทุน(ล้านบาท)				อัตราการขยายตัว%	จำนวนคนงาน(คน)				อัตราการขยายตัว%
	2534	สัดส่วน(%)	2537	สัดส่วน(%)		2534	สัดส่วน(%)	2537	สัดส่วน(%)		2534	สัดส่วน(%)	2537	สัดส่วน(%)	
กรุงเทพมหานคร	21,590	100.00	20,102	100.00	-2.35	119,006.67	100.00	176,137.78	100.00	13.96	551,330	100.00	613,216	100.00	3.61
เขตบางพลัด	503	2.33	406	2.02	-6.89	2,258.166	1.90	2,402.233	1.36	2.08	9,630	1.75	9,454	1.54	-0.61
แขวงบางยี่ขัน	138	0.64	115	0.57	-5.90	1,404.71	1.18	1,517.30	0.86	2.60	4,344	0.79	4,646	0.76	2.27
แขวงบางพลัด	236	1.09	185	0.92	-7.80	612.86	0.51	564.34	0.32	-2.71	2,738	0.50	2,331	0.38	-5.22
แขวงบางบำหรุ	51	0.24	45	0.22	-4.09	112.95	0.09	189.83	0.11	18.89	1,662	0.30	1,732	0.28	1.38
แขวงบางอ้อ	78	0.36	61	0.30	-7.87	127.64	0.11	130.76	0.07	0.81	886	0.16	745	0.12	-5.61

ที่มา: กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

รวบรวมโดย: กองสารสนเทศที่ดิน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ป้ายโดยจะเห็นได้ว่าภาษีทั้งสามประเภทนี้ สามารถแสดงถึงศักยภาพในการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ได้

เมื่อพิจารณาเฉพาะเขตบางพลัด จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ.2539 ภาษีโรงเรือนและที่ดินมีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 1.26 ของรายได้ภาษีโรงเรือนและที่ดินทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร โดยภาษีโรงเรือนและที่ดินเขตบางพลัดมีรายได้เท่ากับ 4.01 ล้านบาท ต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่เท่ากับ 2.30 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตรแต่เขตบางพลัดมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.32 ต่อปี ต่ำกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอยู่เท่ากับร้อยละ 17.30 ต่อปี ซึ่งไม่มากนัก และเมื่อพิจารณาถึงจำนวนรายของผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินกลับพบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 4.29 สูงกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอยู่เท่ากับร้อยละ 2.37 เท่านั้น อันเป็นการแสดงถึงแนวโน้มศักยภาพของพื้นที่ที่สูงขึ้น

ภาษีบำรุงท้องที่มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.14 เมื่อเปรียบเทียบกับเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร หรือมีรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่เท่ากับ 0.123 ล้านบาท ต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร ซึ่งไม่ได้เป็นอัตราส่วนที่สูงนักเมื่อเปรียบเทียบกับเขตอื่นๆ แต่สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่เท่ากับ 0.078 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร แต่อย่างไรก็ดีเขตบางพลัดก็มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยลดลงเพียงร้อยละ -1.92 ต่อปีต่ำกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีอัตราลดลงเท่ากับร้อยละ -2.26 ต่อปี อันเป็นการแสดงถึงสัดส่วนการครอบครองพื้นที่ที่ลดลงในเขตนี้ แต่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่มากขึ้น

สำหรับภาษีป้าย มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.65 ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สูงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับเขตอื่นๆ โดยมีรายได้จากภาษีป้ายเท่ากับ 0.54 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร แต่ก็สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่เท่ากับ 0.24 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตรซึ่งเมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวเฉลี่ย พบว่า มีอัตราการขยายตัวเท่ากับ 22.64 ต่ำกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่เท่ากับ 30.49 เพียงเล็กน้อยอันเป็นการแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของการติดตั้งป้ายขนาดใหญ่ที่ไม่สูงนัก

โดยสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ได้พบว่า เขตบางพลัดมีการใช้ประโยชน์พื้นที่มากขึ้น มีการถือครองที่ดินน้อยรายลง เนื่องจากศักยภาพของพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้น แต่การใช้พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ประโยชน์ไปในทางเพื่อการอยู่อาศัยเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยจะสังเกตได้จากจำนวนภาษีป้ายที่มี

ตาราง 3.13 การเปรียบเทียบต้นทุนสินค้าขายปลีกกับต้นทุนสินค้าขายส่ง ณ เดือนธันวาคม 2555 และ 2559

เขต	จำนวนประชากร		ภาษีโรงเรือนและที่ดิน						ภาษีป้าย						ภาษีบำรุงท้องที่								
	2539	2539	2535(บาท)	ร้อยละ	ต่อประชากร	2535(บาท)	ร้อยละ	ต่อประชากร	1	2535(บาท)	ร้อยละ	ต่อประชากร	2535(บาท)	ร้อยละ	ต่อประชากร	1	2535(บาท)	ร้อยละ	ต่อประชากร	2535(บาท)	ร้อยละ	ต่อประชากร	1
พิจิตร	91,590	82,885	67,977,111.42	3.57	743	76,814,538.63	2.12	924	3,050,574.20	2.37	33	7,168,010.97	1.92	86	23.81	1,471,618.98	1.09	16	1,471,697.12	1.20	18	0.00	
บึงสามพัน	85,941	80,173	46,107,665.00	2.42	537	58,600,444.35	1.62	731	3,254,037.55	2.53	38	7,035,074.20	1.88	88	21.26	931,812.13	0.69	11	969,104.96	0.78	12	0.72	
บึงสามพัน	44,349	39,583	55,914,828.35	2.93	1,261	82,838,893.42	2.29	2,088	3,872,344.30	3.01	87	9,023,532.10	2.42	228	23.55	371,013.20	0.28	8	417,205.13	0.34	11	2.98	
บึงสามพัน	123,371	112,820	188,462,326.31	9.89	1,528	331,413,809.52	9.19	2,305	16,161.66	6,692,237.90	5.20	54	15,818,016.17	4.24	140	23.99	3,872,194.55	2.88	31	3,479,802.95	2.83	31	-2.84
บึงสามพัน	73,276	65,986	201,733,277.59	10.88	2,763	339,223,497.98	9.40	5,142	13,877.67	6,776,468.05	5.28	92	16,362,891.40	4.38	248	24.66	2,306,781.81	1.71	31	2,182,278.02	1.78	33	-1.26
บึงสามพัน	102,962	95,059	52,105,370.39	2.73	606	79,742,904.08	2.21	839	11.22	2,861,018.90	2.22	28	7,581,048.10	2.03	80	27.59	5,173,281.98	3.84	60	4,782,629.72	3.89	50	-1.94
บึงสามพัน	131,702	118,067	60,781,311.15	3.19	462	98,986,728.00	2.89	836	12.38	2,543,469.85	1.98	19	6,704,372.13	1.80	58	27.42	2,486,621.36	1.85	19	2,527,606.61	2.06	22	0.41
บึงสามพัน	136,339	126,011	29,257,722.40	1.54	215	46,391,636.65	1.29	371	12.22	1,214,999.05	0.94	9	3,286,891.20	0.88	26	28.05	3,362,062.07	2.50	25	3,541,542.94	2.88	28	1.31
บึงสามพัน	178,525	161,672	31,038,504.93	1.63	174	43,478,982.75	1.21	266	8.79	1,054,739.70	0.82	8	2,837,198.40	0.76	17	28.37	1,712,428.05	1.27	10	1,646,289.43	1.34	10	-0.96
บึงสามพัน	178,540	187,045	26,864,456.47	1.41	152	44,782,586.12	1.24	268	13.83	2,000,051.14	1.56	11	5,619,444.42	1.51	34	29.47	3,252,974.35	2.42	18	3,016,791.43	2.45	18	-1.87
บึงสามพัน	212,035	102,133	56,114,078.68	3.47	312	93,549,847.33	2.59	916	9.07	3,821,825.85	2.97	18	8,857,328.55	2.37	87	23.39	5,034,731.55	3.74	24	4,592,038.68	3.74	45	-2.27
บึงสามพัน	112,203	133,872	103,213,177.82	5.42	920	207,892,867.14	5.76	1,561	19.10	7,271,323.00	6.65	65	17,238,226.70	4.62	129	24.08	2,267,920.43	1.68	20	1,834,670.17	1.50	14	-5.11
บึงสามพัน	252,605	80,201	62,538,512.41	3.28	248	120,190,918.95	3.33	1,499	17.74	6,977,948.70	5.42	28	13,985,156.81	3.75	174	18.88	9,087,397.12	5.75	36	6,610,731.55	5.30	81	-9.00
บึงสามพัน	256,951	230,538	222,515,925.60	11.68	865	389,948,769.35	10.81	1,892	15.05	10,189,978.95	7.92	40	14,089,814.85	6.45	104	23.97	9,263,345.61	6.88	36	5,350,247.17	5.17	28	9.01
บึงสามพัน	183,827	172,118	56,171,851.17	2.95	306	122,039,634.29	3.38	709	21.41	6,537,239.65	5.39	38	26,915,062.53	7.21	156	40.35	6,167,541.02	4.58	34	5,282,625.19	4.28	31	-3.89
บึงสามพัน	227,980	203,369	48,888,361.38	2.57	214	65,784,054.04	1.82	323	7.70	1,779,768.30	2.94	17	8,849,218.45	2.37	44	23.70	1,439,365.31	1.07	8	1,223,391.41	1.00	6	-3.98
บึงสามพัน	136,118	121,766	29,447,546.45	1.55	216	50,763,811.06	1.41	417	14.59	2,526,190.50	1.88	19	6,577,937.79	1.76	84	27.03	1,361,810.26	1.01	10	1,326,823.33	1.08	11	0.67
บึงสามพัน	176,281	170,494	23,742,224.45	1.25	135	40,397,998.78	1.12	237	14.21	2,209,208.60	1.72	13	6,603,119.53	1.77	39	31.48	1,362,411.10	1.01	8	1,388,405.32	1.14	8	0.65
บึงสามพัน	102,975	94,978	17,435,918.74	0.92	169	28,010,042.28	0.78	295	12.58	1,072,860.80	0.83	10	3,548,562.75	0.95	37	34.86	1,061,923.11	0.79	10	983,630.02	0.78	10	-2.40
บึงสามพัน	-	172,672	25,334,876.35	1.33	-	96,745,134.44	2.68	567	16.79	1,634,484.80	1.27	-	11,651,114.75	3.12	67	63.40	1,306,379.78	0.97	-	1,761,036.62	1.43	10	7.78
บึงสามพัน	200,835	200,381	59,338,681.92	3.11	295	96,986,386.48	2.69	484	13.07	4,870,028.00	3.78	4	12,732,555.13	3.41	84	27.16	7,609,295.77	5.65	38	7,019,930.74	5.71	35	-2.00
บึงสามพัน	205,127	129,700	10,172,463.94	0.53	50	58,956,183.73	1.63	469	16.16	1,775,800.30	1.38	9	5,708,387.51	1.53	45	33.10	5,674,131.75	4.21	28	8,818,856.53	5.65	54	4.70
บึงสามพัน	235,100	263,401	19,117,188.41	1.00	81	37,662,639.88	1.04	143	18.47	3,925,404.05	3.05	17	12,030,356.54	3.22	46	32.23	3,074,538.55	2.28	13	2,841,388.40	2.39	11	-1.10
บึงสามพัน	232,505	236,294	72,184,224.57	3.79	310	144,898,177.70	4.02	613	18.04	6,818,057.88	4.82	25	19,128,804.70	5.13	81	34.88	10,952,111.10	8.13	47	8,758,438.73	7.13	37	-6.43
บึงสามพัน	128,761	138,467	8,140,810.35	0.43	63	16,687,431.81	0.48	121	19.85	1,795,481.72	1.39	14	5,505,371.53	1.48	40	32.33	4,289,857.49	3.19	33	4,339,203.74	3.58	32	0.63
บึงสามพัน	204,662	235,012	11,540,749.21	0.61	56	30,393,572.84	0.84	129	27.39	2,369,965.55	1.84	12	9,611,199.81	2.58	41	41.91	5,480,284.88	4.07	27	5,545,436.72	4.51	24	3.00
บึงสามพัน	262,991	278,013	41,424,884.13	2.17	158	100,857,412.95	2.80	363	24.91	2,582,233.05	2.01	10	8,772,958.51	2.35	22	35.43	4,338,038.03	3.22	18	2,950,168.67	2.16	10	-11.50
บึงสามพัน	166,380	170,194	23,397,143.12	1.23	141	32,292,918.74	0.90	190	8.39	1,349,312.30	1.05	8	3,355,878.41	0.90	20	25.18	1,333,957.79	0.99	8	1,192,855.37	0.97	7	-2.76
บึงสามพัน	165,001	170,072	32,735,799.86	1.72	198	50,282,523.76	1.39	281	11.33	2,306,893.55	1.86	15	7,630,973.80	2.04	43	33.68	3,233,506.06	2.40	20	2,584,899.72	2.10	14	-5.44
บึงสามพัน	138,208	128,228	30,793,359.83	1.62	223	45,608,754.28	1.28	353	10.32	2,723,986.95	2.12	20	8,181,748.37	1.65	48	22.64	1,514,156.57	1.12	11	1,406,891.45	1.14	11	-1.82
บึงสามพัน	-	107,183	13,665,139.65	0.72	-	47,088,211.25	1.31	439	36.25	2,785,397.10	2.18	-	9,656,162.03	2.59	90	36.45	4,312,821.79	3.20	-	4,514,493.68	3.67	42	1.15
บึงสามพัน	109,508	148,600	13,977,351.93	0.73	128	36,088,540.65	1.00	243	26.76	1,578,144.90	1.23	14	12,381,566.80	3.32	83	67.36	3,045,387.11	2.26	28	4,119,959.71	3.35	28	7.85
บึงสามพัน	218,437	247,111	88,280,370.39	4.63	404	353,164,944.31	9.79	1,429	41.43	6,485,753.50	5.04	30	14,867,295.05	4.01	61	23.25	3,540,945.14	2.63	16	3,756,817.04	3.05	15	1.49
บึงสามพัน	64,139	76,198	3,311,081.23	0.17	52	9,258,747.89	0.26	123	29.31	670,536.20	0.52	10	2,321,026.85	0.62	31	35.40	1,839,349.31	1.37	29	1,803,984.51	1.55	25	0.87
บึงสามพัน	76,406	95,834	21,428,337.63	1.12	280	45,726,870.55	1.27	478	20.86	807,327.30	0.63	11	3,638,863.35	0.97	38	45.70	3,439,192.94	2.55	45	2,895,397.52	2.36	30	-4.21
บึงสามพัน	124,937	142,090	4,016,237.94	0.21	32	11,888,950.23	0.33	84	31.17	3,132,375.50	2.43	25	12,622,730.41	3.38	89	41.68	3,048,821.98	2.25	24	2,466,099.33	2.01	17	-1.16
บึงสามพัน	95,632	126,531	8,907,744.04	0.47	92	24,288,750.37	0.67	193	28.50	1,995,059.95	1.56	21	6,831,354.34	1.83	54	36.01	1,890,908.99	1.40	20	1,836,487.24	1.33	13	-3.55
บึงสามพัน	128,932	156,437	27,435,447.39	1.44	216	49,990,680.65	1.39	320	16.18	1,915,990.10	1.49	15	10,498,667.62	2.80	67	52.83	2,765,082.65	2.06	22	3,045,978.36	2.48	19	2.46
บึงสามพัน	5,562,141	5,584,963	1,905,471,340.10	100.00	343	3,607,097,280.93	100.00	646	17.30	128,747,724.98	100.00	23	373,239,746.27	100.00	67	30.49	134,675,031.89	100.00	24	122,919,288.34	100.00	22	-2.28

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ภาพ 3.14 การเปรียบเทียบจำนวนรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงและที่คืน ภายใต้อาณัติและภายใต้งบที่ จำนวนภาคเขต ปี 2535 และ 2539

เขต	จำนวน ที่นั่ง(ตรงกัน)	ภายใต้วงเวียนและที่คืน								ภายใต้อาณัติ								ภายใต้งบที่							
		2535		2539		r		2535		2539		r		2535		2539		r							
		จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน	จำนวน	ส่วน						
พรรคแนว	5,536	2,925	4.05	578.36	2,818	3.56	509.03	-0.33	3,667	5.44	862.39	3,770	4.99	681.00	0.89	524	0.23	94.65	704	0.34	127.17	7.66			
ป้อมปราบฯ	1,931	2,276	3.15	1,178.66	2,084	2.63	1,078.23	-2.18	3,929	5.83	2,034.70	3,558	4.71	1,842.57	-2.45	314	0.14	162.61	206	0.10	106.68	-10.00			
ปทุมวัน	8,389	1,530	2.12	182.82	1,349	1.70	161.18	-3.10	3,798	5.03	453.82	3,532	4.68	422.03	-1.80	639	0.28	76.35	553	0.26	66.08	-3.55			
สัมพันธวงศ์	1,416	1,983	2.74	1,400.42	2,028	2.56	1,432.20	0.56	4,475	6.64	3,180.31	4,236	5.61	2,991.53	-1.36	191	0.08	134.89	219	0.10	154.66	3.48			
บางรัก	5,536	2,945	4.08	532.15	3,366	4.24	608.02	3.39	3,221	4.78	581.83	3,296	4.36	595.36	0.58	667	0.30	120.48	686	0.33	123.92	0.70			
บางนา	16,662	1,745	2.41	104.73	1,497	1.89	89.85	-3.78	1,317	1.95	79.04	1,375	1.82	82.52	1.08	2,026	0.90	121.59	2,087	0.99	125.26	0.74			
สาทร	9,326	2,391	3.31	256.38	2,240	2.82	240.19	-1.62	1,831	2.71	196.33	2,058	2.72	220.67	2.96	1,588	0.71	170.28	1,333	0.64	142.93	-4.28			
บางคอแหลม	10,921	1,940	2.68	177.64	2,218	2.79	203.09	3.40	1,143	1.69	104.66	787	1.04	72.06	-8.91	1,716	0.76	157.13	1,506	0.72	137.90	-3.21			
ดุสิต	10,865	1,402	1.94	131.46	1,504	1.89	141.02	1.77	1,496	2.22	140.27	1,644	2.18	154.15	2.39	1,115	0.50	104.56	1,892	0.81	158.65	10.99			
บางเขน	11,545	2,154	2.96	186.57	2,344	2.95	203.03	2.14	1,890	2.51	146.38	1,925	2.55	166.74	3.31	4,131	1.84	357.82	4,253	2.03	368.38	0.73			
พญาไท	9,595	1,980	2.74	206.36	1,554	1.96	161.96	-5.88	1,514	2.39	168.21	1,429	1.89	148.93	-3.00	2,722	1.21	283.69	2,576	1.28	278.90	-0.43			
ราชเทวี	7,126	2,383	3.30	334.41	2,362	2.98	331.46	-0.22	2,719	4.03	381.56	3,141	4.16	440.78	3.67	857	0.38	120.26	786	0.36	107.49	-2.77			
ห้วยขวาง	15,033	1,554	2.15	103.37	1,043	1.31	89.38	-9.49	2,166	3.21	144.08	1,855	2.46	123.40	-3.80	4,615	2.06	306.99	3,594	1.71	239.07	-6.06			
คลองเตย	25,559	5,358	7.41	209.83	4,598	5.79	179.90	-3.75	4,349	6.45	170.16	4,728	6.26	184.96	2.11	6,018	2.88	235.48	4,438	2.11	173.64	-7.33			
จตุจักร	32,908	2,177	3.01	66.15	3,291	4.15	100.01	10.88	2,371	3.52	72.05	2,700	3.57	82.05	3.30	9,486	4.23	288.26	7,943	3.78	241.37	-4.34			
ธนบุรี	8,626	3,598	4.98	417.11	4,058	5.11	470.44	3.05	2,530	3.75	293.30	2,535	3.36	293.88	0.05	2,693	1.20	312.20	2,380	1.13	275.91	-3.04			
คลองสาน	6,051	2,214	3.06	368.89	2,377	2.99	392.83	1.79	1,638	2.43	270.70	1,897	2.51	313.50	3.74	1,804	0.80	298.13	1,868	0.89	308.71	0.88			
บางกอกน้อย	11,944	1,800	2.49	150.70	1,938	2.44	162.26	1.86	1,820	2.70	152.38	1,856	2.46	155.39	0.49	3,573	1.59	295.15	3,285	1.57	275.03	-2.08			
บางกอกใหญ่	6,180	2,259	3.13	365.53	2,205	2.78	356.80	-0.80	1,089	1.61	16.21	1,121	1.48	181.39	0.73	2,701	1.20	437.06	2,435	1.16	354.01	-2.56			
ดินแดง	8,354	1,749	2.42	209.36	2,136	2.69	256.69	5.12	1,093	1.62	130.84	2,018	2.67	241.56	16.57	1,731	0.77	207.21	2,225	1.06	266.34	8.48			
พระโขนง	32,775	1,865	2.58	56.90	2,168	2.73	66.15	3.84	1,808	2.68	55.16	2,218	2.94	67.67	5.24	6,812	3.03	207.84	6,376	3.04	194.54	-1.64			
ประเวศ	61,547	561	0.78	9.11	1,336	1.68	21.71	24.23	404	0.80	6.96	923	1.22	15.00	22.94	9,793	4.36	158.11	8,928	4.25	145.06	-2.29			
บางเขน	76,813	1,639	2.27	21.39	1,816	2.29	23.70	2.60	1,219	1.81	15.91	1,732	2.29	22.81	9.18	11,897	5.34	186.59	10,079	4.80	131.56	-4.26			
บางกะปิ	48,904	2,699	3.74	55.19	2,821	3.65	57.68	1.11	2,984	3.95	54.47	3,402	4.50	69.56	6.30	9,540	4.25	195.08	8,655	4.12	176.98	-2.40			
สาทรวิภา	30,476	1,772	2.45	58.14	1,736	2.19	56.96	-0.51	1,490	2.21	48.89	1,446	1.91	47.45	-0.75	9,158	4.08	300.90	6,008	2.86	197.14	-10.00			
ปทุม	89,903	534	0.74	7.64	1,042	1.31	14.91	18.19	640	0.95	9.16	1,147	1.52	16.41	15.70	7,455	3.32	106.86	7,215	3.44	103.21	-0.81			
ภาชีเจริญ	53,947	3,582	4.96	66.40	3,855	4.86	71.48	1.85	1,562	2.30	28.77	2,101	2.78	38.96	7.87	16,608	7.40	307.86	10,012	4.77	185.59	-11.88			
จอมทอง	26,724	2,320	3.21	90.19	2,693	3.39	104.69	3.80	1,193	1.77	46.38	1,287	1.70	50.03	1.91	5,715	2.55	222.17	5,068	2.41	197.01	-2.96			
ราชบุรี	42,874	2,202	3.05	51.36	2,396	3.02	55.88	2.13	1,270	1.88	29.82	1,538	2.04	35.90	4.92	9,499	4.23	221.56	7,493	3.57	174.77	-5.76			
บางพลี	11,380	1,202	1.66	105.81	1,422	1.79	125.18	4.29	1,905	2.82	167.89	1,412	1.87	124.30	-7.21	3,536	1.58	311.27	2,970	1.42	261.44	-4.27			
สวนหลวง	23,678	1,419	1.96	59.93	1,817	2.29	76.74	6.38	836	1.24	35.31	1,572	2.08	66.39	17.10	4,868	2.17	205.59	4,992	2.38	210.83	0.63			
มีนบุรี	174,331	481	0.67	2.76	1,545	1.95	8.86	33.87	406	0.60	2.33	937	1.24	5.37	23.25	9,967	4.44	57.17	16,140	7.69	92.58	12.81			
คลองมี	59,789	1,616	2.24	27.03	2,226	2.93	38.90	9.53	1,212	1.80	20.27	1,629	2.16	27.25	7.67	7,274	3.24	121.66	6,225	2.97	104.12	-3.82			
หนองจอก	236,261	349	0.48	1.48	376	0.47	1.59	1.88	215	0.32	0.91	301	0.40	1.27	8.78	13,566	6.04	57.42	13,450	6.41	56.93	-0.21			
ลาดกระบัง	123,859	542	0.75	4.38	868	1.09	7.01	12.49	545	0.81	4.41	858	1.14	6.93	11.96	12,721	5.67	102.71	16,203	7.72	130.82	6.24			
คลองสาม	79,696	753	1.04	9.45	857	1.08	10.75	3.29	496	0.73	6.21	779	1.03	9.77	12.00	15,411	6.87	193.37	13,610	6.49	170.77	-3.06			
หนองน	48,283	579	0.80	11.99	1,585	2.01	33.03	28.83	867	1.29	17.96	1,373	1.82	28.44	12.18	9,141	4.07	189.32	11,358	5.41	235.24	5.58			
บางขุนเทียน	155,432	1,782	2.47	11.46	1,690	2.13	10.87	-1.32	765	1.13	4.92	1,419	1.88	9.13	16.70	12,288	5.47	79.06	10,237	4.88	65.86	-4.46			
รวม	1,568,737	72,261	100.00	46.06	79,369	100.00	50.59	2.37	67,443	100.00	42.99	75,536	100.00	48.15	2.87	224,490	100.00	143.08	209,868	100.00	133.78	-1.67			

ที่มา: กองราชภัฏ สำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.15 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2537-2539

เขต	จำนวน สิ้นปี(คน)	การประเมินมูลค่า								อัตราภาษี	การประเมินมูลค่า								อัตราภาษี		
		2537	สัดส่วน	เฉลี่ยต่อหัว	2538	สัดส่วน	เฉลี่ยต่อหัว	2539	สัดส่วน		เฉลี่ยต่อหัว	2537	สัดส่วน	เฉลี่ยต่อหัว	2538	สัดส่วน	เฉลี่ยต่อหัว	2539		สัดส่วน	เฉลี่ยต่อหัว
พระนคร	5,538	1,258,701	2.28	227,381.77	1,444,300	2.73	280,892.34	1,580,898	2.82	285,598.47	12.07	518,800	2.80	93,713.87	800,050	3.21	108,932.84	485,050	2.48	87,817.41	-3.31
ป้อมปราบ	1,931	1,194,356	2.28	215,743.50	1,077,877	1.98	557,889.12	1,077,444	1.97	557,872.04	-5.02	379,800	2.05	198,885.88	305,900	1.79	173,951.32	182,350	1.33	138,883.25	-18.89
ปทุมวัน	8,389	1,888,154	3.53	337,094.29	1,831,430	2.80	218,834.96	1,802,435	3.38	213,318.77	0.97	283,750	1.59	35,088.77	285,300	1.52	34,000.08	307,350	1.58	36,724.82	2.29
สัมพันธวงศ์	1,118	1,432,793	2.71	758,813.78	1,454,251	2.74	1,027,020.48	1,488,922	2.82	1,037,378.28	1.25	122,950	0.68	88,828.10	501,200	2.87	353,954.80	119,550	0.81	84,477.87	-1.38
บางรัก	5,538	1,856,471	3.51	335,345.20	1,732,588	2.87	312,867.87	2,017,178	3.60	364,378.82	4.24	321,850	1.74	58,101.52	353,750	1.88	83,889.83	362,950	1.84	65,561.78	8.23
บางกอก	18,882	1,729,544	3.21	312,488.18	1,829,918	2.82	108,828.71	2,051,530	3.88	123,128.28	8.90	542,050	2.93	32,532.11	557,800	2.97	33,177.37	545,200	2.78	32,721.18	0.29
บางซื่อ	9,328	1,558,848	2.95	281,728.37	1,578,958	2.43	188,022.42	1,583,888	2.77	186,818.81	-0.18	475,300	2.30	45,803.88	832,700	3.37	87,842.98	555,200	2.81	58,532.48	14.28
บางกอกน้อย	10,821	778,111	1.47	140,814.88	818,294	1.28	75,020.08	841,878	1.90	77,088.00	3.89	384,075	2.08	35,188.48				350,750	1.84	38,047.18	-0.17
คูคลอง	10,885	1,032,201	1.95	188,459.48	1,044,287	1.81	87,817.21	1,080,354	1.89	88,473.72	1.35	430,400	2.33	40,378.08	433,350	2.31	40,832.81	448,700	2.27	42,871.20	2.08
บางเขน	11,545	1,122,984	2.12	202,852.98	1,138,788	1.78	88,773.78	1,070,828	1.81	82,752.38	-2.35	729,750	3.94	83,208.18	651,150	3.47	58,401.04	858,100	3.32	58,829.80	-5.18
หนองแขม	9,885	2,085,130	3.94	378,848.21	1,887,288	3.08	208,158.88	2,157,378	3.84	214,843.88	1.72	383,000	2.07	38,818.82	488,250	2.84	51,718.85	488,700	2.48	50,124.34	12.73
บางพลี	7,128	1,328,223	3.27	312,488.08	1,824,123	2.82	255,881.34	1,817,131	3.24	255,000.88	2.49	253,700	1.37	35,602.02	484,050	2.98	47,827.31	491,150	2.48	68,823.88	38.14
ทวีวัฒนา	15,033	1,207,800	2.28	218,125.84	1,245,784	1.84	82,889.95	1,278,880	2.28	85,071.81	3.81	378,000	2.03	25,044.80	224,000	1.19	14,802.88	240,850	1.22	18,028.87	-20.08
คลองเตย	25,588	3,300,518	8.20	801,810.81	2,038,818	3.15	78,773.00	2,781,140	4.82	108,000.08	-8.85	828,800	8.02	38,343.38	818,150	4.88	38,822.77	1,071,100	5.41	41,808.88	7.88
จตุจักร	10,808	1,413,485	2.87	258,328.05	1,538,280	3.37	48,744.88	1,802,283	3.21	84,788.71	12.82	815,350	3.33	18,888.10	588,250	2.88	18,800.18	484,580	2.38	14,118.83	-13.11
ธนบุรี	8,828	1,328,188	2.51	238,848.88	1,183,489	1.80	134,882.80	1,083,158	1.83	125,820.82	-8.54	898,300	3.71	28,881.78	833,380	2.37	73,423.37	831,500	3.20	73,208.83	-4.08
คลองสาน	6,081	1,420,100	2.88	258,520.85	1,427,238	2.28	238,888.12	1,453,708	2.98	240,877.01	1.14	804,500	3.27	88,800.84	724,300	3.88	118,888.22	884,400	3.01	88,231.70	-0.84
บางกอกน้อย	11,844	1,328,372	2.14	203,832.80	1,100,788	1.78	82,182.42	1,218,388	2.17	102,088.83	1.83	581,800	3.04	47,038.17	588,850	3.02	47,458.88	578,250	2.83	48,487.18	1.54
บางกอกใหญ่	8,180	873,184	1.68	157,328.32	1,002,588	1.95	182,232.88	1,072,588	1.91	173,584.37	10.83	381,800	2.08	61,747.57	284,850	1.87	47,877.88	228,500	1.80	37,138.82	-22.45
สัมพันธ	8,354	1,274,842	2.41	230,300.21	1,705,145	2.83	204,111.20	1,855,870	3.31	222,185.43	20.85	488,500	2.53	58,080.92	817,750	3.28	73,848.81	770,850	3.80	87,273.18	28.27
คลองโพธิ์	22,778	1,145,588	2.17	207,111.27	8,818,120	8.81	188,302.87	888,818	1.84	28,441.37	-13.08	758,300	4.08	23,048.00	781,800	4.00	22,928.08	778,150	3.88	23,772.88	1.87
ปทุมวัน	81,547	828,856	1.87	149,802.54	6,474,510	8.89	105,198.18	1,210,420	2.18	19,888.80	20.77	458,500	2.47	7,417.10	410,180	2.18	6,884.01	288,800	1.48	4,882.38	-20.48
บางเขน	78,812	1,500,038	2.88	278,388.73	1,721,881	2.88	22,472.18	1,817,532	3.24	23,723.98	8.89	594,150	3.21	7,786.21	818,580	3.28	8,047.88	808,850	3.08	7,880.14	1.31
บางกะปิ	48,904	4,738,851	8.98	858,150.83	5,182,882	8.00	105,818.24	4,814,342	8.98	98,444.78	0.28	3,17,750	7.12	28,845.85	1,358,800	7.23	27,744.15	1,434,400	7.28	28,230.83	4.33
บางพลี	30,482	1,208,818	2.28	218,388.32	1,371,428	2.12	45,001.88	1,854,544	2.91	53,803.81	18.28	531,500	2.87	17,429.95	540,250	1.88	17,727.08	550,100	2.79	18,083.38	1.77
มีนบุรี	89,803	2,030,037	3.84	388,887.43	2,408,415	3.71	34,425.08	2,756,105	4.91	38,421.84	18.61	888,750	3.73	9,687.24	720,300	1.84	10,304.28	777,150	3.94	11,121.84	8.17
บางกอกใหญ่	52,847	3,048,812	5.78	580,327.31	3,289,880	5.08	80,814.88	1,831,288	2.91	30,228.72	-28.83	780,000	4.23	14,515.17	888,350	4.78	16,815.38	1,178,250	5.88	21,803.81	22.56
จตุจักร	25,724	747,298	1.41	134,888.44	572,318	0.88	22,488.41	321,452	0.57	12,488.18	-34.41	420,850	2.97	16,252.43	442,450	2.38	17,188.88	487,850	2.37	18,178.52	5.44
บางกะปิ	42,874	1,845,288	3.11	297,187.98	1,838,792	2.84	42,888.28	2,114,512	3.77	49,318.21	13.37	378,850	2.05	8,831.88	388,580	2.11	9,249.20	407,800	2.07	8,811.98	3.78
บางพลี	11,380	1,085,532	2.05	198,085.98	1,132,887	1.75	88,733.01	1,280,702	2.28	112,737.85	8.82	511,500	3.34	54,257.38	482,200	2.97	42,447.18	371,250	1.88	32,889.28	-22.45
บางพลี	23,878	808,498	1.55	108,818.18	602,424	0.92	28,442.38	888,430	1.17	27,807.87	4.02	338,500	1.84	14,340.32	388,450	2.05	18,278.82	378,050	1.92	18,008.53	5.88
มีนบุรี	174,331	217,528	1.38	128,810.81	788,528	1.21	4,811.82	952,888	1.20	5,885.28	15.23	140,100	1.30	1,377.27	331,000	1.78	1,888.88	317,050	1.81	1,818.87	14.81
คลองเตย	58,788	1,438,237	2.72	288,435.87	1,502,883	2.32	25,332.77	1,798,833	3.21	30,104.75	11.85	833,800	3.43	10,822.38	127,150	0.88	2,128.85	184,250	3.87	12,782.48	9.80
หนองแขม	238,281	107,884	0.70	18,435.33	142,218	0.22	801.94	181,224	0.32	187.08	28.78	37,550	0.20	188.53	45,100	0.24	192.88	48,800	0.25	208.95	14.00
สาทร	123,888	425,780	0.81	78,811.13	588,788	0.93	4,842.34	702,248	1.25	5,889.78	28.43	174,400	0.84	1,409.05	217,600	1.16	1,751.88	251,800	1.28	2,002.88	20.18
คลองเตย	79,888	478,528	0.81	88,438.95	521,540	0.80	6,543.95	582,800	1.04	7,213.88	10.37	331,450	1.78	4,158.87	350,800	1.87	4,401.82	411,300	2.08	6,180.73	11.40
หนองแขม	48,283	812,483	1.54	148,183.85	1,054,572	1.83	21,841.48	915,730	1.82	18,885.88	6.18	370,400	2.00	7,871.44	403,800	2.15	8,385.28	518,050	2.82	10,729.45	18.28
บางพลี	156,432	652,380	1.23	117,845.01	1,104,401	1.20	7,108.38	741,812	1.32	4,773.23	6.84	422,500	2.28	2,718.23	428,050	2.27	2,741.07	508,580	2.38	3,271.85	8.71
รวม	1,588,737	52,870,840	100.00	8,550,332.37	84,794,940	100.00	41,200.89	56,110,188	100.00	35,877.78	3.02	18,503,525	100.00	11,795.17	18,788,800	100.00	11,894.81	18,747,200	100.00	12,887.88	3.31

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

การขยายตัวลดลงนั่นเอง แต่การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยมีด้วยกันหลายรูปแบบ จะเป็นรูปแบบใดบ้างนั้นจะได้วิเคราะห์ในส่วนอื่นๆ ต่อไป

สำหรับรายได้อีกประการหนึ่งคือรายได้จากการเก็บขยะ พบว่าในปี พ.ศ.2539 เขตบางพลัดมีรายได้จากการเก็บขยะมูลฝอยเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.28 ของกรุงเทพมหานคร โดยมีรายได้เพียง 0.112 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีเพียง 0.035 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของกรุงเทพมหานครถึงกว่า 5 เท่า โดยมีอัตราการขยายตัวระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึงปี พ.ศ.2539 ร้อยละ 8.62 ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเพียง 3.02 ส่วนรายได้จากการกำจัดสิ่งปฏิกูลนั้นมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.88 ของทั้งกรุงเทพมหานครหรือมีรายได้ต่อพื้นที่เท่ากับ 0.032 ล้านบาทต่อพื้นที่ตารางกิโลเมตร โดยมีการขยายตัวลดลงร้อยละ 22.45

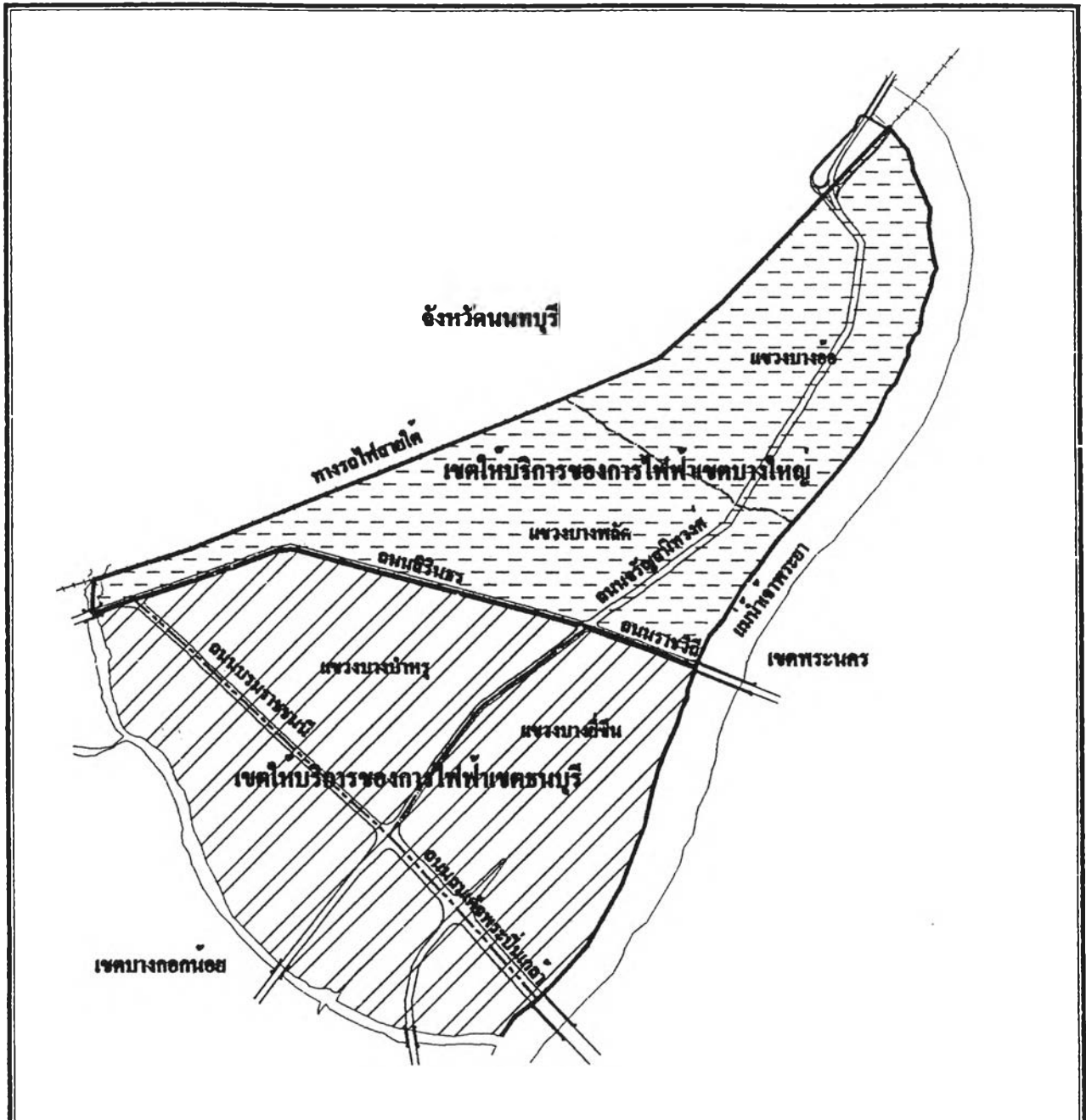
3.3.5 โครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคม

3.3.5.1 โครงสร้างพื้นฐาน

3.3.5.1.1 การบริการไฟฟ้า

การไฟฟ้านครหลวงได้แบ่งเขตการให้บริการออกเป็นสำนักงานไฟฟ้า เขตครอบคลุมพื้นที่ของกรุงเทพมหานครและพื้นที่ปริมณฑล จำนวน 13 แห่ง เขตบางพลัดตั้งอยู่ในเขตรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่และเขตรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวงเขตธนบุรี โดยแขวงบางอ้อและแขวงบางพลัดอยู่ในพื้นที่ให้บริการของสำนักงานไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่ แขวงบางบำหรุและแขวงบางยี่ขันอยู่ในพื้นที่ให้บริการของสำนักงานไฟฟ้าเขตธนบุรี

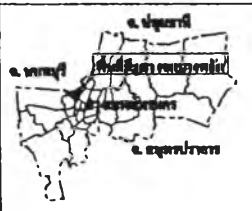
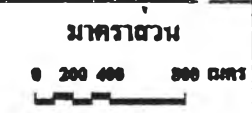
ในปี พ.ศ.2539 เขตบางพลัดมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 38,256 ราย โดยอยู่ในพื้นที่ให้บริการของสำนักงานไฟฟ้านครหลวงเขตธนบุรี จำนวน 22,831 ราย และอยู่ในพื้นที่ให้บริการของสำนักงานไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่ 15,425 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.33 และ 11.71 ของจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตธนบุรีและเขตบางใหญ่บางส่วน(แขวงบางอ้อ แขวงบางพลัด)รวมกัน ทั้งนี้ โดยรวมแขวงอรุณอมรินทร์เขตบางกอกน้อยไว้ด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนบ้านในพื้นที่เขตบางพลัด ในปี พ.ศ.2539 ซึ่งเท่ากับ 38,022 หลัง(สำนักผังเมือง, 2540:6) แล้วจะเห็นได้ว่า การให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่เขตบางพลัด ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง พื้นที่ให้บริการไฟฟ้า ในเขตบางพลัด

- เขตให้บริการของการไฟฟ้า เขตปริมณฑล
- เขตให้บริการของการไฟฟ้า เขตธนบุรี

ที่มา : สำนักงานการไฟฟ้านครหลวง เขตธนบุรี

ตารางที่ 3.16 การให้บริการไฟฟ้าเขตบางพลัด

พื้นที่ให้บริการ	จำนวน(2539)		จำนวน(2540)		อัตราการขยายตัว
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ	
การไฟฟ้านครหลวงเขตธนบุรี					
W1	60,561	45.97	62,345	45.38	2.95
WA(แขวงบางบำหรุ ,แขวงบางยี่ขัน)	22,831	17.33	24,699	17.98	8.18
WB	30,330	23.02	32,119	23.38	5.90
พิเศษ	2,193	1.66	1,491	1.09	-32.01
รัฐบาล	387	0.29	398	0.29	2.84
การไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่					
เขตบางพลัด(แขวงบางอ้อ,แขวงบางพลัด)	15,425	11.71	16,338	11.89	5.92
รวม	131,727	100.00	137,390	100.00	4.30

ที่มา : สำนักงานการไฟฟ้านครหลวงเขตธนบุรี,สำนักงานการไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่

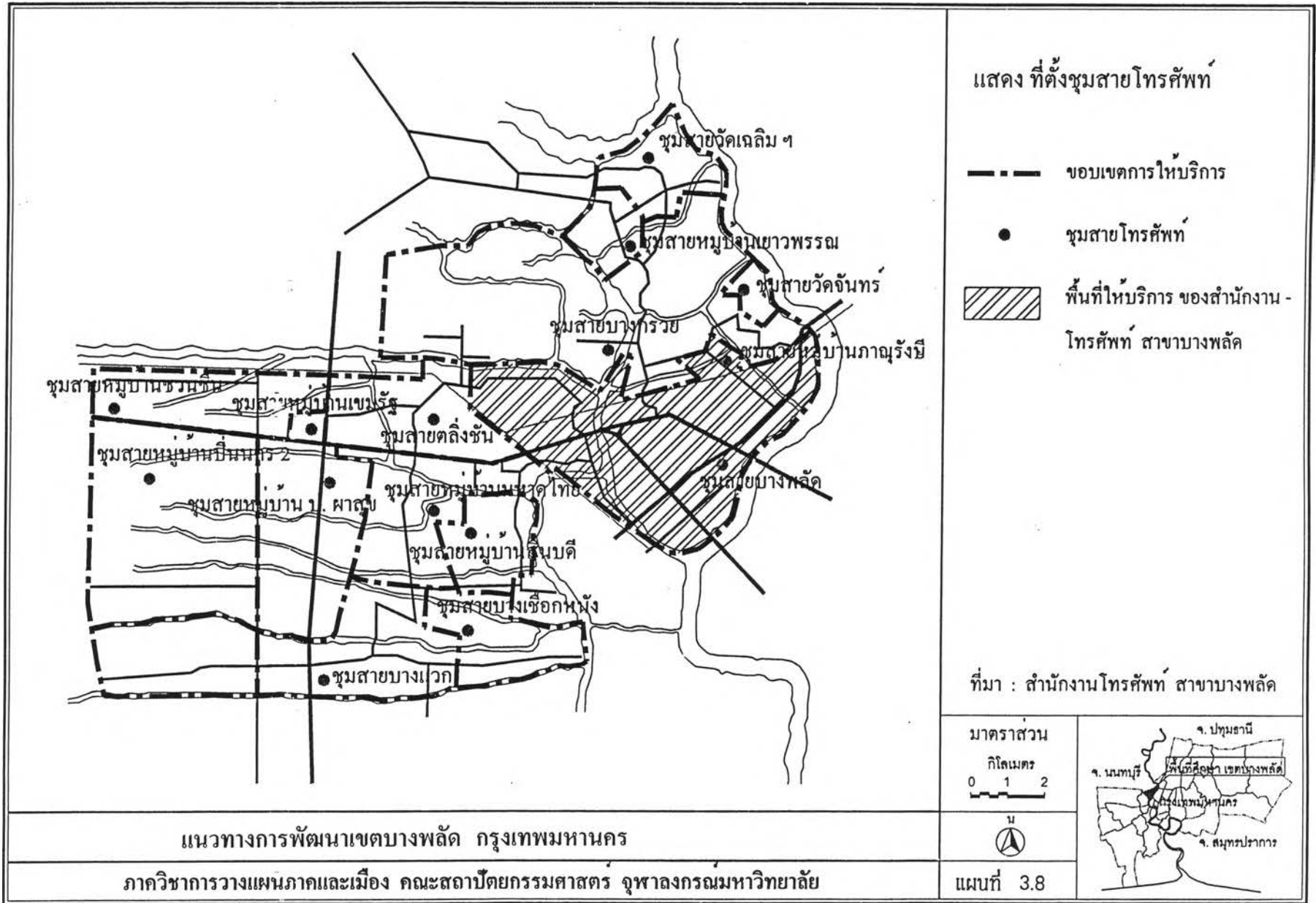
แล้ว และเมื่อพิจารณาจำนวน ผู้ใช้ไฟฟ้าในปี พ.ศ.2540 จะพบว่า จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในเขต บางพลัดเพิ่มขึ้นเป็น 41,037 ราย แบ่งเป็นเขตธนบุรี จำนวน 24,699 ราย เขตบางใหญ่ 16,338 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.98 และ 11.89 ของจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตธนบุรีและเขตบางใหญ่บางส่วนรวมกันตามลำดับ อันเป็นการเพิ่มขึ้นของผู้ใช้ไฟฟ้าตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนบ้านตามปกติ แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของความต้องการใช้ไฟฟ้าแล้วจะพบว่า แขวงบางบำหรุ และแขวงบางยี่ขันมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 8.18 แขวงบางอ้อกับแขวงบางพลัดมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.92 สูงกว่าทุกพื้นที่ในเขตการให้บริการของเขตธนบุรีและเขตบางใหญ่บางส่วนรวมกัน เป็นการชี้ให้เห็นว่ามีการใช้พื้นที่ในบริเวณที่มีอาคารเพิ่มขึ้นหนาแน่น จึงมีความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นย่านที่มีอาคารพาณิชย์ คอนโดมิเนียม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากนั่นเอง

3.3.5.1.2 การบริการโทรศัพท์

พื้นที่เขตบางพลัด ตั้งอยู่ในเขตการให้บริการของสำนักงานโทรศัพท์ สาขาบางพลัด ซึ่งแบ่งการให้บริการออกเป็น 18 ชุมสาย โดยเขตบางพลัดอยู่ในพื้นที่ให้บริการของชุมสายบางพลัด เมื่อพิจารณาจากตารางแสดงการให้บริการโทรศัพท์พบว่า ในปี พ.ศ. 2540 สำนักงานโทรศัพท์สาขาบางพลัด มีหมายเลขให้บริการเต็มทั้งสิ้น 73,593 หมายเลข ให้บริการไปแล้ว 68,538 หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 93.13 ของจำนวนหมายเลขเต็ม โดยให้บริการแก่เอกชนมากที่สุดเท่ากับ 55,041 หมายเลข รองลงมาได้แก่ ธุรกิจ 7,591 หมายเลขและราชการ จำนวน 2,067 หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 74.79 10.31 2.81 ตามลำดับ

สำหรับการให้บริการสาธารณะมีจำนวน ทั้งสิ้น 1,033 หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 1.40 ของจำนวนรวมหมายเลขเต็มทั้งหมด ซึ่งนับว่ายังไม่พอสเพียงพอต่อความต้องการและไม่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเมือง

เขตบางพลัด มีจำนวนหมายเลขเต็ม 41,823 หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 56.83 ของจำนวนหมายเลขเต็มทั้งหมดของสำนักงานโทรศัพท์สาขาบางพลัด โดยให้บริการไปแล้วทั้งสิ้น 40,315 หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 54.78 ของจำนวนหมายเลขเต็มทั้งหมด ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดของการให้บริการของสำนักงานโทรศัพท์สาขาบางพลัด ทั้งนี้แบ่งเป็นการให้บริการแก่ เอกชน จำนวน 29,844 หมายเลข รองลงมาได้แก่ ประเภทธุรกิจ จำนวน 5,572 หมายเลข ผู้สาขาและราชการ จำนวน 1,807 และ 1,700 หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 40.55 7.57 2.45 และ 2.31 ตามลำดับ ในส่วนของการบริการโทรศัพท์สาธารณะ ชุมสายโทรศัพท์บางพลัด

แสดง ที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์

- ขอบเขตการให้บริการ
- ชุมสายโทรศัพท์
- ▨ พื้นที่ให้บริการ ของสำนักงาน - โทรศัพท์ สาขาบางพลัด

ที่มา : สำนักงานโทรศัพท์ สาขาบางพลัด

มาตราส่วน
กิโลเมตร
0 1 2

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.8

ตารางที่ 3.17 การให้บริการโทรศัพท์ของ สำนักงานโทรศัพท์สาขาบางพลัด อ.ค.2540

ลำดับ	พื้นที่	หมายเลขเต็ม	ร้อยละ	เอกชน	ร้อยละ	ธุรกิจ	ร้อยละ	สาธารณะ	ร้อยละ	โทรศัพท์	ร้อยละ	ราชการ	ร้อยละ	ทศท.	ร้อยละ	ผู้สาขา	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	เลขหมายเหลือ	ร้อยละ
1	ชุมสายบางพลัด	41,823	56.13	29,844	40.56	5,572	7.57	709	0.96	264	0.359	1,700	2.31	367	0.50	1,807	2.456	40,315	54.78	1,565	2.13
2	ชุมสายบางคูรัง	1,000	1.36	853	1.16	17	0.02	20	0.03	0	0.000	66	0.09	16	0.02	15	0.020	988	1.34	13	0.02
3	ชุมสายบางทราย	4,000	5.44	3,569	4.85	155	0.21	69	0.09	0	0.000	97	0.13	58	0.08	3	0.004	3,956	5.38	49	0.07
4	ชุมสายบางทราย (8 แขน)	1,152	1.57	341	0.46	0	0.00	20	0.03	0	0.000	5	0.01	3	0.00	0	0.000	370	0.50	783	1.06
5	ชุมสายหมู่บ้านยาวพรวน	2,026	2.75	1,829	2.49	42	0.06	8	0.01	2	0.003	11	0.01	105	0.14	0	0.000	2,000	2.72	29	0.04
6	ชุมสายวัดเฉลิมพระเกียรติ	2,026	2.75	1,863	2.53	58	0.08	19	0.03	0	0.000	10	0.01	15	0.02	0	0.000	1,968	2.67	61	0.08
7	ชุมสายวัดจันทร์	2,052	2.79	1,957	2.66	10	0.01	25	0.03	0	0.000	6	0.01	8	0.01	0	0.000	2,009	2.73	46	0.06
8	ชุมสายหมู่บ้านธารชื่น	1,000	1.36	935	1.27	29	0.04	10	0.01	0	0.000	9	0.01	0	0.00	0	0.000	984	1.34	17	0.02
9	ชุมสายหมู่บ้านเนินเกดถาวร 2	2,000	2.72	1,682	2.29	120	0.16	16	0.02	0	0.000	20	0.03	42	0.06	0	0.000	1,883	2.56	120	0.16
10	ชุมสายหมู่บ้าน ป. มาตุลา	1,000	1.36	857	1.16	96	0.13	12	0.02	0	0.000	16	0.02	1	0.00	0	0.000	983	1.34	18	0.02
11	ชุมสายหมู่บ้านกฤษณาถาวร 12	2,128	2.89	1,847	2.51	81	0.11	28	0.04	0	0.000	38	0.05	4	0.01	2	0.003	2,003	2.72	128	0.17
12	ชุมสายหมู่บ้านมหาดไทย	1,128	1.53	934	1.27	36	0.05	20	0.03	0	0.000	78	0.11	1	0.00	0	0.000	1,070	1.45	59	0.08
13	ชุมสายบางแวก	3,078	4.18	2,792	3.79	159	0.22	30	0.04	0	0.000	2	0.00	1	0.00	0	0.000	2,988	4.06	94	0.13
14	ชุมสายบางขุนศรี	1,026	1.39	955	1.30	14	0.02	11	0.01	0	0.000	4	0.01	0	0.00	0	0.000	985	1.34	42	0.06
15	ชุมสายบางเขื่อนหนึ่ง	5,130	6.91	4,750	6.45	10	0.01	23	0.03	0	0.000	2	0.00	0	0.00	0	0.000	4,792	6.51	345	0.47
16	ชุมสายบางบัวทอง ต.รังสิต(เขมรัฐ)	1,000	1.36	32	0.04	300	0.41	13	0.02	0	0.000	0	0.00	0	0.00	0	0.000	345	0.47	655	0.89
17	ชุมสายตลิ่งชัน(ภาณุแลนด์)	1,000	1.36	0	0.00	890	1.21	0	0.00	0	0.000	0	0.00	0	0.00	0	0.000	891	1.21	110	0.15
18	ชุมสาย ISDN	1,024	1.39	1	0.00	2	0.00	0	0.00	0	0.000	3	0.00	1	0.00	0	0.000	7	0.01	1,017	1.38
	รวม	73,593	100	55,041	74.79	7,591	10.31	1,033	1.40	266	0.361	2,067	2.81	622	0.85	1,827	2.483	68,538	93.13	5,151	7.00

ที่มา : สำนักงานโทรศัพท์สาขาบางพลัด

ให้บริการไปแล้วจำนวน 709 หมายเลข ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรและการขยายตัวของเมืองแล้วถือว่ายังไม่พอเพียง

3.3.5.1.3.การบริการน้ำประปา

เขตบางพลัดตั้งอยู่ในพื้นที่ให้บริการน้ำประปาของสำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย ซึ่งแบ่งพื้นที่ให้บริการออกเป็น บล็อกย่อยทั้งสิ้น 51 บล็อก เขตบางพลัดอยู่ในพื้นที่ให้บริการของ บล็อกที่ 0328 ถึง 0334 , 0422 ถึง 0425 และ 0617 ถึง 0621 (ดูแผนที่)

จากตารางการใช้น้ำเขตบางพลัด จะเห็นได้ว่า สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย ให้บริการแก่ผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 90,386 ราย เป็นปริมาณน้ำ 4,159,014 ลูกบาศก์เมตร โดยให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นบ้านพักอาศัยสูงสุด 88,814 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.26 รองลงมาได้แก่ ผู้ใช้น้ำก่อสร้าง 655 ราย ผู้ใช้น้ำรายใหญ่ 652 รายและผู้ใช้น้ำราชการ 265 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.73 0.72 และ 0.29 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาปริมาณน้ำใช้พบว่า สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อยให้บริการน้ำประปาเป็นปริมาณน้ำสูงสุดแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นบ้านพักอาศัยจำนวนถึง 1,637,455 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 77.43 รองลงมาได้แก่ ผู้ใช้น้ำรายใหญ่ ผู้ใช้น้ำราชการและผู้ใช้น้ำก่อสร้าง จำนวน 602,985 209,703 และ 126,063 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 14.05 5.04 และ 3.03 ตามลำดับ

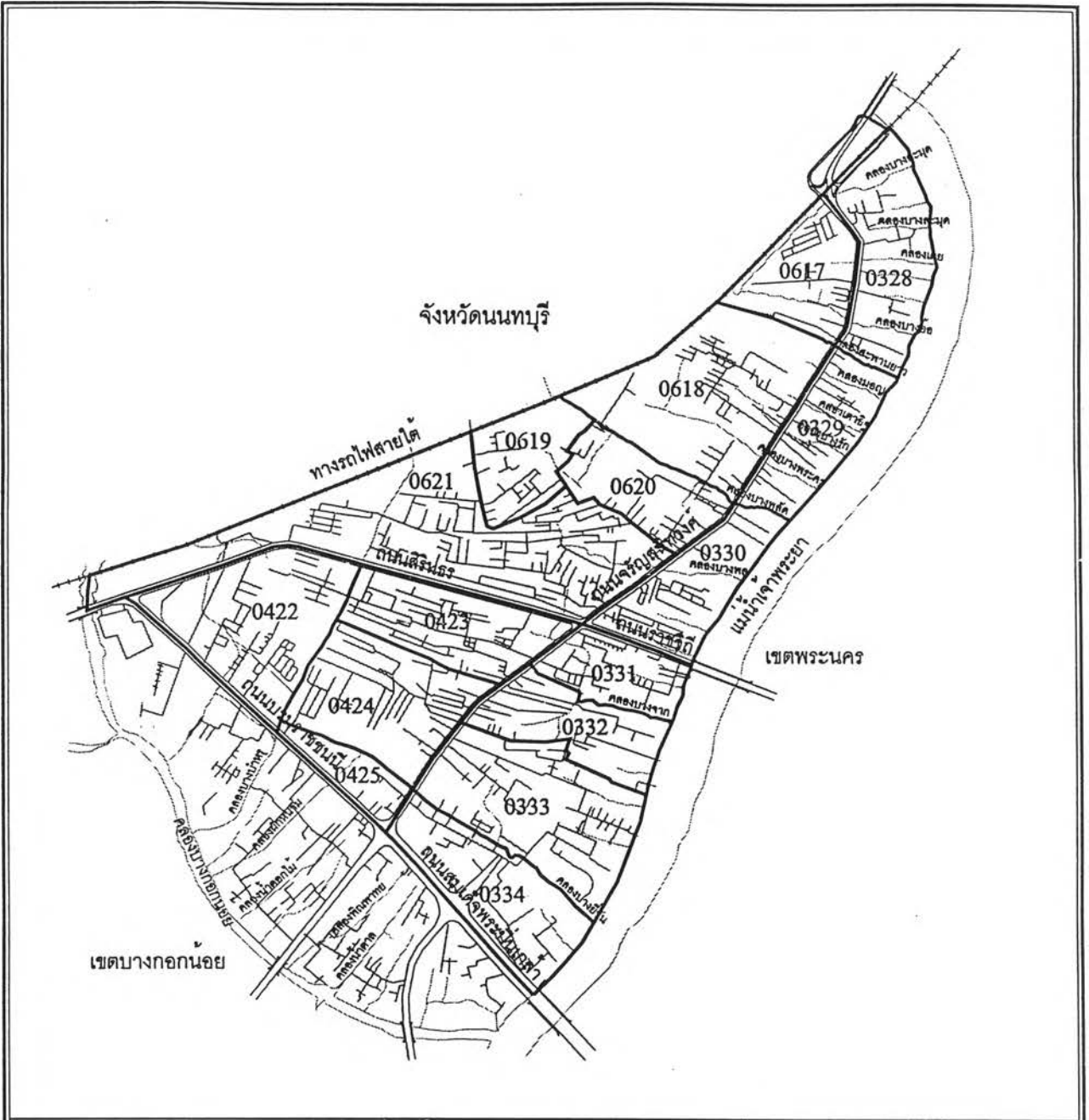
เขตบางพลัด มีจำนวนผู้ใช้บริการน้ำประปาทุกประเภทจำนวน 45,611 ราย เป็นปริมาณน้ำใช้ 2,122,337 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 50.46 และ 51.03 ของจำนวนผู้ใช้น้ำและปริมาณน้ำใช้ที่สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อยให้บริการทั้งหมด โดยให้บริการแก่ผู้ใช้บริการประเภทบ้านพักอาศัยสูงสุด รองลงมาได้แก่ผู้ใช้น้ำรายใหญ่ ผู้ใช้น้ำก่อสร้างและผู้ใช้น้ำราชการจำนวน 44,872 426 220 และ 93 รายคิดเป็นร้อยละ 98.38 0.93 0.48 และ 0.20 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาปริมาณน้ำใช้พบว่าผู้ใช้บริการประเภทบ้านพักอาศัยมีจำนวนสูงสุดเท่ากับ 1,637,455 ลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 77.15 ของจำนวนปริมาณน้ำใช้ทุกประเภทในเขตบางพลัด รองลงมาได้แก่ผู้ใช้น้ำรายใหญ่ ผู้ใช้น้ำราชการ และผู้ใช้น้ำก่อสร้าง จำนวน 121,191 9,802 และ 2,033 ลูกบาศก์เมตรหรือร้อยละ 19.69 1.88 และ 1.28 ตามลำดับ

พิจารณาระดับแขวงพบว่า แขวงที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำสูงสุดได้แก่แขวงบางยี่ขัน รองลงมาได้แก่แขวงบางพลัด แขวงบางอ้อ และแขวงบางบำหรุ จำนวน 8,081

ตารางที่ 3.18 การใช้งบในเขตพื้นที่สำนักงานประมงสมุทรสาครสมัย ปี 2540 (ภาคผนวก 2541)

Block	บ้านค้อวงษ์			ผู้ใช้น้ำใหญ่			ผู้ใช้น้ำคอง			ผู้ใช้น้ำพริก			รวมทุกประเภท		
	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	ปริมาณน้ำใช้รวม	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	ปริมาณน้ำใช้รวม	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	ปริมาณน้ำใช้รวม	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	ปริมาณน้ำใช้รวม	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	ปริมาณน้ำใช้รวม
1	5.838	172.067	29.47	20	6.240	312.00	63	14.804	231.81	11	721	66.56	6.932	193.632	32.64
2	5.740	200.101	34.86	20	17.674	878.70	83	19.980	240.84	8	1.598	199.75	5.861	239.263	40.88
3	1.671	44.646	26.66	7	2.083	289.00	34	3.283	99.50	2	5.180	2.590.00	1.714	56.202	32.21
4	1.762	68.143	38.67	9	4.661	517.89	26	13.247	367.97	2	1.800	800.00	1.809	87.851	48.56
5	1.702	88.663	40.34	9	2.705	300.56	20	3.593	179.65	4	1.177	294.25	1.735	76.138	43.88
6	926	36.876	39.93	1	434	434.00	8	728	91.00	4	331	82.75	939	38.469	40.97
7	3.334	143.336	42.98	32	26.057	814.28	45	7.186	159.69	10	4.228	422.80	3.421	180.807	52.85
8	1.808	79.248	43.83	19	21.212	1.116.42	13	2.448	188.31	11	1.756	159.56	1.851	104.663	56.54
9	2.837	103.800	36.62	14	7.849	590.64	53	21.238	400.72	21	7.764	389.71	2.925	140.751	48.12
10	2.318	81.078	34.98	8	6.508	813.50	17	3.729	219.35	7	25.033	3.576.14	2.350	116.349	49.51
11	4.871	160.784	23.00	7	2.431	347.29	28	2.736	72.00	14	2.716	193.90	4.930	168.646	34.21
17	1.186	48.936	42.10	10	4.729	472.90	8	1.249	156.13	3	6	2.00	1.207	56.920	46.33
18	2.227	71.645	32.17	7	4.647	649.57	8	700	87.50	3	1.098	366.00	2.245	77.980	34.74
19	498	17.534	35.21			0.00			0.00			0.00	498	17.534	35.21
20	1.872	63.543	33.94	7	2.730	360.00	2	17	8.50	4	702	176.50	1.885	66.962	35.54
21	3.078	111.761	36.31	18	11.393	632.94	20	2.080	104.00	6	6.608	1.101.33	3.122	131.842	42.23
22	1.393	62.289	44.70	24	24.780	1,022.60	16	2.630	158.13	2	96	47.50	1.436	88.674	62.46
23	1.737	68.953	38.56	16	16.427	1,096.13	10	853	85.30	1		0.00	1.763	84.233	47.78
24	2.058	88.198	42.86	17	14.066	827.41	10	2.243	224.30	4	771	192.75	2.089	106.278	50.40
25	319	18.694	68.60	17	28.650	1,685.29	5	683	136.60	2	2	1.00	343	48.029	140.03
26	1.744	63.568	38.44	23	20.252	880.52	8	1.172	146.50	5	2.116	423.20	1.780	87.086	48.93
27	2.157	86.257	36.53	32	66.188	2,068.38	13	2.535	195.00	4	259	89.75	2.206	154.338	69.96
28	1.130	43.248	38.27	19	24.784	1,304.42	8	1.075	134.38	6	3.808	834.67	1.163	72.915	62.70
29	1.171	37.400	31.94	7	1.975	282.14	6	694	138.80	1	179	179.00	1.184	40.248	33.99
30	1.809	68.738	32.47	13	14.254	1,086.46	5	423	36.80	4	1,787	441.76	1.831	75.190	41.06
31	1.660	50.704	30.64	9	3.880	432.22	5	446	89.00	3	733	244.33	1,677	56.772	33.26
32	1.011	30.047	29.72	16	9.016	601.07	8	737	92.13	1	26	26.00	1.035	36.826	38.48
33	3.352	98.395	29.65	42	27.646	856.24	7	313	44.71	8	3,227	403.38	3,409	130.581	38.30
34	1.893	77.475	40.93	52	80.639	1,550.75	6	538	89.67	9	5,816	646.22	1,980	164.468	83.91
35	2.324	101.821	43.81	46	40.913	889.41	20	8,271	413.56	9	3,367	374.11	2,389	154.372	64.35
36	964	43.956	45.60	8	4.254	531.75	9	563	62.56	9	1,854	206.00	990	50.627	51.14
37	1.288	51.809	40.22	14	7.033	602.36	8	874	108.25	9	10,004	1,111.56	1,319	68.720	52.86
38	3.528	104.477	29.61	7	2.646	378.00	10	683	68.30	1	2,157	2,157.00	3,546	109.963	31.01
39	940	32.463	34.64	1	519	619.00	2	137	68.50	3	23	7.67	946	33.142	35.03
40	1.400	52.212	37.29	6	6.239	873.17	2	505	252.50	4	394	98.50	1,412	58.350	41.32
41	1.168	43.774	37.48	9	6.225	691.67			0.00	1	65	66.00	1,178	50.064	42.50
42	1.516	48.373	31.91	5	4.752	950.40	6	211	42.20	1		0.00	1,527	53.336	34.93
43	1.211	50.080	41.36	1	72	72.00	5	383	76.80	2	248	124.00	1,219	60.793	41.67
44	795	30.062	37.80	4	11.352	2,838.00	3	170	56.67	8	2,871	358.88	810	44.445	54.87
45	2.101	86.913	41.37	10	5.187	518.70	8	1,207	150.88	3	16,658	5,219.33	2,122	108.965	51.95
46	1.378	61.110	37.09	10	8.246	824.60	2	68	34.00	20	32,764	1,837.70	1,410	92,177	65.37
47	1.791	68.227	38.08	10	9.316	931.60	13	1,163	89.46	2	961	480.50	1,816	79.666	43.87
48	1.281	43.877	34.25	3	827	309.00			0.00	6	6,685	947.60	1,280	50.489	39.14
49	1.718	65.882	38.34	7	2.896	428.00	6	203	33.83	7	8,110	1,168.57	1,738	77.171	44.40
50	1.606	68.903	39.11	26	14.839	1,385.56	6	371	61.83	11	23,224	2,111.27	1,648	117,137	75.67
51	803	31.170	38.82	13	4.941	380.08	2	75	27.50	9	22,713	2,523.67	827	58.889	71.22
รวม	88,814	3,220,263	36.26	652	602,985	924.82	666	126,063	192.46	265	209,703	791.33	90,386	4,158,014	46.01

ที่มา : สำนักงานประมงสมุทรสาครสมัย

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง พื้นที่ให้บริการ ของการประปานครหลวง สาขาบางกอกน้อย

0334 หมายเลข บล็อก การให้บริการ

ที่มา : การประปานครหลวง สาขาบางกอกน้อย

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตราส่วน
0 200 400 800 เมตร

แผนที่ 3.9

ตารางที่ 3.19 การใช้น้ำประปาในพื้นที่เขตบางพลัด ปี 2540 (มกราคม 2541)

พื้นที่	Block	บ้านพักอาศัย		ผู้ใช้น้ำรายใหญ่		ผู้ใช้น้ำก่อสร้าง		ผู้ใช้น้ำราชการ		รวมทุกประเภท	
		จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้(ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้(ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้(ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้(ลบ.ม.)	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้(ลบ.ม.)
แขวงบางอ้อ	17	1,186	49,936	10	4,729	8	1,249	3	6	1,207	55,920
	18	2,227	71,645	7	4,547	8	700	3	1,098	2,245	77,990
	28	1,130	43,248	19	24,784	8	1,075	6	3,808	1,163	72,915
	29	1,171	37,400	7	1,975	5	694	1	179	1,184	40,248
รวม		5,714	202,229	43	36,035	29	3,718	13	5,091	5,799	247,073
แขวงบางพลัด	19	498	17,534	-	-	-	-	-	-	498	17,534
	20	1,872	63,543	7	2,730	2	17	4	702	1,885	66,992
	21	3,078	111,761	18	11,393	20	2,080	6	6,608	3,122	131,842
	30	1,809	58,736	13	14,254	5	433	4	1,767	1,831	75,190
รวม		7,257	251,574	38	28,377	27	2,530	14	9,077	7,336	291,558
แขวงบางบำหรุ	22	1,393	62,269	24	24,780	16	2,530	2	95	1,435	89,674
	23	1,737	66,953	15	16,427	10	853	1	-	1,763	84,233
	24	2,058	88,198	17	14,066	10	2,243	4	771	2,089	105,278
	25	319	18,694	17	28,650	5	683	2	2	343	48,029
รวม		5,507	236,114	73	83,923	41	6,309	9	868	5,630	327,214
แขวงบางยี่ขัน	31	1,660	50,704	9	3,890	5	445	3	733	1,677	55,772
	32	1,011	30,047	15	9,016	8	737	1	26	1,035	39,826
	33	3,352	99,395	42	27,646	7	313	8	3,227	3,409	130,581
	34	1,893	77,475	52	80,639	6	538	9	5,816	1,960	164,468
รวม		7,916	257,621	118	121,991	26	2,033	21	9,802	8,081	390,647
เขตบางพลัด		44,872	1,637,455	426	417,861	220	27,147	93	39,874	45,611	2,122,337
สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย		88,814	3,220,263	652	602,985	655	126,063	265	209,703	90,386	4,159,014

ที่มา : สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย

ตารางที่ 3.20 สัดส่วนการใช้น้ำประปาในพื้นที่เขตบางพลัด ปี 2540 (มกราคม 2541)

พื้นที่	Block	บ้านพักอาศัย		ผู้ใช้น้ำรายใหญ่		ผู้ใช้น้ำก่อสร้าง		ผู้ใช้น้ำราชการ		รวมทุกประเภท	
		จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้
แขวงบางอ้อ	17	1.34	1.55	1.53	0.78	1.22	0.99	1.13	0.00	1.34	1.34
	18	2.51	2.22	1.07	0.75	1.22	0.56	1.13	0.52	2.48	1.88
	28	1.27	1.34	2.91	4.11	1.22	0.85	2.26	1.82	1.29	1.75
	29	1.32	1.16	1.07	0.33	0.76	0.55	0.38	0.09	1.31	0.97
รวม		6.43	6.28	6.60	5.98	4.43	2.95	4.91	2.43	6.42	5.94
แขวงบางพลัด	19	0.56	0.54	-	-	-	-	-	-	0.55	0.42
	20	2.11	1.97	1.07	0.45	0.31	0.01	1.51	0.33	2.09	1.61
	21	3.47	3.47	2.76	1.89	3.05	1.65	2.26	3.15	3.45	3.17
	30	2.04	1.82	1.99	2.36	0.76	0.34	1.51	0.84	2.03	1.81
รวม		8.17	7.81	5.83	4.71	4.12	2.01	5.28	4.33	8.12	7.01
แขวงบางบำหรุ	22	1.57	1.93	3.68	4.11	2.44	2.01	0.75	0.05	1.59	2.16
	23	1.96	2.08	2.30	2.72	1.53	0.68	0.38	-	1.95	2.03
	24	2.32	2.74	2.61	2.33	1.53	1.78	1.51	0.37	2.31	2.53
	25	0.36	0.58	2.61	4.75	0.76	0.54	0.75	0.00	0.38	1.15
รวม		6.20	7.33	11.20	13.92	6.26	5.00	3.40	0.41	6.23	7.87
แขวงบางยี่ขัน	31	1.87	1.57	1.38	0.65	0.76	0.35	1.13	0.35	1.86	1.34
	32	1.14	0.93	2.30	1.50	1.22	0.58	0.38	0.01	1.15	0.96
	33	3.77	3.09	6.44	4.58	1.07	0.25	3.02	1.54	3.77	3.14
	34	2.13	2.41	7.98	13.37	0.92	0.43	3.40	2.77	2.17	3.95
รวม		8.91	8.00	18.10	20.10	3.97	1.61	7.92	4.67	8.94	9.39
เขตบางพลัด		50.52	50.85	65.34	69.30	33.59	21.53	35.09	19.01	50.46	51.03
สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย

ตารางที่ 3.21 สัดส่วนการใช้น้ำประปาในพื้นที่เขตบางพลัดแยกประเภท ปี 2540 (มกราคม 2541)

พื้นที่	Block	บ้านพักอาศัย		ผู้ใช้น้ำรายใหญ่		ผู้ใช้น้ำก่อสร้าง		ผู้ใช้น้ำราชการ		รวมทุกประเภท	
		จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้	จำนวนผู้ใช้น้ำ	ปริมาณน้ำใช้
แขวงบางอ้อ	17	98.26	89.30	0.83	8.46	0.66	2.23	0.25	0.01	100	100
	18	99.20	91.86	0.31	5.83	0.36	0.90	0.13	1.41	100	100
	28	97.16	59.31	1.63	33.99	0.69	1.47	0.52	5.22	100	100
	29	98.90	92.92	0.59	4.91	0.42	1.72	0.08	0.44	100	100
รวม		98.53	81.85	0.74	14.58	0.50	1.50	0.22	2.06	100	100
แขวงบางพลัด	19	100.00	100.00	-	-	-	-	-	-	100	100
	20	99.31	94.85	0.37	4.08	0.11	0.03	0.21	1.05	100	100
	21	98.59	84.77	0.58	8.64	0.64	1.58	0.19	5.01	100	100
	30	98.80	78.12	0.71	18.96	0.27	0.58	0.22	2.35	100	100
รวม		98.92	86.29	0.52	9.73	0.37	0.87	0.19	3.11	100	100
แขวงบางบำหรุ	22	97.07	69.44	1.67	27.63	1.11	2.82	0.14	0.11	100	100
	23	98.53	79.49	0.85	19.50	0.57	1.01	0.06	-	100	100
	24	98.52	83.78	0.81	13.36	0.48	2.13	0.19	0.73	100	100
	25	93.00	38.92	4.96	59.65	1.46	1.42	0.58	0.00	100	100
รวม		97.82	72.16	1.30	25.65	0.73	1.93	0.16	0.27	100	100
แขวงบางยี่ขัน	31	98.99	90.91	0.54	6.97	0.30	0.80	0.18	1.31	100	100
	32	97.68	75.45	1.45	22.64	0.77	1.85	0.10	0.07	100	100
	33	98.33	76.12	1.23	21.17	0.21	0.24	0.23	2.47	100	100
	34	96.58	47.11	2.65	49.03	0.31	0.33	0.46	3.54	100	100
รวม		97.96	65.95	1.46	31.02	0.32	0.52	0.26	2.51	100	100
เขตบางพลัด		98.38	77.15	0.93	19.6๖	0.48	1.28	0.20	1.88	100	100
สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย		98.26	77.43	0.72	14.50	0.72	3.03	0.29	5.04	100	100

ที่มา : สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย

7,336 5,799 และ 5,630 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.94 8.12 6.42 และ 6.23 ของจำนวนผู้ใช้น้ำในพื้นที่ของสำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อยตามลำดับ และเมื่อพิจารณาปริมาณการใช้น้ำพบว่า แขวงที่มีปริมาณการใช้น้ำสูงสุดได้แก่ แขวงบางยี่ขัน รองลงมาได้แก่ แขวงบางบำหรุ แขวงบางพลัดและแขวงบางอ้อ จำนวน 390,647 327,214 291,558 และ 247,073 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 9.39 7.87 7.01 และ 5.94 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงประเภทของผู้ใช้น้ำ พบว่า แขวงบางยี่ขันมีจำนวนผู้ใช้น้ำประเภทบ้านพักอาศัยสูงสุด รองลงมาได้แก่แขวงบางพลัด แขวงบางอ้อและแขวงบางบำหรุ คิดเป็นร้อยละ 8.91 8.17 6.43 และ 6.20 ตามลำดับ พิจารณาปริมาณน้ำใช้ก็ยังคงพบว่าแขวงบางยี่ขันมีปริมาณน้ำใช้สูงสุด รองลงมาเป็นแขวงบางพลัด แขวงบางบำหรุและแขวงบางอ้อ ร้อยละ 8.00 7.81 7.33 และ 6.28 ตามลำดับ โดยแขวงบางบำหรุกลับมีจำนวนปริมาณน้ำใช้ของประเภทบ้านพักอาศัยมากกว่าแขวงบางอ้อ ในขณะที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำน้อยกว่า อันมีสาเหตุมาจากมีความหนาแน่นของจำนวนประชากรในแขวงบางบำหรุที่มากกว่านั่นเอง

ในส่วนของผู้ใช้น้ำประเภทอื่น พบว่า ผู้ใช้น้ำรายใหญ่มีจำนวนผู้ใช้น้ำและปริมาณน้ำใช้สูงสุดอยู่ในแขวงบางยี่ขัน รองลงมาได้แก่แขวงบางบำหรุ แขวงบางอ้อและแขวงบางพลัดตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ามีกิจกรรมขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่มากในแขวงบางยี่ขัน และมีการกระจายตัวไปยังแขวงบางบำหรุ กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ สถาน อบ อบ นวด ภัตตาคาร และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

จำนวนผู้ใช้น้ำประเภทก่อสร้างสามารถสะท้อนให้เห็นการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ได้อีกประการหนึ่ง โดยพบว่า แขวงที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำและปริมาณน้ำใช้ในการก่อสร้างสูงสุดได้แก่ แขวงบางบำหรุ รองลงมาได้แก่แขวงบางอ้อ แขวงบางพลัดและแขวงบางยี่ขัน แต่ยังมีจำนวนไม่มากนักโดยมีจำนวนสูงสุดเพียง 41 รายและมีปริมาณน้ำใช้เพียง 6,309 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 6.26 และ 5.00 ของจำนวนผู้ใช้น้ำและปริมาณน้ำใช้ทั้งหมดของปริมาณการให้บริการของสำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อยเท่านั้น

สำหรับจำนวนผู้ใช้น้ำราชการ พบว่า แขวงที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำประเภทราชการสูงสุดอยู่ในแขวงบางยี่ขัน รองลงมาได้แก่แขวงบางพลัด แขวงบางอ้อและแขวงบางบำหรุ จำนวน 21 14 13 และ 9 ราย ตามลำดับ โดยมีปริมาณน้ำใช้เท่ากับ 9,802 9,077 5,091 และ 868 ลูกบาศก์เมตรตามลำดับ ซึ่งถือว่ายังมีจำนวนน้อยอยู่

แต่อย่างไรก็ดีในแต่ละแขวงมีการใช้น้ำเพื่อบ้านพักอาศัยสูงสุดเป็นหลัก รองลงมาเป็นการให้บริการเพื่อผู้น้ำรายใหญ่ ใช้น้ำก่อสร้างและใช้น้ำราชการตามลำดับ

3.3.5.2 การบริการสังคม

การบริการสังคมนับเป็นปัจจัยสำคัญของความเป็นอยู่ของชุมชนเมือง ซึ่งมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่างด้วยกัน ได้แก่ โรงเรียน ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานพยาบาล คลินิก ธนาคาร โรงภาพยนตร์ โรงแรม สถานนวด ศูนย์การค้า ตลาด นอกจากนี้สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนได้แก่การนันทนาการก็จัดเป็นบริการทางสังคมที่จำเป็นในปัจจุบันด้วยเช่นกัน

โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงานทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน รวมถึงในสังกัดของกรุงเทพมหานคร เป็นต้น จากการศึกษา พบว่าโรงเรียนในเขตทุกเขตของกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 1,587 แห่ง โดยมีกระจายอยู่ทุกเขต แบ่งเป็นภาครัฐ 635 แห่ง ภาคเอกชน 952 แห่ง ทั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเท่าที่จะหาได้ในช่วงระยะเวลาเดียวกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เขตบางพลัดมีโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ทั้งสิ้น 45 แห่ง แบ่งเป็นของภาครัฐ 16 แห่งของภาคเอกชน 29 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3 ของโรงเรียนทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นอัตราส่วนโรงเรียนต่อพื้นที่เท่ากับ 0.23 ตารางกิโลเมตร โดยมีนักเรียนทั้งสิ้น 40,398 คนและครู 1,706 คน คิดเป็นอัตราส่วนนักเรียน 24 คนต่อครูหนึ่งคน และมีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 37 คน อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกรุงเทพมหานครซึ่งมีนักเรียน 28 คนต่อครูหนึ่งคนและมีนักเรียน เฉลี่ยห้องละ 53 คนอันมีสาเหตุมาจากการลดลงของจำนวนประชากรภายในเขตและการกระจายตัวของแหล่งงานไปยังเขตรอบนอกประกอบกับสภาพของพื้นที่และระดับของชั้นเรียน

สถานพยาบาล พบว่ากรุงเทพมหานครมีโรงพยาบาลทั้งสิ้น 158 แห่ง คลินิก 3,711 แห่งและศูนย์บริการสาธารณสุข 141 แห่ง เขตบางพลัดมีโรงพยาบาล 2 แห่ง คลินิก 139 แห่งศูนย์บริการสาธารณสุข 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.27 3.75 และ 1.42 ของกรุงเทพมหานครตามลำดับ โดยโรงพยาบาลเป็นการดำเนินการของเอกชนทั้งสิ้น สำหรับศูนย์บริการสาธารณสุขอยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 2 แห่งเมื่อพิจารณาด้านการให้บริการพบว่าเขตบางพลัดมีโรงพยาบาลเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อจำนวนประชากร 64,614 คน มีคลินิกเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 930 คนและมีศูนย์บริการสาธารณสุขเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 64,614 คน

ตารางที่ 3.22 จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน ห้องเรียน จำนวนสถานศึกษาในภาพรวม ปี พ.ศ.2556

เขต	จำนวน พื้นที่(ตร.กม.)	จำนวนโรงเรียน					จำนวนนักเรียน				จำนวนครู				จำนวนห้องเรียน					
		ภาครัฐ	ภาคเอกชน	รวม	สัดส่วน	ร.เฉลี่ย	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	รวม	สัดส่วน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	รวม	สัดส่วน	นร.ต่อ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	รวม	สัดส่วน	นร.ต่อโรงเรียน
กรุงเทพมหานคร	1,568.777	636	946	1,582	100.00	0.98	1,087,981	653,953	1,741,934	100.00	36,884	24,705	61,589	100.00	28	18,217	14,898	33,115	100.00	53
1 พระนคร	6.636	30	16	46	2.84	0.12	63,488	10,698	64,186	3.68	2,326	567	2,893	4.70	22	870	321	1,191	3.60	54
2 บริเวณภายในเขตกรุงเทพมหานคร	1.831	9	11	20	1.26	0.10	11,227	4,639	15,876	0.91	621	223	844	1.37	19	283	142	425	1.28	37
3 สหพันธรัฐ	1.416	7	5	12	0.76	0.12	5,640	3,406	9,046	0.62	264	157	421	0.68	21	172	79	251	0.76	36
4 ปทุมวัน	8.369	17	10	27	1.71	0.31	60,803	6,660	67,463	3.30	1,257	338	1,595	2.58	36	461	175	636	1.92	90
6 บางกอก	6.636	7	25	32	2.02	0.17	7,376	26,360	33,736	1.88	383	1,174	1,557	2.63	21	175	547	722	2.18	45
6 บางนา	16.662	10	16	26	1.68	0.67	12,279	14,656	26,935	1.55	649	612	1,261	2.05	21	356	383	738	2.23	36
7 บางเขน	9.326	10	39	49	3.10	0.19	23,849	22,669	46,518	2.67	1,292	890	2,182	3.54	21	648	576	1,224	3.70	38
8 บางกอกน้อย	10.921	7	22	29	1.83	0.38	5,338	7,465	12,803	0.73	298	322	620	1.01	21	175	225	400	1.21	37
9 คลองเตย	10.665	23	45	68	4.30	0.16	40,280	34,641	74,921	4.30	2,088	1,600	3,688	5.98	20	875	849	1,724	5.21	43
10 บางเขน	11.545	13	25	38	2.40	0.30	22,478	11,756	34,235	1.97	738	739	1,478	2.40	23	405	354	759	2.28	45
11 บางนา	9.595	4	27	31	1.96	0.21	18,200	38,828	57,028	3.27	341	533	874	1.42	65	154	293	447	1.35	128
12 บางนา	7.126	10	28	38	2.40	0.18	14,805	26,203	41,008	2.35	806	1,023	1,832	2.97	22	408	674	1,082	3.27	38
13 บางนา	16.033	7	23	30	1.80	0.60	12,288	10,372	22,660	1.30	684	630	1,314	2.13	17	324	300	624	1.88	36
14 บางนา	8.354	4	18	22	1.38	0.38	9,896	12,846	22,742	1.31	493	631	1,124	1.83	20	248	318	567	1.71	40
16 บางนา	32.776	15	44	59	3.73	0.66	20,974	31,788	52,762	3.03	970	1,175	2,145	3.48	25	603	819	1,428	4.31	67
16 บางนา	26.666	19	64	83	4.61	0.36	27,152	63,343	90,495	4.62	1,563	1,627	3,190	5.07	26	716	871	1,587	4.79	51
17 บางนา	61.547	21	15	36	2.28	1.71	14,568	4,369	18,937	1.09	755	188	943	1.53	20	428	131	559	1.69	34
18 บางนา	23.678	9	16	25	1.68	0.95	10,181	11,771	21,952	1.26	545	240	785	1.27	28	272	159	431	1.30	51
19 บางนา	76.613	18	30	48	3.10	1.66	20,623	15,406	36,029	2.07	1,195	566	1,761	2.86	20	496	364	860	2.60	42
20 บางนา	59.789	17	27	44	2.78	1.36	22,930	16,280	39,210	2.25	1,163	725	1,888	3.07	21	649	416	1,065	3.22	37
21 บางนา	32.808	13	50	63	3.98	0.52	40,186	57,258	97,444	5.59	1,475	1,700	3,175	5.16	31	475	1,140	1,615	4.88	60
22 บางนา	48.804	23	47	70	4.42	0.70	346,847	37,245	384,092	22.05	1,754	1,193	2,947	4.78	130	808	718	1,527	4.61	252
23 บางนา	30.476	10	21	31	1.96	0.98	11,647	5,482	17,129	0.98	663	275	938	1.62	18	302	171	473	1.43	36
24 บางนา	69.803	15	28	43	2.72	1.63	15,226	13,919	29,145	1.67	823	877	1,700	2.76	17	416	379	795	2.40	37
25 บางนา	236.261	38	6	44	2.78	5.37	9,752	4,761	14,513	0.83	639	90	729	1.18	20	390	67	457	1.38	32
26 บางนา	174.331	36	11	47	2.97	3.71	23,283	6,618	28,901	1.66	1,113	272	1,385	2.25	21	732	146	878	2.65	33
27 บางนา	123.859	24	7	31	1.96	4.00	22,896	3,213	26,109	1.50	771	131	902	1.46	29	449	85	534	1.61	49
28 บางนา	8.626	25	39	64	4.05	0.13	27,907	17,174	45,081	2.59	1,492	748	2,240	3.64	20	554	502	1,056	3.19	43
29 บางนา	6.051	7	26	33	2.09	0.18	4,404	13,634	18,038	1.04	240	694	934	1.62	19	156	402	557	1.68	32
30 บางนา	11.944	20	34	54	3.41	0.22	19,834	11,379	31,213	1.79	1,163	601	1,764	2.85	18	544	339	883	2.67	35
31 บางนา	11.360	16	29	45	2.84	0.25	12,136	28,262	40,398	2.32	733	973	1,706	2.77	24	357	735	1,092	3.30	37
32 บางนา	6.180	15	22	37	2.34	0.17	16,120	20,535	36,655	2.10	952	686	1,638	2.66	22	457	535	992	3.00	37
33 บางนา	63.947	31	47	78	4.83	0.68	35,202	22,383	67,585	3.88	1,787	1,093	2,880	4.68	23	1,029	614	1,643	4.96	41
34 บางนา	156.432	29	14	43	2.72	3.61	18,788	5,266	25,054	1.44	950	221	1,171	1.90	21	612	154	766	2.31	33
35 บางนา	25.724	16	17	33	2.09	0.78	19,903	6,506	26,408	1.52	1,051	316	1,367	2.22	19	664	204	768	2.32	34
36 บางนา	79.698	30	16	46	2.91	1.73	17,637	4,507	22,144	1.27	1,070	210	1,280	2.08	17	561	136	697	2.10	32
37 บางนา	42.874	19	24	43	2.72	1.00	27,786	12,019	39,805	2.29	1,108	521	1,629	2.64	24	719	327	1,046	3.16	38
38 บางนา	48.283	11	14	25	1.68	1.93	13,141	11,640	24,781	1.42	645	244	889	1.44	28	369	247	616	1.86	40

ที่มา: กรมสามัญศึกษา

กรมการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 323 โรงเรียนและที่ตั้งในเขตบางพลัด

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ประเภท	สังกัด	ที่ตั้ง
1	พัฒนวิทย์	ประถม มัธยม	เอกชน	บางบำหรุ
2	ศิริมงคลศึกษา	ประถม มัธยม	เอกชน	บางบำหรุ
3	อนุบาลวิเศษศิริเกษย์	อนุบาล	เอกชน	บางบำหรุ
4	ธรรมภิรักษ์	อนุบาล	เอกชน	บางบำหรุ
5	อนุบาลสุชากร	อนุบาล	เอกชน	บางบำหรุ
6	อนุบาลอารีย์	อนุบาล	เอกชน	บางบำหรุ
7	วัดรวก	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางบำหรุ
8	พาณิชย์การสยาม	อาชีวศึกษา	เอกชน	บางพลัด
9	เทคโนโลยีศึกษายุ	อาชีวศึกษา	เอกชน	บางพลัด
10	บูรณวิทย์	ประถม มัธยม	เอกชน	บางพลัด
11	พินลวิทย์	ประถม มัธยม	เอกชน	บางพลัด
12	ศรีบูรณวิทย์	ประถม มัธยม	เอกชน	บางพลัด
13	ศรีบูรณวิทย์อนุบาล	อนุบาล	เอกชน	บางพลัด
14	อนุบาลกล้วยไม้	อนุบาล	เอกชน	บางพลัด
15	อนุบาลสมิทธิ์	อนุบาล	เอกชน	บางพลัด
16	วัดอรุณวิจิตราราม	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางพลัด
17	วัดป่าไผ่หัด	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางพลัด
18	วัดเทพากร	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางพลัด
19	วัดบางพลัด	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางพลัด
20	สารพัดช่างนครหลวง	อาชีวศึกษา	กรมอาชีวศึกษา	บางพลัด
21	โรงเรียนคนตรีสถานกลาง	พิเศษ	เอกชน	บางพลัด
22	โรงเรียนพระนครภาษาต่างประเทศ	พิเศษ	เอกชน	บางพลัด
23	อินทรอชีวศึกษา	อาชีวศึกษา	เอกชน	บางยี่ขัน
24	ชนะเลิศวิญญูธรรม์	ประถม มัธยม	เอกชน	บางยี่ขัน
25	บางยี่ขันสมศราระห์	ประถม มัธยม	เอกชน	บางยี่ขัน
26	ศรีดุสิต	ประถม มัธยม	เอกชน	บางยี่ขัน
27	ทิวาผ่องาม	ประถม มัธยม	เอกชน	บางยี่ขัน
28	ศิริมงคลศึกษาอนุบาล	อนุบาล	เอกชน	บางยี่ขัน
29	อนุบาลทิวาผ่องาม	อนุบาล	เอกชน	บางยี่ขัน
30	อนุบาลคุณแม่	อนุบาล	เอกชน	บางยี่ขัน
31	วัดศรีโอดสวรรค์	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางยี่ขัน
32	วัดฤทธิชัย	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางยี่ขัน
33	วัดบรมมงคล	มัธยม	กรมสามัญศึกษา	บางยี่ขัน
34	พาณิชย์การบางยี่	อาชีวศึกษา	เอกชน	บางยี่
35	เทคนิคพระรามหก	อาชีวศึกษา	เอกชน	บางยี่
36	พระรามหกเทคโนโลยี	อาชีวศึกษา	เอกชน	บางยี่
37	บางยี่ศึกษา	ประถม มัธยม	เอกชน	บางยี่
38	ประมุขวิทยา	ประถม มัธยม	เอกชน	บางยี่
39	รัตนกุลอนุบาล	อนุบาล	เอกชน	บางยี่
40	อนุบาลอาภาพร	อนุบาล	เอกชน	บางยี่
41	อนุบาลนศอิตตารุทธอหฺซาน	อนุบาล	เอกชน	บางยี่
42	วัดตติรแก้วจงกณดิ	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางยี่
43	วัดวิญญูอาราม	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางยี่
44	วัดสามัคคีสุขทราวาส	ประถม	กรุงเทพมหานคร	บางยี่
45	วัดวิญญูอารามพิทยากร	มัธยม	กรมสามัญศึกษา	บางยี่

ที่มา กรมสามัญศึกษา

กรมอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

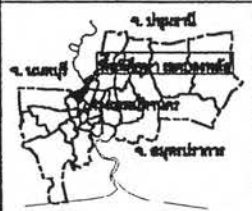
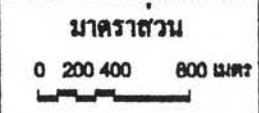

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง ที่ตั้งศาสนสถานและโรงเรียน ในเขตบางพลัด

- สถานศึกษา
- ★ ศาสนสถาน

ที่มา : สำนักงานเขตบางพลัด

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.10

ตารางที่ 3.24 สถานพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร

เขต	จำนวนพื้นที่ ตร.กม.	จำนวนประชากร ปี 2539	คลินิก			โรงพยาบาล			ศูนย์บริการสาธารณสุข		
			แห่ง	%	ต่อ ปชก	แห่ง	%	ต่อ ปชก	แห่ง	%	ต่อ ปชก
กรุงเทพมหานคร	1,568.737	5,584,963	3,711	100	1,505	159	100	35,126	141	100	39,610
1 พระนคร	5.536	82,885	141	3.80	588	1	0.63	82,885	2	1.42	41,443
2 ป้อมปราบศัตรูพ่าย	1.931	80,173	164	4.42	489	5	3.14	16,035	1	0.71	80,173
3 สัมพันธวงศ์	1.416	39,585	66	1.78	600	2	1.26	19,793	1	0.71	39,585
4 ปทุมวัน	8.369	112,920	152	4.10	743	6	3.77	18,820	2	1.42	56,460
5 บางรัก	5.536	65,966	134	3.61	492	7	4.40	9,424	1	0.71	65,966
6 ดุสิต	10.665	163,572	110	2.96	1,487	2	1.26	81,786	2	1.42	81,786
7 บางซื่อ	11.545	167,045	105	2.83	1,591	3	1.89	55,682	2	1.42	83,523
8 หนองจอก	9.595	102,133	162	4.37	630	9	5.66	11,348	2	1.42	51,067
9 ราชเทวี	7.126	133,872	151	4.07	887	17	10.69	7,875	1	0.71	133,872
10 ้วยขวาง	15.033	80,201	120	3.23	668	7	4.40	11,457	3	2.13	26,734
11 ดินแดง	8.354	173,672	56	1.51	3,101	2	1.26	86,836	1	0.71	173,672
12 สนบุรี	8.626	203,369	163	4.39	1,248	6	3.77	33,895	3	2.13	67,790
13 คลองสาน	6.051	121,766	123	3.31	990	6	3.77	20,294	1	0.71	121,766
14 บางกอกใหญ่	6.180	94,975	72	1.94	1,319	-	-	-	1	0.71	94,975
15 ยานนาวา	16.662	95,059	57	1.54	1,668	1	0.63	95,059	3	2.13	31,686
16 สาทร	9.326	116,067	120	3.23	967	2	1.26	58,034	1	0.71	116,067
17 บางคอแหลม	10.921	125,011	66	1.78	1,894	3	1.89	41,670	2	1.42	62,506
18 พระโขนง	32.775	200,384	92	2.48	2,178	3	1.89	66,795	4	2.84	50,096
19 คลองเตย	25.559	230,534	309	8.33	746	16	10.06	14,408	4	2.84	57,634
20 ประเวศ	61.547	125,700	30	0.81	4,190	1	0.63	125,700	3	2.13	41,900
21 สวนหลวง	23.678	107,183	34	0.92	3,152	1	0.63	107,183	3	2.13	35,728
22 บางเขน	76.613	263,401	73	1.97	3,608	4	2.52	65,850	4	2.84	65,850
23 จตุจักร	32.908	172,115	160	4.31	1,076	5	3.14	34,423	2	1.42	86,058
24 ดอนเมือง	59.789	247,111	75	2.02	3,295	-	-	-	5	3.55	49,422
25 บางกะปิ	48.904	236,294	222	5.98	1,064	3	1.89	78,765	3	2.13	78,765
26 ลาดพร้าว	30.476	138,467	77	2.07	1,798	4	2.52	34,617	3	2.13	46,156
27 บีญกุ่ม	69.903	235,012	60	1.62	3,917	1	0.63	235,012	3	2.13	78,337
28 บางกอกน้อย	11.944	170,494	114	3.07	1,496	7	4.40	24,356	1	0.71	170,494
29 บางพลัด	11.360	129,228	139	3.75	930	3	1.89	43,076	2	1.42	64,614
30 ภาษีเจริญ	53.947	278,013	92	2.48	3,022	8	5.03	34,752	9	6.38	30,890
31 จอมทอง	25.724	170,194	44	1.19	3,868	3	1.89	56,731	3	2.13	56,731
32 ราษฎร์บูรณะ	42.874	179,072	67	1.81	2,673	9	5.66	19,897	8	5.67	22,384
33 มีนบุรี	174.331	148,600	39	1.02	3,911	2	1.26	74,300	8	5.67	18,575
34 หนองจอก	236.261	75,198	12	0.32	6,267	2	1.26	37,599	12	8.51	6,267
35 ลาดกระบัง	123.859	95,634	24	0.65	3,985	1	0.63	95,634	8	5.67	11,954
36 บางขุนเทียน	155.432	156,437	48	1.29	3,259	4	2.52	39,109	10	7.09	15,644
37 คลิ่งชัน	79.698	142,090	17	0.46	8,358	1	0.63	142,090	12	8.51	11,841
38 หนองแขม	48.283	125,531	22	0.59	5,706	2	1.26	62,766	5	3.55	25,106

ที่มา: กรมการแพทย์ กองการประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายวิชาการ กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3.25 สถานพยาบาลในเขตบางพลัด

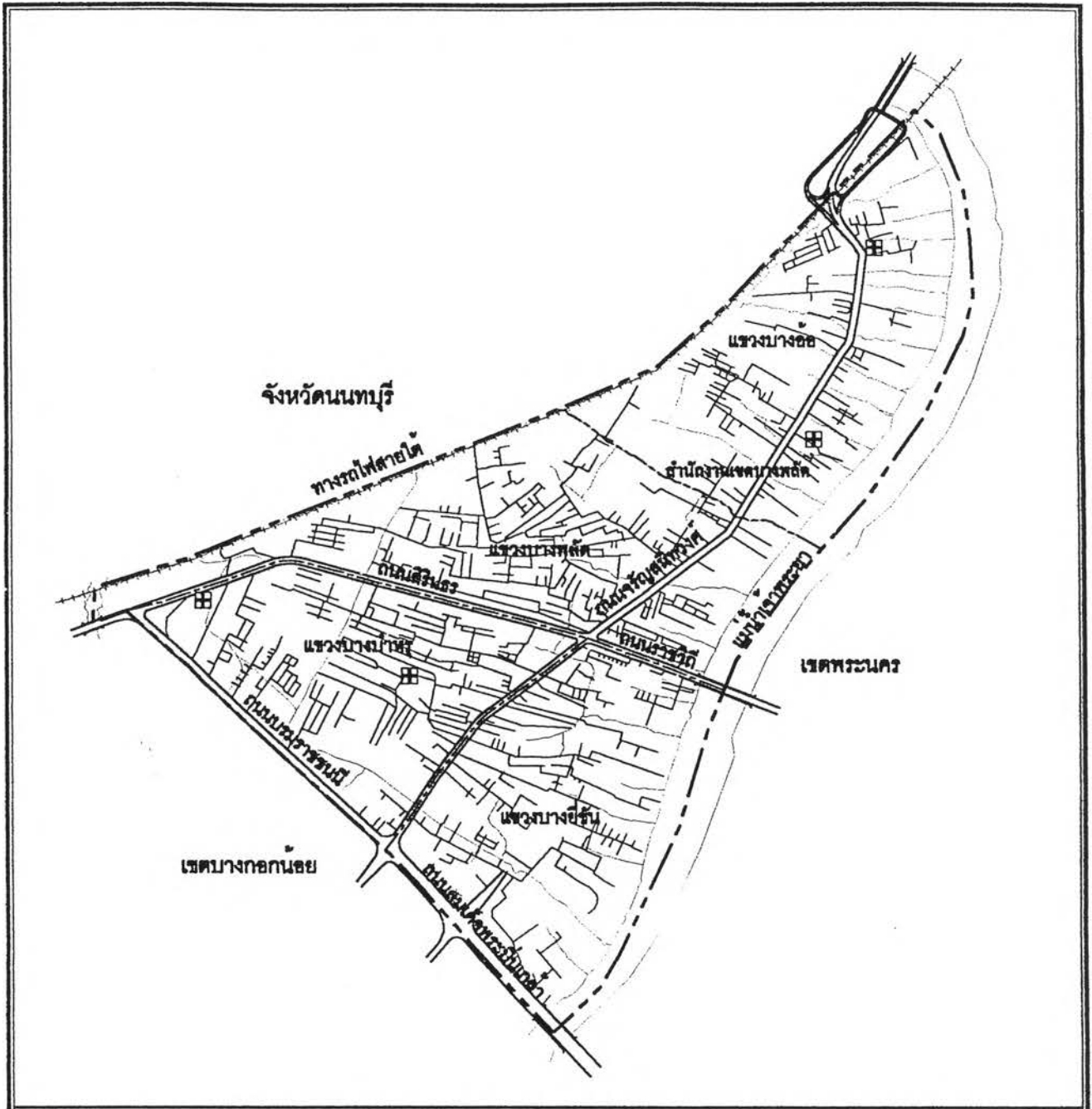
เขต	จำนวนพื้นที่ ตร.กม.	จำนวนประชากร ปี 2539	คลินิก			โรงพยาบาล			ศูนย์บริการสาธารณสุข		
			แห่ง	ร้อยละ	ต่อ ปชก.	แห่ง	ร้อยละ	ต่อ ปชก.	แห่ง	ร้อยละ	ต่อ ปชก.
เขตบางพลัด	11.360	129,228	139	100	930	3	100	43,076	2	100	64,614
แขวงบางอ้อ	2.846	31,892	14	10.07	2,278	1	33	31,892	1	50	31,892
แขวงบางพลัด	3.296	34,645	66	47.48	525	-	-	-	-	-	-
แขวงบางยี่ขัน	2.886	39,556	34	24.46	1,163	-	-	-	-	-	-
แขวงบางบำหรุ	2.332	23,135	25	17.99	925	2	67	11,568	1	50	23,135

ที่มา: กรมการแพทย์ กองการประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข

สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายวิชาการ กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร

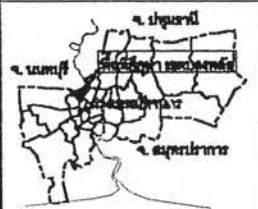
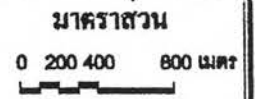

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง ที่ตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขและโรงพยาบาล ในเขตบางพลัด

☒ ศูนย์บริการสาธารณสุข, โรงพยาบาล

ที่มา : สำนักงานเขตบางพลัด

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.11

โดยพบว่าจำนวนเฉลี่ยของโรงพยาบาลและจำนวนเฉลี่ยของศูนย์บริการสาธารณสุขต่อจำนวนประชากรสูงกว่าจำนวนเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร(โรงพยาบาลเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 35,126 คน ศูนย์บริการสาธารณสุขเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 39,610 คน) ซึ่งถือว่ายังมีสัดส่วนต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเฉลี่ยต่อประชากรของกรุงเทพมหานคร มีเพียงคลินิกเท่านั้นที่มีจำนวนเฉลี่ยต่อประชากรต่ำกว่าจำนวนเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาในระดับแขวง พบว่าโรงพยาบาลและศูนย์สาธารณสุขจะตั้งอยู่ในแขวงบางอ้อและแขวงบางบ่าห์ แขวงบางพลัดและแขวงบางยี่ขันจะไม่มีโรงพยาบาลหรือศูนย์สาธารณสุข กลับกันจำนวนคลินิกกลับมีจำนวนมากในแขวงบางพลัดและแขวงบางยี่ขัน เนื่องจากมีจำนวนประชากรในแขวงทั้งสองมากกว่าแขวงอื่นๆ ประกอบกับการใช้ประโยชน์ที่เป็นไปในลักษณะพักอาศัยเป็นส่วนใหญ่

ธนาคารนับเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน ไม่ว่าจะภาวะเศรษฐกิจของประเทศจะเป็นอย่างไร ในปี 2539 กรุงเทพมหานครมีจำนวนธนาคารทั้งสิ้น 795 แห่ง เขตบางพลัดมีธนาคารจำนวน 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.06 ของกรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวนเฉลี่ย หนึ่งแห่งต่อประชากร 5,395 คน ซึ่งมีสัดส่วนต่ำกว่าจำนวนเฉลี่ยต่อประชากรของทั้งกรุงเทพมหานคร (หนึ่งแห่งต่อประชากร 7,115 คน) แสดงให้เห็นถึงการตอบรับการขยายตัวทางการค้าและบริการของพื้นที่ในช่วงระยะเวลาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

วัดเป็นสถาบันที่ส่งเสริมคุณธรรม และที่พึ่งทางจิตใจแก่ประชาชน กรุงเทพมหานคร มีวัดจำนวน 436 วัด เขตบางพลัดมีวัดจำนวน 25 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.28 ของทั้งกรุงเทพมหานคร คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยประชากร 5,619 คนต่อวัดหนึ่งแห่งในจำนวนนี้เป็นวัดที่กำลังจะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานถึง 7 แห่ง

โรงภาพยนตร์ กรุงเทพมหานครมีโรงภาพยนตร์สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจทั้งสิ้น 132 แห่ง เขตบางพลัดมีโรงภาพยนตร์ 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของกรุงเทพมหานคร โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 32,307 คน น้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร(หนึ่งแห่งต่อประชากร 42,310 คน)

ตารางที่ 326 จำนวนอาคาร วัตถุประสงค์ ค่าตลาด และบ้านเช่าอยู่ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2539

ลำดับงานเขต	จำนวนพื้นที่ ตร.กม.	จำนวนประชากร		อาคาร		วัด		โรงพยาบาล		โรงเรียน		ศูนย์การค้า		ตลาด		บ้านเช่า							
		ปี 2539	แห่ง	%	ปรก./ม.ก.	แห่ง	%	ปรก./ม.ก.	แห่ง	%	ปรก./ม.ก.	แห่ง	%	ปรก./ม.ก.	แห่ง	%	ปรก./ม.ก.	แห่ง	%	ปรก./ม.ก.			
1 พระนคร	5.536	82,885	51	6.50	1,625	23	5.28	3,604	1	0.76	87,885	36	12.90	2,302	8	8.60	10,361	6	3.56	13,814	116	3.22	715
2 ป้อมปราบ	1.931	80,173	20	2.56	4,009	11	2.52	7,288	2	1.52	40,087	21	7.53	3,818	0	-	1	0.59	80,173	153	4.24	524	
3 สัมพันธวงศ์	1.416	39,585	38	4.84	1,042	7	1.61	5,655	2	1.52	19,793	12	4.30	3,299	1	1.08	39,585	5	2.96	7,917	128	3.56	309
4 ปทุมวัน	8.369	112,920	40	5.10	2,823	6	1.38	18,820	14	10.61	8,096	19	6.81	5,943	8	8.60	14,115	5	2.96	22,584	108	2.89	1,046
5 บางรัก	5.536	66,966	24	3.06	2,749	5	1.15	13,193	2	1.52	32,983	22	7.89	2,988	5	5.38	13,193	3	1.78	21,989	92	2.56	717
6 คูสิต	10.665	163,572	15	1.91	10,905	16	3.67	10,223	4	3.03	40,893	1	0.36	163,572	1	1.08	163,572	4	2.37	40,893	68	1.88	2,405
7 บางซื่อ	11.545	167,045	29	3.69	5,760	9	2.06	18,561	4	3.03	41,761	1	0.36	167,045	2	2.15	83,523	4	2.37	41,761	98	2.72	1,705
8 พญาไท	9.595	102,133	31	3.95	3,295	1	0.23	102,133	5	3.79	20,427	13	4.66	7,856	2	2.15	51,067	3	1.78	34,044	111	3.08	920
9 ราชเทวี	7.126	133,872	38	4.84	3,523	4	0.92	33,468	9	6.82	14,875	28	10.04	4,781	4	4.30	33,468	2	1.18	66,936	106	2.94	1,263
10 หัวขวาง	15.033	80,201	25	3.18	3,206	2	0.46	40,101	0	-	-	19	6.81	4,221	2	2.15	40,101	0	-	-	166	4.60	483
11 ดินแดง	8.354	173,672	5	0.64	34,734	2	0.46	86,836	1	0.76	173,672	3	1.08	57,891	3	3.23	57,891	10	5.92	17,367	5	0.14	34,734
12 อนุทิน	8.626	203,369	35	4.46	5,811	25	5.73	8,135	6	4.56	33,895	2	0.72	101,685	3	3.23	67,790	10	5.92	20,337	158	4.38	1,287
13 คลองสาน	6.051	121,766	20	2.56	6,088	8	1.83	15,221	3	2.27	40,589	4	1.43	30,442	3	3.23	40,589	6	3.55	20,294	100	2.77	1,218
14 บางกอกใหญ่	6.180	94,975	9	1.15	10,653	13	2.98	7,306	0	-	-	1	0.36	94,975	0	-	-	5	2.96	18,995	54	1.50	1,759
15 ยานนาวา	16.687	95,059	18	2.29	5,281	9	2.06	10,562	0	-	-	0	-	-	5	2.96	19,012	63	1.75	1,509			
16 คลอง	9.326	116,067	27	3.44	4,289	5	1.15	23,213	3	2.27	38,688	5	1.78	23,213	1	1.08	116,067	3	1.78	38,689	80	2.22	1,451
17 บางคอแหลม	10.921	125,011	16	2.04	7,813	10	2.29	12,501	0	-	-	3	1.08	41,670	0	-	-	2	1.18	62,506	73	2.02	1,712
18 พระโขนง	32.775	200,384	12	1.53	16,699	8	1.83	25,048	1	0.76	200,384	2	0.72	100,192	1	1.08	200,384	7	4.14	28,626	134	3.71	1,495
19 คลองเตย	25.559	230,534	46	5.86	5,012	5	1.15	46,107	9	6.82	25,615	44	15.77	5,239	7	7.53	32,933	13	7.69	17,733	230	6.37	1,002
20 ปะเทศ	61.547	125,700	11	1.40	11,427	7	1.61	17,967	20	15.15	6,285	4	1.43	31,425	2	2.15	62,850	6	3.56	20,960	91	2.52	1,381
21 สวนหลวง	23.618	107,183	19	2.42	5,641	8	1.83	13,398	0	-	-	1	0.36	107,183	1	1.08	107,183	2	1.18	53,592	6	0.17	17,864
22 บางเขน	76.613	263,401	14	1.78	18,814	11	2.52	23,946	2	1.52	131,701	0	-	-	3	3.23	87,800	4	2.37	65,850	129	3.58	2,042
23 จตุจักร	32.908	172,115	16	2.04	10,757	2	0.46	86,058	8	6.06	21,514	6	2.15	28,686	4	4.30	43,029	7	4.14	24,588	99	2.74	1,739
24 คลองเมือง	59.789	247,111	18	2.29	13,728	8	1.83	30,888	2	1.52	123,566	7	2.51	35,302	4	4.30	61,778	4	2.37	61,778	87	2.41	2,840
25 บางกะปิ	48.904	236,294	37	4.71	6,386	6	1.38	39,382	9	6.82	26,256	8	2.87	29,537	11	11.83	21,481	5	2.96	47,258	208	5.76	1,136
26 ลาดพร้าว	30.476	138,467	13	1.66	10,651	4	0.92	34,617	0	-	-	1	0.36	138,467	1	1.08	138,467	4	2.37	34,617	68	1.88	2,036
27 มีนบุรี	69.903	235,012	18	2.29	13,066	7	1.61	33,573	1	0.76	235,012	0	-	-	1	1.08	235,012	4	2.37	58,753	80	2.22	2,938
28 บางกอกน้อย	11.944	170,494	28	3.57	6,089	31	7.11	5,500	1	0.76	170,494	4	1.43	42,624	3	3.23	56,831	7	4.14	24,356	109	3.02	1,564
29 บางพลัด	11.380	125,228	24	3.06	5,385	23	5.28	5,619	4	3.03	32,307	9	3.23	14,359	2	2.15	64,614	4	2.37	32,307	87	2.41	1,485
30 บางเขิน	53.947	278,013	21	2.68	13,239	30	6.88	9,267	15	11.36	18,534	0	-	-	5	5.38	56,603	4	2.37	69,503	151	4.19	1,841
31 จอมทอง	25.724	170,194	0	-	#DIV/0!	17	3.90	10,011	0	-	-	1	0.36	170,194	0	-	-	3	1.78	56,731	83	2.30	2,051
32 ราษฎร์บูรณะ	42.874	179,072	21	2.68	8,627	11	2.52	16,279	2	1.52	89,536	2	0.72	89,536	2	2.15	89,536	5	2.96	35,814	112	3.10	1,599
33 มีนบุรี	174.331	148,600	10	1.27	14,860	16	3.67	9,288	1	0.76	148,600	0	-	-	2	2.15	74,300	5	2.96	29,720	37	1.03	4,016
34 หอนงออก	236.261	75,198	5	0.64	15,040	16	3.67	4,700	0	-	-	0	-	-	0	-	-	1	0.59	75,198	21	0.58	3,581
35 ลาดกระบัง	123.859	96,634	8	1.02	11,954	13	2.98	7,256	0	-	-	0	-	-	0	-	-	1	0.59	96,634	30	0.83	3,188
36 บางขุนเทียน	156.432	156,437	8	1.02	19,555	16	3.67	9,777	1	0.76	156,437	0	-	-	1	1.08	156,437	5	2.96	31,287	94	2.61	1,664
37 คลองจั่น	79.688	142,090	4	0.51	35,523	32	7.34	4,440	0	-	-	0	-	-	0	-	-	1	0.59	142,090	32	0.89	4,440
38 หอนงแรม	48.283	125,531	11	1.40	11,412	9	2.06	13,948	0	-	-	0	-	-	0	-	-	3	1.78	41,844	41	1.14	3,062
รวม	1,568.737	5,584.963	785	100	7,115	436	100	12,810	132	100	42,310	279	100	20,018	93	100	60,053	169	100	33,047	3,608	100	1,548

ที่มา สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง ที่ตั้งธนาคาร และอาคารพาณิชย์ที่สำคัญ ในเขตบางพลัด

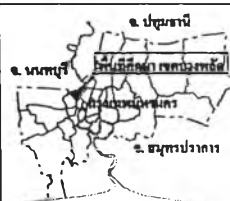
◆ ธนาคาร

■ อาคารพาณิชย์

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2538 และการสำรวจ

มาตราส่วน

0 200 400 800 เมตร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.12

โรงแรมในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 279 แห่งเฉลี่ยหนึ่งแห่ง ต่อประชากร 20,018 คน เขตบางพลัดมีโรงแรม 9 แห่งคิดเป็นร้อยละ 3.23 ของกรุงเทพมหานครเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 14,359 คนน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร

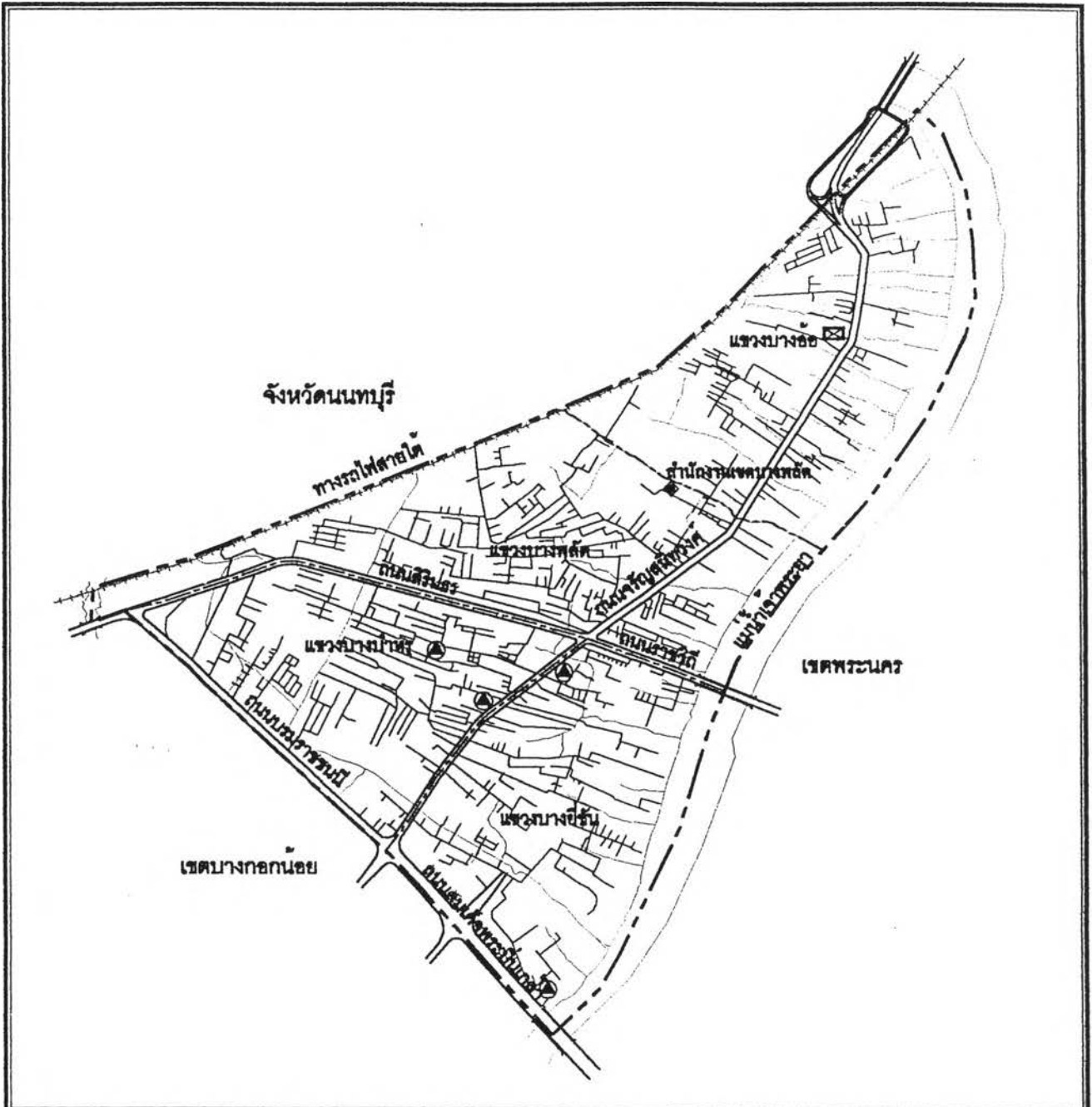
ศูนย์การค้าในวันจะทวีความจำเป็นแก่ชีวิตประจำวันของประชากรในยุคสมัยนี้เพราะเป็นแหล่งรวมกิจกรรมหลายกิจกรรมทั้งทางการค้าและบริการ กรุงเทพมหานครมีจำนวนศูนย์การค้าทั้งสิ้น 93 แห่งเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 60,053 คน เขตบางพลัดมีศูนย์การค้าจำนวน 2 แห่ง เฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 64,614 คน

ตลาดเป็นสิ่งที่จำเป็นปัจจัยสำคัญต่อชีวิตประจำวันสำหรับผู้อยู่อาศัยในชุมชน กรุงเทพมหานครมีตลาดทั้งสิ้น 169 แห่งเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 33,047 คน เขตบางพลัดมีตลาด 4 แห่ง เฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 32,307 คน คิดเป็นร้อยละ 2.37 ของทั้ง กรุงเทพมหานครซึ่งใกล้เคียงเกณฑ์เฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร

ร้านขายยาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเช่นกันและถือเป็นปัจจัย 4 ของมนุษย์ประการหนึ่ง กรุงเทพมหานครมีจำนวนร้านขายยาทั้งสิ้น 3,608 แห่งเฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 1,548 คน เขตบางพลัดมีร้านขายยาจำนวน 97 แห่งคิดเป็นร้อยละ 2.41 ของกรุงเทพมหานคร เฉลี่ยหนึ่งแห่งต่อประชากร 1,485 คนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร

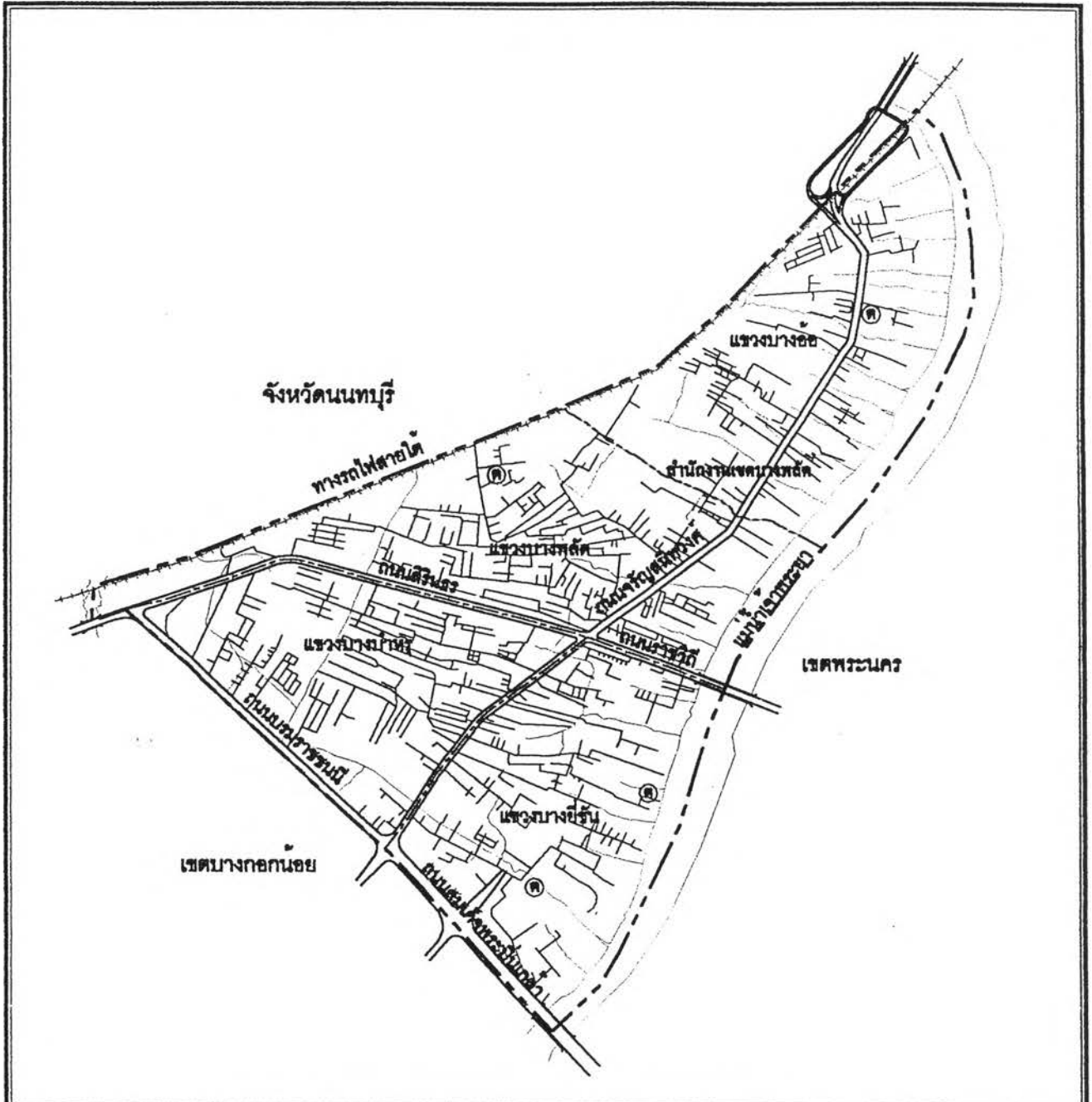
ด้านการนันทนาการ อันได้แก่ ห้องสมุด สวนสาธารณะ สวนหย่อม สนามเด็กเล่น และศูนย์เยาวชน พบว่า ไม่กิจกรรมด้านการนันทนาการของเขตบางพลัดในความรับผิดชอบของสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร แต่จากข้อมูลของสำนักงานเขตบางพลัดรายงานว่า เขตบางพลัดมีสวนสาธารณะ 1 แห่ง คือ ส่วนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 ริมน้ำเจ้าพระยา ในพื้นที่วัดบวรเมณฑล ซอยจรูญสุนิทวงศ์ 46 เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 50 ตารางวา ซึ่งยังถือว่ายังไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากร (สำนักงานเขตบางพลัด,2540)

สถานีดารวจ เขตบางพลัดมีสถานีดารวจอยู่จำนวน 5 สถานี แบ่งเป็นสถานีดารวจนครบาล 3 แห่ง และสถานีดารวจดับเพลิง 2 แห่ง ได้แก่ สถานีดารวจนครบาลบางพลัด สถานีดารวจนครบาลบางยี่ขันสถานีดารวจนครบาลบวรเมณฑล สถานีดารวจดับเพลิงบางอ้อและสถานีดารวจดับเพลิงพระปิ่นเกล้า

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

<p>แสดง ที่ตั้งสถานราชการที่สำคัญ ในเขตบางพลัด</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ สำนักงานเขตบางพลัด ⊙ สถานที่ราชการ ☒ ไปรษณีย์ <p>ที่มา : สำนักงานเขตบางพลัด</p>	<p>มาตราส่วน</p> <p>0 200 400 800 เมตร</p> <p>แผนที่</p>
<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แผนที่ 3.13</p>	

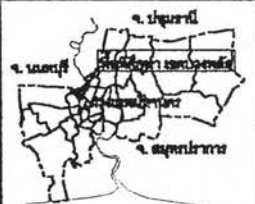
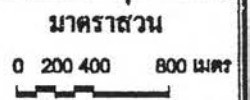

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

แสดง ที่ตั้งสถานีตำรวจ ในเขตบางพลัด

๑ สถานีตำรวจ

ที่มา : สำนักงานเขตบางพลัด

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.14

ตารางที่ 3.27 จำนวนห้องสมุด สวนสาธารณะ สวนหย่อม สนามเด็กเล่น และศูนย์เยาวชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2538-2539

	สำนักงานเขต	ห้องสมุด	สวนสาธารณะ	สวนหย่อม	สนามเด็กเล่น	ศูนย์เยาวชน
1	พระนคร	2	1	27	2	2
2	ป้อมปราบฯ	0	0	2	1	1
3	สัมพันธวงศ์	0	0	4	0	0
4	ปทุมวัน	2	1	3	3	3
5	บางรัก	0	0	4	1	1
6	ดุสิต	0	0	16	2	1
7	บางซื่อ	0	0	1	0	1
8	พญาไท	1	0	1	0	0
9	ราชเทวี	0	0	2	0	0
10	ห้วยขวาง	0	0	6	2	1
11	ธนบุรี	0	0	5	2	1
12	คลองสาน	1	0	3	0	0
13	บางกอกใหญ่	1	0	1	1	1
14	ยานนาวา	0	0	2	3	1
15	สาทร	0	0	0	0	0
16	บางคอแหลม	0	0	0	0	0
17	พระโขนง	0	1	1	4	2
18	คลองเตย	1	1	0	0	0
19	ประเวศ	1	1	0	0	1
20	บางเขน	1	0	0	1	1
21	จตุจักร	1	1	6	0	1
22	ดอนเมือง	0	0	0	0	0
23	บางกะปิ	0	1	0	0	0
24	ลาดพร้าว	1	0	0	0	0
25	บึงกุ่ม	0	0	0	0	0
26	บางกอกน้อย	0	0	1	1	2
27	บางพลัด	0	0	0	0	0
28	ภาษีเจริญ	1	0	0	0	0
29	จอมทอง	1	0	0	0	0
30	ราษฎร์บูรณะ	1	1	0	0	2
31	มีนบุรี	0	0	0	0	1
32	หนองจอก	0	1	0	0	0
33	ลาดกระบัง	0	1	0	0	1
34	บางขุนเทียน	1	0	0	0	2
35	ตลิ่งชัน	1	0	0	1	1
36	หนองแขม	0	0	0	0	1
	รวม	17	10	85	24	28

3.3.6.ชุมชนแออัด

ปัจจุบัน กรุงเทพมหานครมีจำนวนชุมชนแออัดทั้งสิ้น 1,291 ชุมชนมีประชากรชุมชนแออัดจำนวน 1,439,601 คน คิดเป็นร้อยละ 25.78 ของประชากรกรุงเทพมหานครทั้งหมด โดยมีจำนวนครัวเรือน 332,020 ครอบครัวยุ ในจำนวนหลังคาเรือน 256,881 หลังคาเรือน ทั้งนี้จะมีครอบครัวเฉลี่ย 257 ครอบครัวต่อชุมชนและมีประชากรชุมชนแออัด 6 คนต่อหลังคาเรือน

เขตบางพลัดมีจำนวนชุมชนแออัด 30 ชุมชนประกอบด้วยครัวเรือน 9,628 ครัวเรือนใน 6,971 หลังคาเรือน มีประชากรชุมชนแออัดจำนวน 41,471 คนคิดเป็นร้อยละ 32.09 ของประชากรเขตบางพลัด โดยมีจำนวนครอบครัวต่อชุมชนเฉลี่ย 321 ครอบครัวต่อชุมชนซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นถึงการกระจุกตัวของจำนวนชุมชนแออัดในพื้นที่เขตบางพลัดที่ค่อนข้างมาก

หากพิจารณาในระดับแขวง พบว่าชุมชนแออัดกระจายตัวไปในทุกแขวง โดยพบว่าแขวงที่มีจำนวนชุมชนแออัดมากที่สุดได้แก่ แขวงบางพลัด(12 ชุมชน) รองลงมาได้แก่แขวงบางยี่ขัน(9 ชุมชน) แขวงบางอ้อ(8 ชุมชน)และแขวงบางบำหรุ (1 ชุมชน)ตามลำดับ แขวงที่มีจำนวนประชากรชุมชนแออัดสูงที่สุดได้แก่ แขวงบางยี่ขัน รองลงมาได้แก่แขวงบางอ้อ แขวงบางพลัดและแขวงบางบำหรุ จำนวน 19,439 9,813 8,497 และ 3,722 คน คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรแขวงร้อยละ 49.14 30.77 24.53 และ16.09 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำนวนหลังคาเรือน พบว่า แขวงที่มีจำนวนหลังคาเรือนชุมชนแออัดมากที่สุดได้แก่แขวงบางยี่ขัน จำนวน 2,771 หลังคาเรือนโดยมีจำนวนหลังคาเรือนสูงสุดในชุมชนวัดคฤหบดี จำนวน 485 หลังคาเรือน รองลงมาได้แก่แขวงบางพลัดจำนวน 1,759 หลังคาเรือนโดยมีจำนวนสูงสุดอยู่ในชุมชนคลองสวนพริก จำนวน 266 หลังคาเรือน และแขวงบางอ้อจำนวน 1,521 หลังคาเรือน จำนวนสูงสุดอยู่ในชุมชนพัฒนาซอย 85 จำนวน 270 หลังคาเรือน สำหรับแขวงบางบำหรุมีจำนวนชุมชนแออัดเพียงแห่งเดียวโดยมีหลังคาเรือนจำนวน 920 หลังคาเรือน

3.4 ลักษณะทางประชากร

3.4.1 ประชากรเขตบางพลัดระดับเขต

3.4.1.1 จำนวนประชากรและการกระจายตัว

ตารางที่ 328 จำนวนชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2539

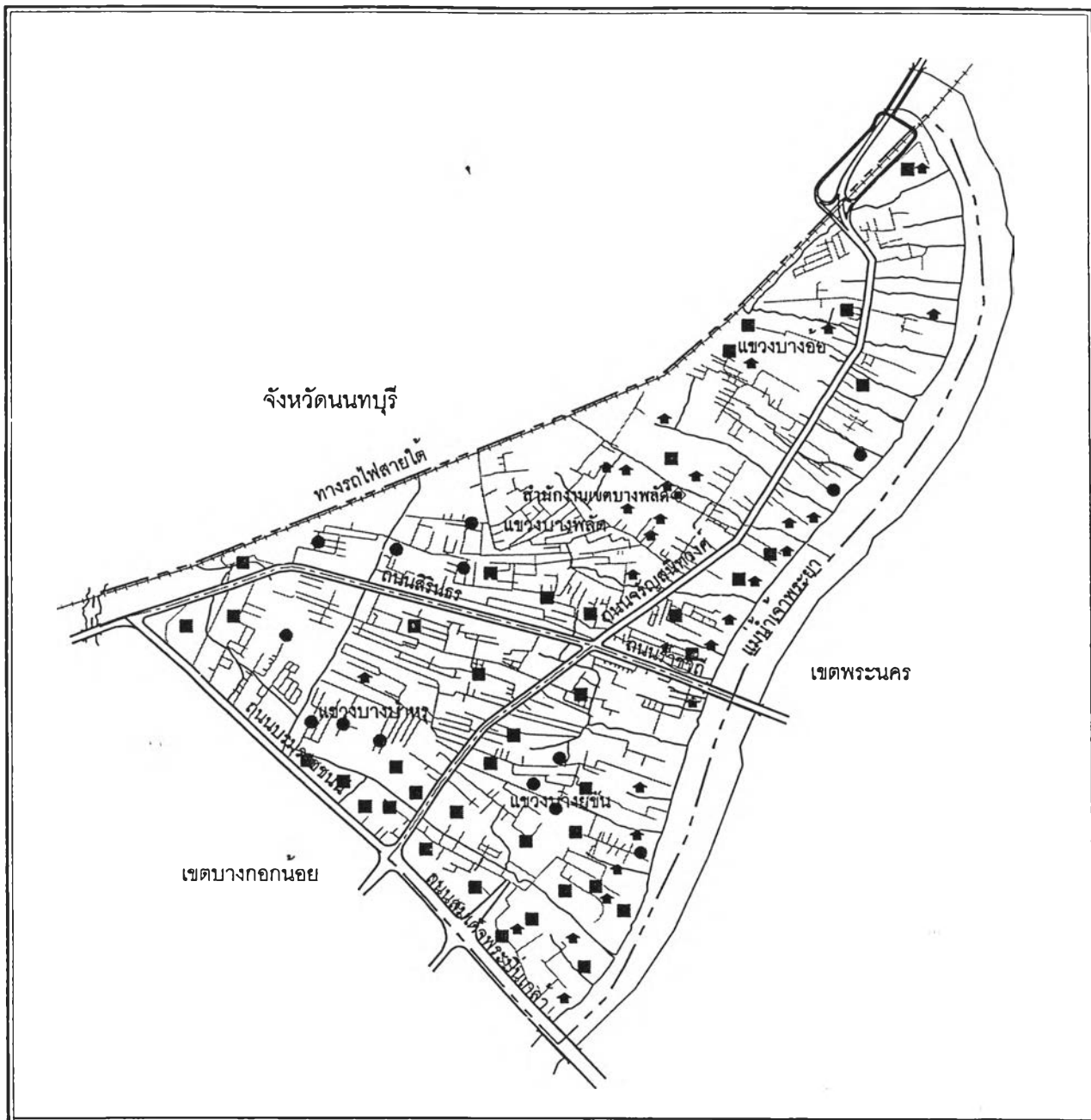
ที่	เขต	พื้นที่เขต(ไร่)	ประชากรเขต	ประชากรชุมชนแออัด	สัดส่วนประชากร ชุมชนแออัด(%)	จำนวนชุมชน	จำนวนครอบครัว	จำนวนหลังคาเรือน	ครอบครัว/ชุมชน	ประเภทพื้นที่
1	พระนคร	3,460.00	82,885	23,179	27.97	20	4,571	2,679	229	8
2	ป้อมปราบฯ	1,206.88	80,173	5,579	6.96	14	1,843	1,096	132	5
3	สัมพันธวงศ์	885.00	39,585	6,868	17.35	19	1,697	1,875	89	4
4	ปทุมวัน	5,230.63	112,920	29,963	26.54	15	7,245	4,036	483	7
5	บางรัก	3,460.00	65,966	12,046	18.26	16	2,908	2,401	182	5
6	บางนาฯ	10,413.75	95,069	19,717	20.74	27	4,330	3,468	160	6
7	สาทร	5,828.75	116,067	25,278	21.78	20	4,938	3,872	247	7
8	บางกอกใหญ่	6,825.63	125,011	43,796	35.03	24	11,092	7,139	462	6
9	ดุสิต	6,665.63	163,572	29,270	17.89	44	6,506	5,145	148	6
10	บางซื่อ	7,215.63	167,045	28,850	17.87	43	8,116	5,827	185	5
11	พญาไท	5,996.88	102,133	1,700	1.66	15	436	291	29	6
12	ราชเทวี	4,453.75	133,872	13,940	10.41	23	3,197	2,121	139	7
13	ห้วยขวาง	9,395.63	80,201	16,507	20.58	23	4,120	3,061	179	5
14	คลองเตย	15,974.38	230,534	110,370	47.88	49	34,688	20,125	708	5
15	จตุจักร	20,567.60	172,115	20,013	11.63	20	5,475	4,127	274	5
16	บางเขน	5,391.25	203,369	68,842	33.85	45	14,055	11,713	312	6
17	คลองสาน	3,781.88	121,766	38,181	31.36	45	8,206	6,137	182	6
18	บางกอกน้อย	7,465.00	170,494	69,014	40.48	30	12,658	8,976	422	8
19	บางกอกใหญ่	3,862.50	94,975	19,940	20.99	33	4,568	3,714	138	5
20	ดินแดง	5,221.25	173,672	68,602	39.44	19	12,567	11,866	661	6
21	พระโขนง	20,484.38	200,384	69,992	34.92	65	14,079	9,683	217	6
22	ประเวศ	38,466.88	125,700	45,041	35.83	39	8,784	9,315	225	5
23	บางเขน	47,883.13	263,401	102,080	38.76	74	20,864	11,233	282	9
24	บางกะปิ	30,565.00	236,294	7,356	3.11	16	3,620	1,135	226	6
25	ลาดพร้าว	19,047.60	138,467	29,032	20.97	33	7,116	5,618	216	5
26	บึงกุ่ม	43,689.38	235,012	23,650	10.06	36	5,973	5,026	166	5
27	ภาษีเจริญ	33,716.88	278,013	41,325	14.86	56	11,965	8,690	214	5
28	จอมทอง	16,077.50	170,194	32,871	19.31	37	8,355	5,470	226	6
29	ราชบุรีรามฯ	26,796.25	179,072	44,850	25.06	40	9,248	6,157	231	7
30	บางพลัด	7,100.00	129,228	41,471	32.09	30	9,628	6,971	221	6
31	สวนหลวง	14,798.75	107,183	37,391	34.89	33	8,012	5,524	243	7
32	มีนบุรี	108,956.88	148,600	32,146	21.63	46	7,720	6,892	168	5
33	ดอนเมือง	37,368.13	247,111	113,118	45.78	56	24,148	23,199	431	5
34	หนองจอก	147,663.13	75,198	14,264	18.97	36	3,510	7,775	98	2
35	ลาดกระบัง	77,411.88	95,634	66,211	69.23	37	11,450	10,393	309	6
36	คลองสาม	49,811.25	142,090	19,964	14.05	28	5,005	8,802	179	2
37	หนองแขม	30,176.88	125,531	49,647	39.47	55	13,652	10,302	248	5
38	บางขุนเทียน	87,145.00	156,437	26,731	17.09	30	5,685	4,827	190	6
กรุงเทพมหานคร		880,480.63	5,584,963.00	1,439,601.00	25.78	1,291	332,020	256,881	257	6

ที่มา : สำนักงานเขต 38 เขต

ตารางที่ 3.29 จำนวนชุมชนแออัดในพื้นที่เขตบางพลัดแยกย่อยต่างๆ

แขวง	ชุมชน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนประชากร แขวง/เขต(คน)	จำนวนประชากร ชุมชน	สัดส่วนประชากรชุมชน ต่อประชากรเขต/แขวง	จำนวนห้องเช่า (หลัง)	ประชากรต่อ ห้องเช่า/เดือน	จำนวนครอบครัว
แขวงบางมด		1,776.760	31,892	8,813	30.77	1,621	6	2,202
	ชุมชนแสงทอง			1,969	6.17	258	8	345
	ชุมชนคลองมะนาว			2,506	7.86	254	10	518
	ชุมชนเจริญวิถี 74			947	2.97	112	8	235
	ชุมชนพัฒนาซอย 85			1,176	3.69	270	4	314
	ชุมชนวีทวิบุตยาภาม			399	1.25	94	4	105
	ชุมชนวัดฉัตรแก้วมงคล			1,450	4.55	250	6	315
	ชุมชนสวนเทพนิรมิต			820	2.57	162	5	188
ชุมชนนิมิตคลองบางพลัด			546	1.71	121	5	182	
แขวงบางยี่ขัน		1,801.760	39,656	19,439	49.14	2,771	7	4,172
	ชุมชนบ้านปูน			2,604	6.58	397	7	602
	ชุมชนวัดพระบาทวิไลยสวรรค์			2,145	5.42	327	7	536
	ชุมชนวัดบรมวงศ			3,297	8.34	469	7	687
	ชุมชนวัดคาวตองธรรม			3,661	9.26	430	9	492
	ชุมชนวัดคันทินาถ			3,139	7.94	315	10	659
	ชุมชนวัดกฤษณบดิน			2,490	6.29	485	5	578
	ชุมชนวัดสิงห์			815	2.06	97	8	238
	ชุมชนคลองเจ้าอาภุชา			802	2.03	139	6	218
	ชุมชนโสมถวิล			486	1.23	112	4	162
แขวงบางบำหรุ		1,467.600	21,135	3,722	16.09	820	4	1,066
	ชุมชนวัดรวมบางบำหรุ			3,722	16.09	920	4	1,066
แขวงบางพลัด		2,060.000	34,646	4,497	12.63	1,759	6	2,188
	ชุมชนควงดี			592	1.71	93	6	129
	ชุมชนคลองสวนพฤก			1,312	3.79	266	5	328
	ชุมชนซอยเจริญ 72			866	2.50	153	6	245
	ชุมชนวัดบางพลัด			356	1.03	68	5	90
	ชุมชนสะพานยาว			434	1.25	135	3	189
	ชุมชนเทพนารี			995	2.87	228	4	187
	ชุมชนพัฒนาซอย 79			599	1.73	101	6	144
	ชุมชนวัดเทพาภ			1,324	3.82	235	6	328
	ชุมชนวัดภาณุรังษี			935	2.70	164	6	241
	ชุมชนสวนปรก			293	0.85	164	2	68
	ชุมชนหลังสำนักงานเขตบางพลัด			296	0.85	37	8	74
	ชุมชนจิตพระยาภิรม			495	1.43	115	4	165
	เขตบางพลัด		7,100.000	129,228	41,471	32.09	6,871	6

ที่มา : สำนักงานเขตบางพลัด

แนวทางการพัฒนาเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

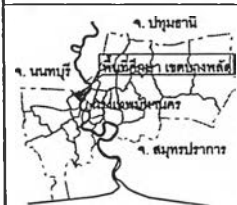
แสดง ที่ตั้งชุมชน หมู่บ้าน และอาคารคอนโดมิเนียม ในเขตบางพลัด

- ☉ สำนักงานเขตบางพลัด
- ▲ ที่ตั้งชุมชน
- หมู่บ้าน
- อาคารคอนโดมิเนียม

ที่มา : สำนักผังเมือง, สนง.เขตบางพลัด

มาตราส่วน

0 200 400 800 เมตร

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 3.15

เปรียบเทียบจำนวนประชากรของเขตบางพลัดกับเขตอื่นของกรุงเทพมหานคร พบว่าในปี พ.ศ. 2531, 2535 และ 2539 ประชากรรวมของกรุงเทพมหานคร จำนวน 38 เขต มีประชากรจำนวน 5,716,779, 5,562,141 และ 5,584,963 คน ตามลำดับ เป็นประชากรของเขตบางพลัดจำนวน 145,372, 138,208, 129,228 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54, 2.48 และ 2.31 ของประชากรรวมกรุงเทพมหานครในปีนั้นตามลำดับ และพบว่าประชากรของเขตบางพลัดมีส่วนแบ่ง (Share) ของกรุงเทพมหานครเป็นสัดส่วนน้อย โดยมีการเพิ่มขึ้นของประชากรในอัตราที่ลดลงในปี 2535-2539 ร้อยละ -1.67 ต่อปี ในขณะที่ประชากรรวมในกรุงเทพมหานครมีอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 ต่อปีในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบขนาดของประชากร ของเขตบางพลัดกับเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร ในปี 2535 พบว่า กลุ่มเขตที่มีประชากรขนาดใหญ่สุดส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมืองชั้นกลางและเขตเมืองชั้นใน โดยมีประชากรมากกว่า 200,000 คน ได้แก่ เขตดอนเมือง เขตพญาไท เขตประเวศ เขตบึงกุ่ม และเขตพระโขนงตามลำดับ กลุ่มเขตที่มีประชากรขนาดเล็กมีประชากรน้อยกว่า 100,000 คน ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชั้นใน ได้แก่ เขตพระนคร เขตป้อมปราบฯ เขตบางรัก และเขตสัมพันธวงศ์ และเขตชั้นนอก ได้แก่ เขตหนองแขม เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตบางพลัดอยู่ในกลุ่มที่มีประชากรขนาดกลางและมีประชากรสูงกว่ามัธยฐานของเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร

ในปี พ.ศ.2539 พบว่า มัธยฐานหรือครึ่งหนึ่งของจำนวนเขตทั้งหมด ของกรุงเทพมหานคร มีประชากรต่ำกว่า 140,000 คน จำนวนประชากรของเขตเมืองชั้นในมีจำนวนลดลงตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไปเนื่องจากการย้ายออก ได้แก่ เขตพญาไท เขตคลองเตย เขตธนบุรี เขตสาทร เขตดุสิต เขตคลองสาน เขตจตุจักร เขตบางคอแหลม และเขตปทุมวัน ส่วนประชากรที่อยู่ในเขตชั้นกลางและเขตชั้นนอก ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากตั้งแต่ 140,000 คน ขึ้นไป ได้แก่ เขตภาษีเจริญ เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตบึงกุ่ม เขตพระโขนง เขตราชพฤกษ์ เขตจอมทอง เขตบางขุนเทียน เขตมีนบุรี และเขตตลิ่งชัน สำหรับเขตบางพลัดอยู่ในกลุ่มเขตที่มีประชากรขนาดกลางและต่ำกว่ามัธยฐานของเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานครและมีอัตราการเพิ่มที่ลดลงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร โดยในระหว่างปี 2531-2535 กรุงเทพมหานครมีอัตราการเพิ่มที่ลดลงของ ประชากรร้อยละ -0.68 เขตบางพลัดมีอัตราการเพิ่มที่ลดลง ร้อยละ -1.26 ต่อปี แต่ในระหว่าง ปี 2534-2539 กรุงเทพมหานครมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.10 ต่อปี เขตบางพลัดก็ยังมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ลดลงร้อยละ -1.67 ต่อปี

ตารางที่ 3.30 พื้นที่และจำนวนประชากรกรุงเทพมหานครระดับเขตปี 2530-2539

ลำดับ	เขต	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร									
			2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539
	กรุงเทพมหานคร	1,568.737	5,609,352	5,716,779	5,832,843	5,546,937	5,620,591	5,562,141	5,572,712	5,584,226	5,570,743	5,584,963
	อำเภอเกาะเกร็ด											
1	พระนคร	5.536	104,791	102,382	98,487	92,701	90,522	91,590	89,076	87,255	83,671	82,885
2	ป้อมปราบฯ	1.931	83,412	81,440	76,940	85,260	86,397	85,941	83,680	81,642	80,932	80,173
3	สัมพันธวงศ์	1.416	50,089	48,377	47,480	47,035	46,281	44,349	43,220	42,126	40,412	39,585
	รวม	8.883	238,292	232,199	222,907	224,996	223,200	221,880	215,976	211,023	205,015	202,643
	เขตเมืองชั้นใน											
4	ปทุมวัน	8.369	145,110	146,499	137,710	139,592	138,071	123,371	119,887	117,241	116,195	112,920
5	บางรัก	5.536	88,554	87,175	81,518	86,653	85,421	73,276	70,838	69,210	68,081	65,966
6	อานนตรา	16.662	114,321	115,172	117,468	110,797	110,139	102,962	100,405	99,019	96,395	95,059
7	สาทร	9.326	152,656	148,242	146,503	143,526	142,095	131,702	127,377	124,819	119,913	116,067
8	บางคอแหลม	10.921	147,258	148,897	149,769	150,985	150,288	136,339	133,956	132,087	129,356	125,011
9	ดุสิต	10.665	264,736	267,601	257,654	177,502	175,663	178,525	172,890	171,306	166,617	163,372
10	บางเขน	11.545	297,243	304,854	304,103	189,246	189,873	176,540	175,305	172,427	169,148	167,045
11	พญาไท	9.595	231,659	228,734	228,409	204,967	201,261	212,035	192,005	171,447	168,728	162,133
12	ราชเทวี	7.126	119,121	112,239	107,401	97,380	95,175	112,203	111,037	109,303	103,210	103,872
13	ห้วยขวาง	15.033	262,262	265,164	272,071	266,407	266,604	252,605	258,187	251,125	240,974	230,201
14	คลองเตย	25.559	280,582	276,978	271,748	252,300	251,431	256,951	242,766	238,624	232,935	230,534
15	จตุจักร	32.908	199,026	199,606	201,185	205,324	207,239	183,637	179,972	177,267	173,677	172,115
16	ธนบุรี	8.626	274,949	269,975	264,471	262,344	259,345	237,980	230,892	215,778	208,061	203,269
17	คลองสาน	6.051	146,781	145,901	147,407	122,409	121,780	136,118	131,101	128,184	125,216	121,766
18	บางกอกน้อย	11.944	151,382	153,018	163,228	143,355	160,168	176,281	177,387	173,523	171,012	170,494
19	บางกอกใหญ่	6.180	108,171	107,548	109,036	103,885	102,600	102,975	100,408	98,895	96,364	94,975
20	ดินแดง	8.354								182,195	177,685	173,672
	รวม	204.400	2,983,811	2,977,103	2,959,681	2,656,712	2,657,153	2,583,500	2,514,413	2,466,450	2,403,567	2,328,771
	เขตเมืองชั้นกลาง											
21	พระโขนง	32.775	182,910	190,044	196,165	204,333	209,461	200,835	201,541	201,376	200,447	200,384
22	ประเวศ	61.547	187,080	197,226	203,312	200,826	205,906	205,127	221,089	118,599	121,080	125,700
23	บางพลี	76.613	186,938	199,670	209,429	208,567	221,274	235,100	241,611	251,199	256,759	263,401
24	บางกะปิ	48.904	201,918	214,519	225,443	231,707	235,494	232,506	233,392	234,597	234,598	236,294
25	ลาดพร้าว	30.476	110,162	116,595	121,327	115,758	120,732	128,761	131,888	134,107	135,128	138,467
26	บึงกุ่ม	69.903	130,340	147,634	162,037	178,143	188,789	204,662	214,479	214,811	226,652	235,012
27	ภาษีเจริญ	53.947	236,572	243,195	257,120	255,345	261,432	262,991	268,020	273,109	274,552	278,013
28	จอมทอง	25.724	176,699	182,249	189,383	171,043	174,976	166,380	167,762	170,079	169,382	170,194
29	รามกุ่มประะ	42.874	154,177	157,124	164,724	165,818	169,036	165,001	168,973	172,094	174,330	178,072
30	บางพลัด	11.360	145,942	145,372	163,554	161,309	143,567	138,208	134,970	133,520	130,759	129,228
31	สวนหลวง	23.678								107,406	107,064	107,183
	รวม	477.801	1,712,738	1,793,628	1,892,494	1,892,849	1,930,667	1,939,571	1,983,725	2,010,897	2,030,751	2,062,948
	เขตเมืองชั้นนอก											
32	มีนบุรี	174.331	81,110	86,558	92,741	94,232	100,618	109,508	116,250	124,273	132,957	148,600
33	ดอนเมือง	59.789	195,544	206,925	215,825	226,813	235,155	218,437	227,802	233,390	236,143	247,111
34	หนองจอก	236.261	60,142	61,417	62,272	60,821	61,882	64,139	65,668	68,391	70,801	75,198
35	ลาดกระบัง	123.859	63,875	65,311	66,684	65,685	68,926	76,605	81,432	85,123	89,145	95,634
36	คลองสาม	79.698	98,552	104,538	113,131	119,649	126,205	124,937	130,425	135,100	137,827	142,090
37	หนองแขม	48.283	65,822	70,491	77,618	80,834	86,439	96,632	103,521	110,483	116,891	125,531
38	บางขุนเทียน	155.432	109,466	118,609	129,490	124,246	130,546	126,932	133,500	139,096	147,646	156,437
	รวม	877.653	674,511	713,849	757,761	772,380	809,571	817,190	858,598	895,856	931,410	990,601

ที่มา : สำนักการบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

รวบรวมโดย:กองวิชาการและแผนงาน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

3.4.1.2 ความหนาแน่นประชากร

เปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรของเขตบางพลัด กับเขตอื่นของ กรุงเทพมหานคร พบว่าใน พ.ศ. 2539 มัชฎฐานหรือครึ่งหนึ่งของเขตใน กรุงเทพมหานคร (19 เขต) มีความหนาแน่นเท่ากับ 7,000 คนต่อตารางกิโลเมตร กลุ่มเขตที่มีความหนาแน่นสูง อันดับแรก ได้แก่ เขตป้อมปราบฯ มีความหนาแน่นประชากร 41,519 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมา ได้แก่ เขตสัมพันธวงศ์ เขตธนบุรี และเขตคลองสาน มีความหนาแน่น 27,956, 23,576 และ 20,123 คนต่อตารางกิโลเมตรตามลำดับ กลุ่มเขตที่มีความหนาแน่นอันดับสอง มีความหนาแน่นระหว่าง 15,000 - 20,000 คนตารางกิโลเมตร ได้แก่ เขตราชเทวี เขตห้วยขวาง เขตบางกอกใหญ่ และเขตดุสิต กลุ่มเขตที่มีความหนาแน่นอันดับสาม ซึ่งมีความหนาแน่นสูงกว่ามัชฎฐานของเขตในกรุงเทพมหานคร มีความหนาแน่นระหว่าง 7,001 - 15,000 คนตารางกิโลเมตร ได้แก่ เขตพระนคร เขตบางซื่อ เขตบางกอกน้อย เขตปทุมวัน เขตสาทร เขตบางรัก เขตบางคอแหลม เขตบางพลัด เขตพญาไทและเขตคลองเตย จะเห็นว่ากลุ่มเขตที่มีความหนาแน่นประชากรสูงเหล่านี้จะเป็นกลุ่มเขตที่อยู่ในเขตชั้นในทั้งสิ้น มีเพียงเขตบางพลัดเขตเดียวที่เป็นเขตชั้นกลางแต่กลับมีความหนาแน่นสูงเท่ากับกลุ่มเขตชั้นใน ส่วนเขตที่เหลือจะมีความหนาแน่นต่ำกว่ามัชฎฐานทั้งสิ้น

3.4.1.3. การเปลี่ยนแปลงของประชากร จากยอดรวมการเปลี่ยนแปลงของ กรุงเทพมหานคร

ในระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2539 พบว่าเขตที่มีประชากรเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชั้นกลางและเขตชั้นนอก ส่วนเขตที่มีประชากรเปลี่ยนแปลงลดลง (ค่าลบ) อยู่ในเขตชั้นในทั้งหมด มีเพียงเขตบางพลัดและเขตพระโขนงเท่านั้น ที่อยู่ในเขตชั้นกลางแต่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรลดลง เช่นเดียวกับเขตราชเทวี และเขตห้วยขวางที่อยู่ในเขตชั้นในแต่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้น

เขตที่มีประชากรเพิ่มขึ้น มีจำนวน 17 เขต เป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นรวม 329,156 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของยอดการเพิ่มขึ้นของกรุงเทพมหานคร เขตที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงสุดมีจำนวนเพิ่มมากกว่าร้อยละ 10 ของยอดการเพิ่มของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตมีนบุรี มีประชากรเพิ่มจำนวน 39,092 คน คิดเป็นร้อยละ 11.88 ของการเพิ่ม กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่มีการเพิ่มของประชากรมากเป็นอันดับสอง มีการเพิ่มร้อยละ 5 - 10 ได้

ตารางที่ 3.31 พื้นที่และจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2535 และ 2539 (ระดับเขต)

ลำดับ	พื้นที่เขต	จำนวนพื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร		ความหนาแน่น		อัตราการเพิ่ม 2535-2539	การเปลี่ยนแปลง	
			2535	2539	2535	2539		จำนวน	%ของ กทม.
	กรุงเทพมหานคร	1,568.737	5,562,141	5,584,963	3,546	3,560	0.102	22,822	329,156 -306,334
1	พระนคร	5.536	91,590	82,885	16,544	14,972	-2,466	-8,705	-2.84
2	ป้อมปราบฯ	1.931	85,941	80,173	44,506	41,519	-1,722	-5,768	-1.88
3	สัมพันธวงศ์	1.416	44,349	39,585	31,320	27,956	-2,801	-4,764	-1.56
4	ปทุมวัน	8.369	123,371	112,920	14,741	13,493	-2,189	-10,451	-3.41
5	บางรัก	5.536	73,276	65,966	13,236	11,916	-2,593	-7,310	-2.39
6	ยานนาวา	16.662	102,962	95,059	6,179	5,705	-1,977	-7,903	-2.58
7	สาทร	9.326	131,702	116,067	14,122	12,446	-3,110	-15,635	-5.10
8	บางคอแหลม	10.921	136,339	125,011	12,484	11,447	-2,145	-11,328	-3.70
9	ดุสิต	10.665	178,525	163,572	16,739	15,337	-2,163	-14,953	-4.88
10	บางซื่อ	11.545	176,540	167,045	15,291	14,469	-1,373	-9,495	-3.10
11	พญาไท	9.595	212,035	192,133	22,058	19,644	-2,414	-22,902	-35.88
12	ราชเทวี	7.126	112,203	103,872	15,746	14,786	-960	-9,421	-13.31
13	ห้วยขวาง	15.033	252,605	253,873	16,803	16,888	85	1,268	0.39
14	คลองเตย	25.559	256,951	230,534	10,053	9,020	-2,676	-26,417	-8.62
15	จตุจักร	32.908	183,637	172,115	5,580	5,230	-350	-11,522	-3.76
16	ธนบุรี	8.626	227,980	203,369	26,429	23,576	-2,816	-24,611	-8.03
17	คลองสาน	6.051	136,118	121,766	22,495	20,123	-2,372	-14,352	-4.69
18	บางกอกน้อย	11.944	176,281	170,494	14,759	14,274	-485	-4,787	-1.89
19	บางกอกใหญ่	6.180	102,975	94,975	16,663	15,368	-1,295	-8,000	-2.61
20	ดินแดง	8.354							
21	พระโขนง	32.775	200,835	200,384	6,128	6,114	-14	-451	-0.15
22	ประเวศ	61.547	205,127	232,883	3,333	3,784	451	27,756	8.43
23	บางเขน	76.613	235,100	263,401	3,069	3,438	369	28,301	8.60
24	บางกะปิ	48.904	232,506	236,294	4,754	4,832	78	3,788	1.15
25	ลาดพร้าว	30.476	128,761	138,467	4,225	4,543	318	9,706	2.95
26	ปทุม	69.903	204,662	235,012	2,928	3,362	434	30,360	9.22
27	ภาษีเจริญ	53.947	262,991	278,013	4,875	5,153	278	15,022	4.56
28	จอมทอง	25.724	166,380	170,194	6,468	6,616	148	3,814	1.16
29	ราชบุรีบูรณะ	42.874	165,001	179,072	3,849	4,177	328	14,071	4.27
30	บางพลัด	11.360	138,208	129,228	12,166	11,376	-790	-8,980	-2.93
31	สวนหลวง	23.678							
32	มีนบุรี	174.331	109,508	148,600	628	852	224	39,092	11.88
33	ดอนเมือง	59.789	218,437	247,111	3,653	4,133	480	28,674	8.71
34	หนองจอก	236.261	64,139	75,198	271	318	47	11,059	3.36
35	ลาดกระบัง	123.859	76,605	95,634	618	772	154	19,029	5.78
36	คลองสาม	79.698	124,937	142,090	1,568	1,783	215	17,153	5.21
37	หนองแขม	48.283	96,632	125,531	2,001	2,600	599	28,899	8.78
38	บางขุนเทียน	155.432	126,932	156,437	817	1,006	189	29,505	8.96

ที่มา: สำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากการคำนวณ

ได้แก่ เขตบึงกุ่ม เขตบางขุนเทียน เขตหนองแขม เขตดอนเมือง เขตบางเขน เขตประเวศ เขตราชเทวี และเขตลาดกระบัง

เขตที่มีประชากรเปลี่ยนแปลงลดลง (ค่าลบ) มีจำนวน 19 เขต โดยมีจำนวนประชากรลดลงรวมทั้งสิ้น 306,334 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของยอดการเพิ่มขึ้นของกรุงเทพมหานคร และพบว่าอยู่ในเขตชั้นในเป็นส่วนใหญ่ เขตที่มีประชากรลดลง สูงกว่าร้อยละ -10 ได้แก่ เขตพญาไท มีประชากรลดลงจำนวน 109,902 คน คิดเป็นร้อยละ -35.88 ของการลด กทม. เขตที่มีประชากรลดลงระหว่างร้อยละ -5 ถึง -10 ได้แก่ เขตคลองเตย เขตธนบุรี และเขตสาทร ส่วนเขตที่มีประชากรลดลงเล็กน้อยระหว่างร้อยละ 0 ถึง -5 ได้แก่ เขตดุสิต เขตคลองสาน เขตจตุจักร เขตบางคอแหลม เขตปทุมวัน เขตบางซื่อ เขตบางพลัด เขตพระนคร เขตบางกอกใหญ่ เขตยานนาวา เขตบางรัก เขตบางกอกน้อย เขตป้อมปราบ เขตสัมพันธวงศ์ และเขตพระโขนงตามลำดับ

เขตบางพลัดเป็นเขตที่มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรลดลงเล็กน้อยโดย พ.ศ 2535 มีประชากรจำนวน 138,208 คนและ พ.ศ.2539 มีประชากรจำนวน 129,228 คนลดลง 8,980 คิดเป็นร้อยละ -2.93 ของจำนวนประชากรที่ลดลงในกรุงเทพมหานคร

3.4.2 ประชากรเขตบางพลัดระดับแขวง

3.4.2.1 จำนวนประชากรและการกระจายตัว

เขตบางพลัดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 แขวง คือ แขวงบางยี่ขันมีพื้นที่ 2.886 ตร.กม. แขวงบางพลัด มีพื้นที่ 3.296 ตร.กม. แขวงบางบำหรุ มีพื้นที่ 2.332 ตร.กม. และแขวงบางอ้อ มีพื้นที่ 2.846 ตร.กม.

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนประชากรของแขวงในเขตบางพลัด ระหว่าง พ.ศ. 2523 - 2539 พบว่า แขวงที่มีขนาดประชากรใหญ่ที่สุด ได้แก่ แขวงบางพลัด รองลงมาได้แก่ แขวงบางยี่ขัน แขวงบางอ้อ และแขวงบางบำหรุตามลำดับ

เปรียบเทียบพัฒนาการของประชากรระดับแขวงของเขตบางพลัด ในช่วงห่าง 4 ปี จะพบว่าในปี พ.ศ. 2531 ประชากรระดับเขตของเขตบางพลัดมีจำนวน 145,372 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54 ของประชากรกรุงเทพมหานคร กระจายตัวอยู่ในแขวงบางพลัดมากที่สุดมี 54,090 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95 ของประชากรกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลืออยู่ในแขวง

ตาราง 3.32 พื้นที่และจำนวนประชากรเขตบางพลัด รายแขวงปี 2523-2539

เขต	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร																
		2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539
เขตบางพลัด	11 360	136,562	138,959	141,598	143,272	145,074	146,486	146,739	145,934	145,372	163,554	162,309	143,567	138,208	134,970	133,520	130,759	129,228
แขวงบางยี่ขัน	2 886	37,498	38,265	38,745	38,441	38,584	38,516	38,124	38,072	37,988	41,487	41,410	44,405	42,927	42,205	41,429	39,975	39,556
แขวงบางพลัด	3 296	53,655	54,574	55,595	56,706	57,335	57,742	57,753	56,513	54,090	60,533	62,161	41,146	37,313	36,412	36,079	35,275	34,645
แขวงบางบำหรุ	2 332	17,826	18,232	18,620	19,090	19,481	19,975	20,325	20,990	22,510	26,568	25,501	24,637	24,930	32,845	23,407	23,369	23,135
แขวงบางอ้อ	2 846	27,583	27,888	28,638	29,035	29,674	30,253	30,537	30,359	30,784	34,966	33,237	33,379	33,038	23,508	32,605	32,140	31,892

ที่มา : สำนักการบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

บางยี่ขัน บางอ้อ และแขวงบางพรุ มีจำนวน 37,988, 30,784, 22,510 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66, 0.54 และ 0.39 ของประชากร กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2535 ประชากรของเขตบางพลัด มีจำนวน 138,208 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48 ของประชากรกรุงเทพมหานคร กระจายตัวอยู่ในแขวงบางยี่ขันมากที่สุด มีจำนวน 42,927 คนคิดเป็นร้อยละ 0.77 ของประชากรกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลืออยู่ในแขวงบางพลัด บางอ้อ และบางบำหรุ มีจำนวน 37,313 33,038 และ 24,930 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67 0.59 และ 0.45 ของประชากร กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

พ.ศ. 2539 ประชากรของเขตบางพลัด มีจำนวน 129,228 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 ของประชากรกรุงเทพมหานคร กระจายตัวอยู่ในแขวงบางยี่ขันมากที่สุด มีจำนวน 39,556 คน คิดเป็นร้อยละ 0.71 ของประชากรกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลืออยู่ในแขวงบางพลัด บางอ้อ และบางบำหรุ มีจำนวน 34,645, 31,892, และ 23,135 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62, 0.57 และ 0.41 ของประชากร กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบดังกล่าว พบว่า มีการกระจุกตัวของประชากรในแขวงบางพลัดและแขวงบางยี่ขันสลับกัน และจะพบว่าหากปีใดจำนวนประชากรมีการเพิ่มขึ้น จะมีการกระจุกตัวของประชากรเป็นจำนวนมากในแขวงบางพลัด ในทางกลับกันหากปีใดมีการลดลงของจำนวนประชากร จะมีการกระจุกตัวของประชากรที่แขวงบางยี่ขัน ซึ่งจะได้พิจารณาในเรื่องสัดส่วนของการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ในหัวข้อต่อไป

3.4.2.2 ความหนาแน่นประชากรระดับแขวง

ปี พ.ศ. 2539 เมื่อเปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรระดับแขวงในเขตบางพลัด พบว่า แขวงที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุด ได้แก่ แขวงบางยี่ขัน รองลงมา ได้แก่ แขวงบางอ้อ บางพลัด และบางบำหรุตามลำดับ แต่ละแขวงมีความหนาแน่นแตกต่างกัน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่กับจำนวนประชากร

เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของความหนาแน่นของประชากรระดับแขวงตามความหนาแน่นในกลุ่มของเขตในกรุงเทพมหานคร ในช่วงห่าง 4 ปี พบว่า

ในปี พ.ศ. 2535 ความหนาแน่นของประชากรเขตบางพลัด จัดอยู่ในกลุ่มที่มีความหนาแน่นสูง โดยมีค่าสูงกว่ามัธยฐานของเขตต่างๆในกทม. โดยเขตบางพลัดมีความ

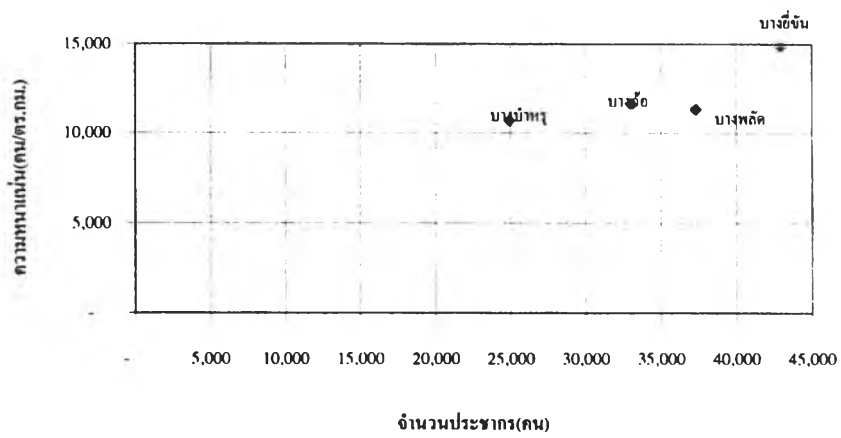
ตารางที่ 3.33 พื้นที่และจำนวนประชากรของเขตบางพลัด พ.ศ.2535 และ 2539 (ระดับแขวง)

ลำดับ	พื้นที่เขต	จำนวนพื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร		ความหนาแน่น		อัตราการเพิ่ม 2535-2539	การเปลี่ยนแปลง	
			2535	2539	2535	2539		จำนวน	%ของ กทม.
	กรุงเทพมหานคร	1,568.737	5,562,141	5,584,963	3,583	3,560	0.102	22,822	329156(100 %) -306334 (100%)
	เขตบางพลัด	11.360	138,208	129,228	12,166	11,376	-1.666	-8,980	-2.93
1	แขวงบางยี่ขัน	2.886	42,927	39,556	14,874	13,706	-2.024	-3,371	-1.10
2	แขวงบางพลัด	3.296	37,313	34,645	11,321	10,511	-1.838	-2,668	-0.87
3	แขวงบางบำหรุ	2.332	24,930	23,135	10,690	9,921	-1.851	-1,795	-0.59
4	แขวงบางอ้อ	2.846	33,038	31,892	11,609	11,206	-0.879	-1,146	-0.37

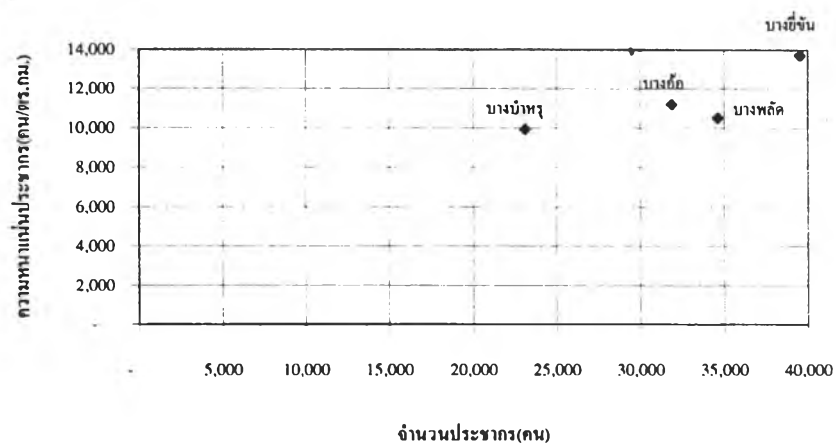
ที่มา : สำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

:จากการคำนวณ

แผนภูมิที่ 3.1 เปรียบเทียบจำนวนประชากรและความหนาแน่นเขตบางพลัด ระดับแขวง ปีพ.ศ.2535

แผนภูมิที่ 3.2 เปรียบเทียบจำนวนประชากรและความหนาแน่นเขตบางพลัด ระดับแขวง ปีพ.ศ.2539

หนาแน่น 12,166 คน/ตร.กม. แขวงที่มีความหนาแน่นสูงสุด ได้แก่ แขวงบางยี่ขัน รองลงมา ได้แก่ แขวงบางอ้อ แขวงบางพลัด และแขวงบางบำหรุ โดยมีความหนาแน่นเท่ากับ 14,674 11,609 11,321 และ 10,690 คน/ตร.กม. ตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2539 ความหนาแน่นของเขตบางพลัด ยังอยู่ในกลุ่มที่มีความหนาแน่นสูง ที่มีค่าสูงกว่ามัธยฐานของเขตต่าง ๆ ในกทม. เช่นเดิมแต่มีความหนาแน่นลดลง เนื่องจากประชากรในเขตลดลง โดยมีความหนาแน่นจำนวน 11,376 คน/ตร.กม. แขวงที่มีความหนาแน่นสูงสุด ได้แก่ แขวงบางยี่ขัน รองลงมา ได้แก่ แขวงบางอ้อ แขวงบางพลัด และ แขวงบางบำหรุ มีความหนาแน่นเท่ากับ 13,706 11,206 10,511 และ 9,921 คน/ตร.กม. ตามลำดับ

3.4.2.3 อัตราการเพิ่มประชากร

เมื่อวิเคราะห์อัตราการเพิ่มประชากรของแขวง โดยเปรียบเทียบกับอัตราเพิ่มของกทม. และเขตบางพลัด พบว่า พ.ศ. 2535 - 2539 อัตราการเพิ่มกทม. เท่ากับร้อยละ 0.10 ต่อปี อัตราการเพิ่มของเขตบางพลัดเท่ากับ -1.67 ต่อปี แขวงที่มีอัตราการเพิ่มลดลงสูงสุด ได้แก่ แขวงบางยี่ขัน ร้อยละ -2.02 รองลงมา ได้แก่ แขวงบางบำหรุ ร้อยละ -1.85 แขวงบางพลัด ร้อยละ -1.84 และแขวงบางอ้อ ร้อยละ -0.88 ตามลำดับ

3.4.2.4 การเปลี่ยนแปลงของประชากรจากยอดรวมกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงประชากรในระดับเขตที่ผ่านมา ได้พบว่าเขตบางพลัดเป็นเขตที่มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรลดลงเล็กน้อย เมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของประชากรของแขวงจากยอดรวมการเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพมหานคร พบว่าทุกแขวงมีประชากรลดลง โดยในระหว่าง พ.ศ. 2535 - 2539 เขตชั้นกลางและเขตชั้นนอกเป็นเขตที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้น เขตที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรลดลงส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตชั้นในทั้งหมด เขตบางพลัด เป็นเขตชั้นกลางหนึ่งในสองเขตที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรลดลง โดยมีจำนวนประชากรลดลง 8,980 คน คิดเป็น ร้อยละ -2.93 ของเขตที่มีประชากรลดลงในกรุงเทพมหานคร จำนวน 19 เขต เป็นจำนวนประชากรที่ลดลง 306,334 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ แยกอยู่ในแขวงบางยี่ขันสูงสุดเกือบครึ่งหนึ่งของยอดการลดของเขต มีจำนวน 3,371 คน คิดเป็นร้อยละ -1.10 รองลงมา ได้แก่ แขวงบางพลัด แขวงบางบำหรุ และแขวง

บางอ้อ มีจำนวน 2,668, 1,795 และ 1,146 คน คิดเป็นร้อยละ -0.87, -0.59 และ -0.37 ของยอดรวมประชากรที่ลดลงของกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

3.4.2.5 การกระจายตัวของประชากรในพื้นที่

การวิเคราะห์การกระจายตัวของประชากรต่อพื้นที่แขวงในเขตบางพลัด เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถกำหนดทิศทางการวางแผนให้ได้ถูกต้องมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่ามีการกระจายตัวของประชากรเป็นอย่างไรได้สัดส่วนกับพื้นที่หรือไม่ ดังนั้นจึงได้นำเทคนิค Lorenze Curve เข้ามาใช้ในการวัดการกระจายตัวของประชากร ซึ่งจากแผนภูมิ ถ้าการกระจายตัวของประชากรได้สัดส่วนกับพื้นที่ เส้น Lorenze Curve จะเป็นเส้น 45° หรือที่เรียกว่า Line of perfect equality (เส้นการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ) หรือถ้าการกระจายตัวของตัวแปร 2 ตัวแปร บนพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกัน เส้น Lorenze Curve จะเข้าใกล้หรือซ้อนทับกับเส้นทแยงมุม (Diagonal) แต่ถ้าเส้น Lorenze Curve อยู่ห่างจากเส้นทแยงมุมออกไป ก็แสดงว่าการกระจายตัวของตัวแปรทั้งสองไม่ค่อยจะสอดคล้องกันเท่าใดนัก ซึ่งในสภาพความเป็นจริง การกระจายตัวของจำนวนประชากรจะไม่ได้สัดส่วนกับขนาดของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากยังมีความเป็นเมืองหรือมีความหนาแน่นสูง เส้น Lorenze Curve จะย้อยลงมาและห่างจากเส้นการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ

เนื่องจากเขตบางพลัดมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันไป ดังนั้น จึงได้แบ่งการจัดการกระจายตัวของประชากรออกเป็นสองช่วง คือ ช่วง พ.ศ. 2523 - 2527 ที่ประชากรมีลักษณะเพิ่มขึ้น และช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2539 ที่ประชากรมีลักษณะลดลง

เมื่อเปรียบเทียบตารางการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่เขตบางพลัด ปี 2523, 2527, 2534 และ 2539 พบว่า

ปี พ.ศ. 2523 ประชากรของแขวงต่าง ๆ กระจายตัวไม่ได้สัดส่วนกับพื้นที่สูงที่สุดกว่าทุกปี แขวงที่มีการกระจุกตัวของประชากรสูงสุดของเขตคือ แขวงบางพลัด พบว่าจำนวนประชากรร้อยละ 39.29 ของเขตบางพลัดกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ ร้อยละ 29.01 ของเขต ส่วนแขวงที่มีการกระจุกตัวของพื้นที่สูงสุด โดยใช้สัดส่วนของพื้นที่สูงกว่าประชากร คือ แขวงบางบำหรุ พบว่า จำนวนประชากรร้อยละ 13.05 ของเขตกระจายตัวในพื้นที่ร้อยละ 20.53 ของเขต รูป Curve มีลักษณะย้อยลงมาและห่างจากเส้นกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอมากกว่าปีอื่นๆ

ตารางที่ 3.34 การกระจายตัวของประชากรเขตบางพลัดปี พ.ศ.2523

เขต	พื้นที่(X) (ตร.กม.)	ประชากร(y)	Y/X	%X	%Y	%สะสม	
						X ปี 2523	Y ปี 2523
						0	0
แขวงบางบำหรุ	2.332	17,826	7,644.1	20.53	13.05	20.53	13.05
แขวงบางอ้อ	2.846	27,583	9,691.8	25.05	20.20	45.58	33.25
แขวงบางยี่ขัน	2.886	37,498	12,993.1	25.40	27.46	70.99	60.71
แขวงบางพลัด	3.296	53,655	16,278.8	29.01	39.29	100.00	100.00
เขตบางพลัด	11.360	136,562		100	100		

ที่มา : สำนักการบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.35 การกระจายตัวของประชากรเขตบางพลัดปี พ.ศ.2527

เขต	พื้นที่(X) (ตร.กม.)	ประชากร(y)	Y/X	%X	%Y	%สะสม	
						X ปี 2527	Y ปี 2527
						0	0
แขวงบางบำหรุ	2.332	19,481	8,353.8	20.53	13.43	20.53	13.43
แขวงบางอ้อ	2.846	29,674	10,426.6	25.05	20.45	45.58	33.88
แขวงบางยี่ขัน	2.886	38,584	13,369.4	25.40	26.60	70.99	60.48
แขวงบางพลัด	3.296	57,335	17,395.3	29.01	39.52	100.00	100.00
เขตบางพลัด	11.360	145,074		100	100		

ที่มา : สำนักการบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.36 การกระจายตัวของประชากรเขตบางพลัดปี พ.ศ.2534

เขต	พื้นที่(X) (ตร.กม.)	ประชากร(y)	Y/X	%X	%Y	%สะสม	
						X ปี 2534	Y ปี 2534
						0	0
แขวงบางบำหรุ	2.332	24,637	10,564.8	20.53	17.16	20.53	17.16
แขวงบางอ้อ	2.846	33,379	11,728.4	25.05	23.25	45.58	40.41
แขวงบางพลัด	3.296	41,146	12,483.6	29.01	28.66	74.60	69.07
แขวงบางยี่ขัน	2.886	44,405	15,386.3	25.40	30.93	100.00	100.00
เขตบางพลัด	11.360	143,567		100	100		

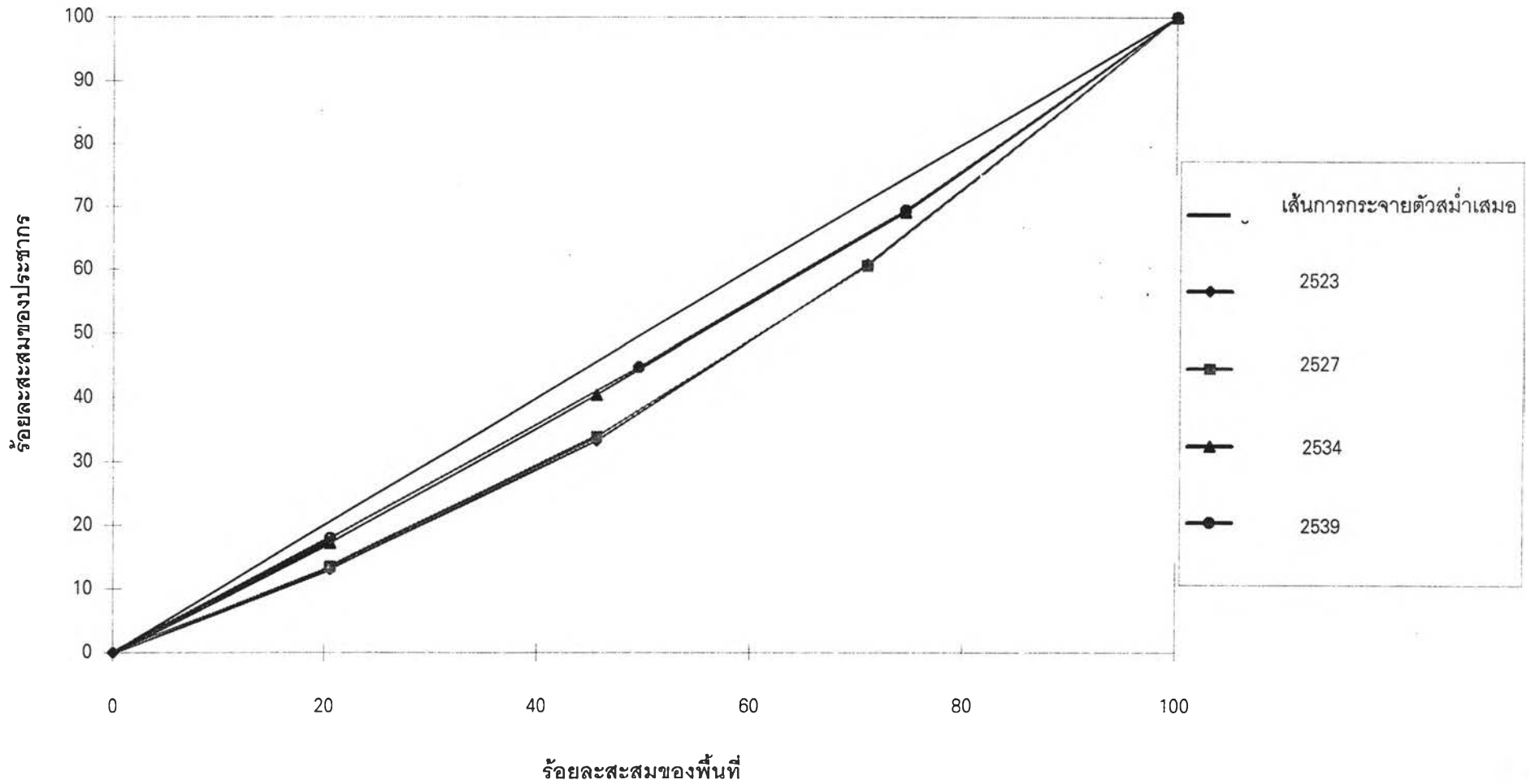
ที่มา : สำนักการบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.37 การกระจายตัวของประชากรเขตบางพลัดปี พ.ศ.2539

เขต	พื้นที่(X) (ตร.กม.)	ประชากร(y)	Y/X	%X	%Y	%สะสม	
						X ปี 2539	Y ปี 2539
						0	0
แขวงบางบำหรุ	2.332	23,135	9,920.7	20.53	17.90	20.53	17.90
แขวงบางพลัด	3.296	34,645	10,511.2	29.01	26.81	49.54	44.71
แขวงบางอ้อ	2.846	31,892	11,205.9	25.05	24.68	74.60	69.39
แขวงบางยี่ขัน	2.886	39,556	13,706.2	25.40	30.61	100.00	100.00
เขตบางพลัด	11.360	129,228		100	100		

ที่มา : สำนักการบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แผนภูมิที่ 3.3 Lorenze Curve การกระจายตัวของประชากรในพื้นที่เขตบางพลัดแยกตามแขวงปี
พ.ศ.2523,2527,2534,2539

พ.ศ. 2527 ประชากรของแขวงต่างๆ กระจายตัวไม่ได้สัดส่วนกับพื้นที่ที่มี สัดส่วนและรูปใกล้เคียงกับ พ.ศ. 2523

พ.ศ. 2534 ประชากรกระจายตัวในพื้นที่ที่สม่าเสมอดีกว่า พ.ศ. 2523 และ 2527 แขวงที่มีการกระจุกตัวสูงสุด ได้แก่ แขวงบางยี่ขัน พบว่า จำนวนประชากรร้อยละ 30.93 ของ เขตบางพลัดกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ ร้อยละ 25.40 ของเขต แขวงที่มีการกระจายตัวของ ประชากรได้สัดส่วนกับพื้นที่ คือ แขวงบางพลัด รองลงมา คือ แขวงบางอ้อ โดยมีสัดส่วน ประชากรของเขตต่อพื้นที่ของเขตเท่า 29 : 29 และ 23 : 25 ตามลำดับ

พ.ศ. 2539 ประชากรกระจายตัวในพื้นที่สอดคล้องและสม่าเสมอดีกว่า ปี พ.ศ. 2534 เล็กน้อย โดยมีสัดส่วนและรูป Curve ใกล้เคียงกับ พ.ศ. 2534 แขวงที่มีการกระจุกตัวของ ประชากรสูงสุด คือ แขวงบางยี่ขัน โดยพบว่า จำนวนประชากรร้อยละ 30.61 ของเขตกระจุกตัว อยู่ในพื้นที่ ร้อยละ 25.40 แขวงที่มีการกระจายตัวของประชากรได้สัดส่วนกับพื้นที่มากที่สุด ได้แก่ แขวงบางอ้อ รองลงมา ได้แก่ แขวงบางพลัด โดยมีสัดส่วนประชากรของเขตต่อพื้นที่ เท่ากับ 25 : 25 และ 27 : 29 ตามลำดับ

โดยสรุป ในพ.ศ. 2523, 2527, 2534, 2539 มีการกระจายตัวของประชากรต่อ พื้นที่ค่อนข้างสอดคล้องและสม่าเสมอกัน โดยในช่วงปีที่มีการเพิ่มขึ้นของประชากรมี การกระจุกตัวของประชากรสูงสุดที่แขวงบางพลัด 39.29, 39.52 แต่ในช่วงปีที่มีการลดลงของ ประชากร จะมีการกระจุกตัวของประชากรสูงสุดอยู่ในแขวงบางยี่ขัน 30.93, 30.61 แขวงที่มี การกระจายตัวของประชากรได้สัดส่วนกับพื้นที่ได้แก่ แขวงบางพลัด รองลงมาได้แก่ แขวง บางอ้อ โดยมีสัดส่วนของประชากรต่อพื้นที่เขตเท่ากับ 29 : 29 และ 25 : 25 ตามลำดับ และเมื่อ เปรียบเทียบการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ทั้ง 4 ช่วง พบว่า พ.ศ. 2539 มีการกระจายตัว ของประชากรต่อพื้นที่ได้สัดส่วนมากกว่าปีอื่น ๆ เส้น Lorenze Curve ของปี 2539 จึงใกล้เคียงเส้น การกระจายตัวอย่างสม่าเสมอมากกว่าเส้น Curve ของปีอื่น ๆ

3.4.2.6 การคาดประมาณประชากร

ได้พิจารณาจากแบบจำลองเพื่อคาดการณ์จำนวนประชากรในพื้นที่ในอนาคต โดยอาศัย Extrapolation Techniques ซึ่งเป็นเทคนิคการใช้แนวโน้มการเติบโตของประชากรใน อดีตมาคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต 2 แบบได้แก่ แบบจำลองเชิงเส้นตรง(Linear Model) และแบบจำลองเชิงทวีกำลัง(Exponential Model) แล้วนำผลมาคัดเลือกแบบจำลองที่

ตารางที่ 3.38 การคาดประมาณประชากรแบบ Exponential Model(Odd Values of N)

General Equation: $\log Y_c = \log a + (\log b)X$

ปี พ.ศ.	แขวงบางยี่ขัน	แขวงบางพลัด	แขวงบางบำหรุ	แขวงบางอ้อ	เขตบางพลัด	กรุงเทพมหานคร
2535	43,033	37,251	27,902	28,961	137,147	5,566,220
2536	42,106	36,586	26,568	29,671	134,931	5,570,583
2537	41,198	35,933	25,298	30,398	132,828	5,574,950
2538	40,311	35,292	24,089	31,143	130,834	5,579,321
2539	39,442	34,662	22,937	31,907	128,948	5,583,694
2540	38,592	34,043	21,841	32,689	127,165	5,588,071
2541	37,760	33,435	20,797	33,490	125,482	5,592,452
2542	36,947	32,839	19,803	34,311	123,899	5,596,836
2543	36,150	32,252	18,856	35,152	122,411	5,601,223
2544	35,371	31,677	17,955	36,013	121,016	5,605,614
2545	34,609	31,111	17,096	36,896	119,713	5,610,008
2546	33,863	30,556	16,279	37,801	118,499	5,614,406
2547	33,134	30,011	15,501	38,727	117,372	5,618,807
2548	32,420	29,475	14,760	39,676	116,331	5,623,212
2549	31,721	28,949	14,054	40,649	115,373	5,627,620

ตารางที่ 3.39 การคาดประมาณประชากรแบบ Linear Model(Odd Values of N)

General Equation: $Y_c = a + bX$

ปี พ.ศ.	แขวงบางยี่ขัน	แขวงบางพลัด	แขวงบางบำหรุ	แขวงบางอ้อ	เขตบางพลัด	กรุงเทพมหานคร
2535	43,013	37,239	28,150	29,369	137,771	5,566,222
2536	42,116	36,592	26,844	30,003	135,554	5,570,590
2537	41,218	35,945	25,537	30,637	133,337	5,574,957
2538	40,321	35,298	24,231	31,271	131,120	5,579,325
2539	39,424	34,650	22,924	31,905	128,903	5,583,692
2540	38,527	34,003	21,617	32,539	126,686	5,588,060
2541	37,630	33,356	20,311	33,173	124,469	5,592,427
2542	36,732	32,708	19,004	33,807	122,252	5,596,795
2543	35,835	32,061	17,698	34,441	120,034	5,601,162
2544	34,938	31,414	16,391	35,075	117,817	5,605,530
2545	34,041	30,766	15,084	35,709	115,600	5,609,897
2546	33,144	30,119	13,778	36,343	113,383	5,614,265
2547	32,246	29,472	12,471	36,977	111,166	5,618,632
2548	31,349	28,825	11,165	37,611	108,949	5,623,000
2549	30,452	28,177	9,858	38,245	106,732	5,627,367

ตารางที่ 3.40 Evaluation Statistics for Exponential Model เขตบางพลัด

Year	Observed Y _o	Estimated Y _c	Error Y _o -Y _c	APE $ Y_o - Y_c /Y_o * 100$
2535	138,208	137,147	1,061	0.768
2536	134,970	134,931	39	0.029
2537	133,520	132,828	692	0.518
2538	130,759	130,834	-75	0.058
2539	129,228	128,948	280	0.217
Mean			399.453	0.318

ตารางที่ 3.41 Evaluation Statistics for Linear Model เขตบางพลัด

Year	Observed Y _o	Estimated Y _c	Error Y _o -Y _c	APE $ Y_o - Y_c /Y_o * 100$
2535	138,208	137,771	437	0.316
2536	134,970	135,554	-584	0.433
2537	133,520	133,337	183	0.137
2538	130,759	131,120	-361	0.276
2539	129,228	128,903	325	0.252
Mean			0.000	0.283

เหมาะสมโดยอาศัยวิธีการทางสถิติ 2 วิธี คือ การหาค่าความคลาดเคลื่อนเฉลี่ย (Mean Error) และความคลาดเคลื่อนร้อยละสัมบูรณ์เฉลี่ย (Mean Absolute Percentage Error) แล้วนำมาประเมินความเหมาะสมโดยการเปรียบเทียบผลของการคาดการณ์กับข้อมูลในอดีตว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด (Output Evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสมของแบบจำลองโดยการเปรียบเทียบข้อมูลในอดีตกับตัวเลขที่ได้จากการคาดการณ์โดยแบบจำลอง โดยอาศัยหลักการที่ว่าแบบจำลองที่สามารถอธิบายเหตุการณ์ในอดีตได้ดีที่สุดย่อมจะสามารถใช้ในการคาดการณ์อนาคตได้ดีด้วย

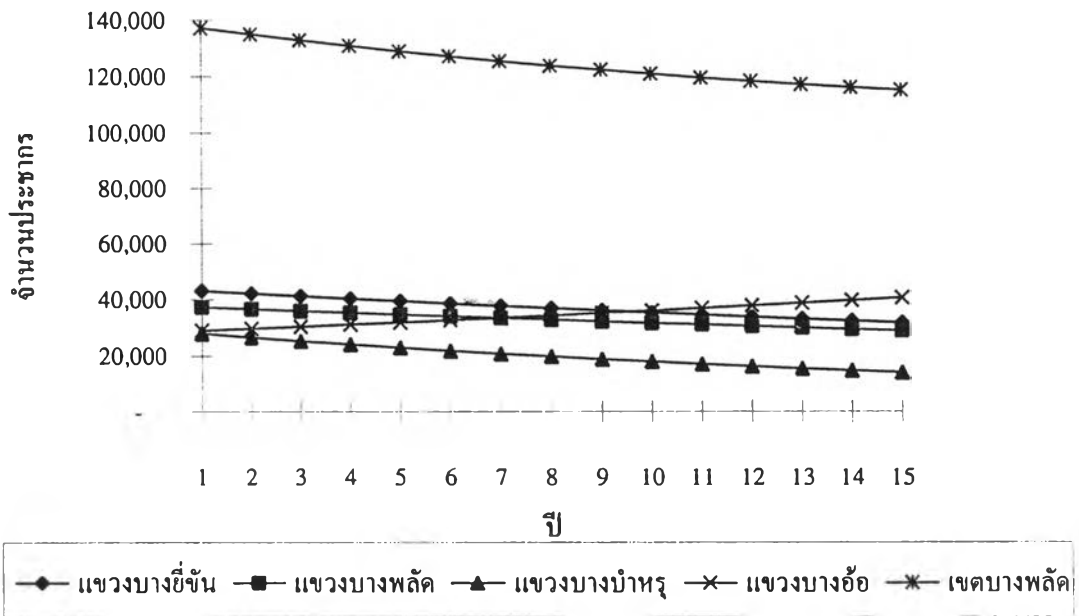
ผลจากการเปรียบเทียบแบบจำลองทั้งสองชนิดดังกล่าวพบว่า แบบจำลองเชิงเส้นตรง (Linear Model) มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดคือ เท่ากับ 0 โดยผลการคาดการณ์ส่วนใหญ่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่า แบบจำลองเชิงทวีกำลัง (Exponential Model) ในด้าน Mean Absolute Percentage Error นั้นพบว่าแบบจำลองเชิงเส้นตรงมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าคือมีเพียง 0.283 แบบจำลองเชิงทวีกำลังมี 0.318 จึงสรุปได้ว่า แบบจำลองเชิงเส้นตรงมีความเหมาะสมที่สุดสำหรับการคาดการณ์ประชากรในอนาคตของพื้นที่ศึกษา

จากตารางและกราฟการคาดประมาณประชากรดังกล่าวพบว่า ในอีก 5 ปีข้างหน้า คือ พ.ศ.2544 กรุงเทพมหานครจะมีประชากรจำนวน 5,605,530 คน เขตบางพลัดจะมีจำนวนประชากร 117,817 คนคิดเป็นร้อยละ 2.10 ของประชากรกรุงเทพมหานคร โดยอยู่ในแขวงบางอ้อสูงสุดจำนวน 35,075 คนรองลงมาได้แก่แขวงบางยี่ขัน แขวงบางพลัดและแขวงบางบำหรุ จำนวน 34,938 31,414 16,391 คนคิดเป็นร้อยละ 0.62 0.56 และ 0.29 ของประชากรกรุงเทพมหานครตามลำดับ

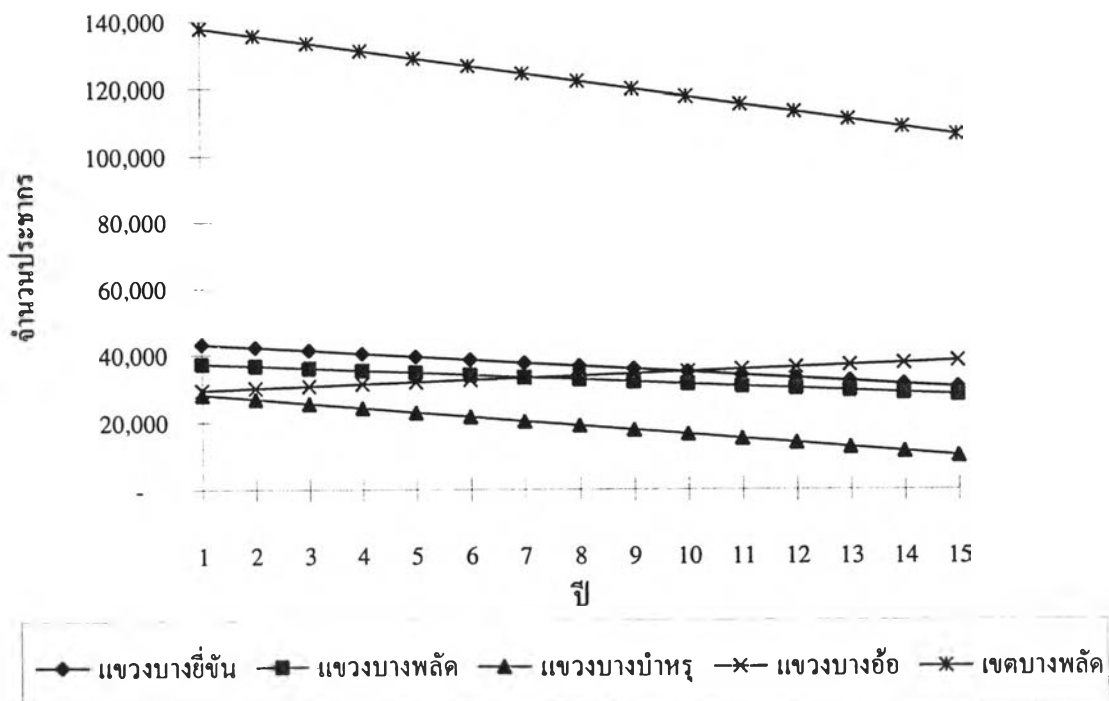
ส่วนในอีก 10 ปีข้างหน้า คือ พ.ศ.2549 กรุงเทพมหานครจะมีจำนวนประชากรประมาณ 5,627,367 คนเขตบางพลัดจะมีจำนวนประชากรประมาณ 106,732 คนคิดเป็นร้อยละ 1.89 ของประชากรกรุงเทพมหานคร โดยอยู่ในแขวงบางอ้อสูงสุดเช่นเดิมประมาณ 38,245 คนรองลงมาได้แก่แขวงบางยี่ขัน แขวงบางพลัดและแขวงบางบำหรุ คิดเป็นร้อยละ 0.67 0.54 0.50 และ 0.17 ของประชากรกรุงเทพมหานครตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า จากการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคตของกรุงเทพมหานคร พบว่ามีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น โดยจะเพิ่มมากขึ้นในเขตชั้นนอกและจะลดลงในเขตชั้นใน เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการอาทิเช่น มีความแออัดมากขึ้น ราคาที่ดินสูงขึ้นจึงจำเป็นต้องใช้ให้คุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือเกิดจากมลภาวะที่เกิดขึ้นในเขตชั้นใน

แผนภูมิที่ 3.4 การคาดประมาณประชากรแบบExponentialปี 2535-2549

แผนภูมิที่ 3.5 การคาดประมาณประชากรแบบLinearปี 2535-2549

ไม่ว่าจะเป็นมลภาวะทางเสียง ฝุ่น คิวไอเอส ปัญหาราจรติดขัดรวมถึงปัญหาน้ำท่วมขัง ส่งผลให้มีการขยายตัวของเมืองออกไปยังเขตชั้นนอกและเขตชั้นกลางมากขึ้น

สำหรับเขตบางพลัด จำนวนประชากรจากการคาดการณ์ในอนาคตมีลักษณะที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาในระดับแขวงจะพบว่าจำนวนประชากรมีแนวโน้มลดลงเกือบทุกแขวงยกเว้นแขวงบางอ้อเท่านั้นที่จำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สาเหตุหลักประการหนึ่งที่น่าจะทำให้จำนวนประชากรเขตบางพลัดลดลงได้แก่ปัญหาน้ำท่วมขังเนื่องจากไม่มีระบบป้องกันน้ำที่มีประสิทธิภาพหรือปัญหาการจราจรติดขัดเนื่องจากระบบถนนที่รองรับการจราจรไม่เพียงพอ

อย่างไรก็ตามลักษณะการลดลงของจำนวนประชากรในเขตบางพลัดอาจจะกลับพลิกผันเพิ่มขึ้นได้หากโครงการพัฒนาต่างๆเช่น โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมและระบบระบายน้ำ และโครงการก่อสร้างสะพานและถนนรวมถึงโครงการสาธารณูปโภคสาธารณูปการอื่นๆ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ สาเหตุที่จะทำให้จำนวนประชากรในเขตบางพลัดเพิ่มมากขึ้นอีกประการหนึ่งก็คือ ผลที่เกิดจากการที่โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคทั้งหลายดำเนินการแล้วเสร็จมีประสิทธิภาพ ประกอบกับพื้นที่เขตบางพลัดมีศักยภาพในการดึงดูดการพัฒนาเนื่องจากอยู่ใกล้ศูนย์กลางเมืองทั้งสองแห่งคือกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะผู้คนที่ย้ายไปอยู่ตามเขตชั้นนอก ซึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาการขยายตัวของเมืองโดยเฉพาะตามเส้นทางคมนาคมจนทำให้เมืองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โครงสร้างคมนาคมเจริญเติบโตไม่ทันกับการขยายตัวออกสู่ชานเมือง เกิดปัญหาความไม่สะดวกสบายในการเข้ามาทำงานในเมือง ก็จะเป็นแรงต้านทานทำให้ผู้คนส่วนหนึ่งหันกลับเข้ามาอยู่ภายในเมืองตามเดิมเนื่องด้วยปัญหาการเดินทางเป็นต้น